

Årsredovisning

2006

Länsstyrelsen
Jämtlands län

Omslagsbild: Utter, lat: *lutra lutra*, sydsamiska: *tjeavra*, jamska: *otter/oter*

Under 2006 reviderades de regionala miljömålen och nya mål fastställdes för att bevara ett rikt växt- och djurliv. Uttern som art är en god indikator för miljömålsarbete och miljöövervakning. Antalet uttrar minskade drastiskt i hela landet från 1950-talet för att nå sin absoluta botten under 1980-talet, då förekomsten begränsades till några isolerade områden. Orsakerna var bland annat minskad tillgång på föda orsakat av försurning och övrig negativ miljöpåverkan på vattendragen samt miljögifter. En ny rapport från Länsstyrelsen (Rapport 2006:02) visar att utterbestånden i länet nu ökar. Observationerna av utter blir allt vanligare, både ensamma djur och familjegrupper. Uttern på bilden är fotograferad vid vattenmagasinet Håckren i Åre kommun.

Läs mer om miljömålsarbetet på sidan 37 ff. Se även www.miljomal.nu

Foto: Eva Fuchs

Innehåll

Resultatredovisning	3
Sammanfattning av verksamhetsåret 2006	3
Övergripande redovisning av verksamhetskostnader 2006	7
VO Kunskapsuppbyggnad, samordnings- och sektorsövergripande arbete	15
<i>Verksamhetsgren Utåtriktat sektorsövergripande arbete</i>	15
<i>Verksamhetsgren Regional utveckling</i>	25
<i>Verksamhetsgren Miljömålsarbete</i>	37
VO Tillsyn och vägledning	49
<i>Verksamhetsgren Social tillsyn</i>	51
<i>Verksamhetsgren Miljötillsyn</i>	59
<i>Verksamhetsgren Djur- och Livsmedelstillsyn</i>	65
<i>Verksamhetsgren Skydd och beredskap mot olyckor och svåra påfrestningar samt övrig tillsyn</i>	67
VO Ärendehandläggning	69
<i>Verksamhetsgren Omställning av energisystemet</i>	71
<i>Verksamhetsgren EU-stöd</i>	73
<i>Verksamhetsgren Trafikärenden samt övrig ärendehandläggning</i>	77
Övrig rapportering	83
<i>Organisationsstyrning</i>	83
<i>Personaluppgifter</i>	86
<i>Uppdrag som skall redovisas i årsredovisningen 2006</i>	88
Sammanställning över väsentliga uppgifter	96
Resultaträkning	97
Balansräkning	98
Anslagsredovisning	100
Finansieringsanalys	106
Tilläggsupplysningar och noter	108

Resultatredovisning

Mål: Länen skall utvecklas på ett sådant sätt att de nationella målen får genomslag samtidigt som hänsyn tas till olika regionala förhållanden och förutsättningar.

Sammanfattning av verksamhetsåret 2006

Länsstyrelsen har under året prioriterat arbetet med länsutveckling, miljömål och att uppnå en snabb och effektiv handläggning. Resurserna för tillsyn är fortfarande otillräckliga inom vissa områden där planerad tillsyn inte kunnat ges önskad prioritet.

Länsstyrelsen har under året haft till uppgift att upprätta regionalt strukturfondsprogram för regional konkurrenskraft och sysselsättning för Mellannorrland och Interreg-program för Sverige-Norge.

Högkonjunkturen påverkar länets näringsliv och arbetsmarknad. Omsättningen ökar i näringslivet och orderingsgången är god. Det sker stora investeringar främst inom turistnäringen i fjällkommunerna och byggverksamheten ligger på en hög nivå. Tillverkningsindustrin har en stor efterfrågan på arbetskraft. Sysselsättningen har ökat inom den privata sektorn i länet under 2006 medan den fortsatt att minska i kommunerna och landstinget.

Länets centrala arbetsmarknad står inför en stor förändring. Försvarsverksamhet i länet är i stort sett avvecklad och drygt 1 400 arbetstillfällen i Östersund har försvunnit. Regeringen fattade 2005 beslut om en omfattande omlokalisering av annan statlig verksamhet till Östersund för att kompensera bortfallet. Beslutet omfattade drygt 1 200 arbetstillfällen. Vid årsskiftet 2006/2007 är drygt 700 av dessa nya jobb rekryterade och besatta. Av de 1 330 personer som blev uppsagda från garnisonen har drygt 1 100 nya jobb, pension, studerar eller praktiserar. Mer än 500 har fortsatt inom förvaret och har därmed flyttat från länet eller arbetspendlar. Omställningen efter försvarsnedläggningen har givit en mer varierad arbetsmarknad i Östersundsområdet.

Både arbetslösheten och personer i arbetsmarknadspolitiska åtgärder har minskat under 2006. Det samlade s.k. obalanstalet har minskat från 6 916 i december 2005 till 5 485 personer i december 2006 och uppgick då till 8,6 procent av arbetskraften. Det är betydligt över riksgenomsnittet som i december 2006 var 7,0 procent. Obalanstalet minskar dock betydligt fortare i länet än i riket. Obalanstalet är lägre för kvinnor än för män, 7,8 procent resp. 9,4 procent, men minskningen från 2005 är större för männen än för kvinnorna. Antalet lediga platser som anmäls till arbetsförmedlingarna har ökat kraftigt i länet under 2006 och har nästan fördubblats sedan 2004. Även varslen ligger på en ovanligt låg nivå. Antalet personer i arbetsmarknadspolitiska program kommer att sjunka kraftigt under 2007. Förhoppningsvis utvecklas arbetsmarknaden så bra att arbetslösheten kan ligga kvar på nuvarande nivå strax över 4 procent.

Länsstyrelsen arbetar på många sätt för hållbar utveckling i länet. Länet har fortfarande hög arbetslöshet, höga sjuktal, många förtidspensionerade och en därav följande låg sysselsättningsgrad. Flera av dessa problem grundar sig på en svag arbetsmarknad. Det är därför avgörande att den positiva utvecklingen inom det privata näringslivet fortsätter med ökad omsättning och sysselsättning. Länets natur och goda miljö är en styrka för framtiden. Det är dock nödvändigt att med kraft fortsätta det omfattande arbetet med miljömålen för att bevara och ytterligare förbättra miljön. Tillgången till statliga medel för att behålla en levande landsbygd, motverka försurning av vattendragen och bidrag till en biologisk mångfald är viktiga i detta arbete.

Befolkningen i länet fortsätter att minska, dock i lägre takt. Befolkningen uppgick den 1 november 2006 till 126 944 personer, vilket under ett år var en minskning med 125 personer.

Befolkningsminskningen påverkar landstingets och kommunernas ekonomi och bidrar tillsammans med det sjunkande konsumtionsunderlaget till en uttunning av serviceunderlaget.

Service i länets glesast befolkade områden är hotad. När det gäller dagligvaruhandeln påskyndas det av de utbyggnader som sker i Östersund. Antalet butiker på landsbygden minskar och avstånden till service ökar. Bostadsmarknaden återspeglar befolkningsutvecklingen i länet. I Åre, Östersund och de angränsande områdena av Krokom finns bostadsbrist, i övriga länet minskar befolkningen och det blir en låg efterfrågan på bostäder och tomma lägenheter. Bostadsbristen i Östersundsområdet är ett hot mot tillväxten då det är alltför svårt för nyinflyttade att få en bostad.

Regionens planer på att bilda ett kommunalt samverkansorgan från den 1 januari 2007 avbröts under året. Länsstyrelsen har därför fortsatt huvudansvaret för de regionala utvecklingsfrågorna i länet. Länsstyrelsen har i samverkan med länsstyrelsen i Västernorrlands län upprättat ett förslag till regionalt strukturfondsprogram för regional konkurrenskraft och sysselsättning för 2007-2013. Programmet är insänt till kommissionen i Bryssel och är förhoppningsvis godkänt under sommaren 2007. Länsstyrelsen har också haft i uppdrag att i bred samverkan skriva ett program för Europeiskt Territoriellt Samarbete mellan Sverige och Norge. Även detta program är inlämnat till kommissionen och kan vara godkänt under 2007.

Strukturfondsdelegationen har utnyttjat merparten av det beslutsutrymme som den har i Södra skogslänsregionen. Projekten pågår dock under hela 2007, varför organisationen arbetar vidare med rekvisitionsgranskning, utbetalning och rapporter. Beslut om företagsstöd och projekt har fattats på samma nivå som under 2005.

De regionala miljömålen har reviderats under 2006 och nya mål har antagits av länsstyrelsens styrelse. Vissa mål för 2010 har redan uppfyllts medan andra mål blir svåra att uppfylla. Det är glädjande att målet om koldioxidutsläpp från 2002 redan är uppfyllt. Målet är nu skärpt med inriktningen att Jämtland- Härjedalen skall bli ett län fritt från fossila bränslen. Internt har bildandet av naturreservat och dokumentationen för att säkra Natura 2000 områdena prioriterats. Fyra nya naturreservat har bildats med en sammanlagd areal av 12 706 ha. Ett förslag till strategi för formellt skydd av skog i Jämtlands län har antagits. Länsstyrelsen arbetar aktivt med EU:s miljöprogram inom jordbruket och har en mycket hög andel av länets åkerareal som är stödberättigad för ekologisk odling. Ett omfattande arbete pågår i kommunerna inom miljö- och energiområdet inom ramen för lokala investeringsprogram och klimatinvesteringsprogram.

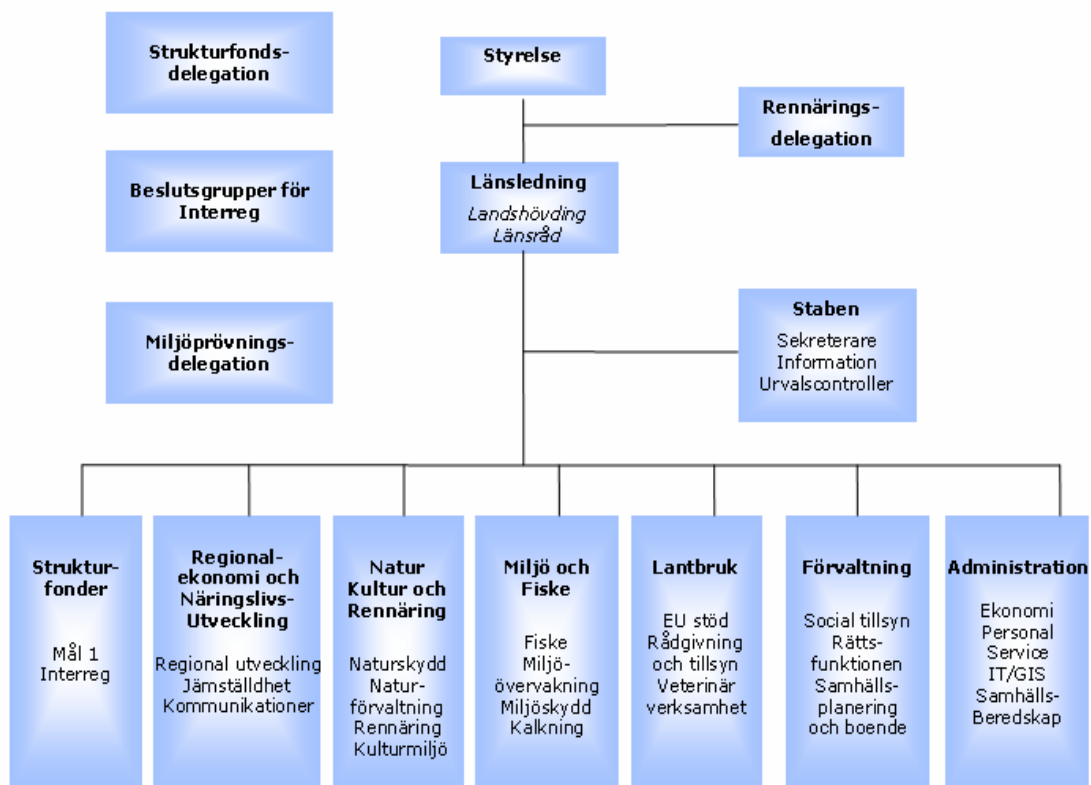
Antalet avgjorda ärenden, nästan 25 000, är något fler än 2005. Ansökningar om energistöd har ökat kraftigt i antal under året och ansökningarna om EU-bidrag inom lantbruket har ökat något. Det är en viss minskning av gårdsstöden efter den topp som uppstod när de infördes men en ökning av miljöstöd med anledning av möjlighet till förlängning av tidigare beviljade stöd. Arbetet med att slutföra äldre ärenden har varit framgångsrikt. Det är dock möjligt att minska ärendebalanserna ytterligare.

Tillsynsplanerna har reviderats för alla områden där länsstyrelsen har tillsyn. Revideringen visar att resurserna och därmed tillsynen är otillräcklig inom flera områden. Socialtillsynen har skärpts, men styrs hårt av uppdragen i regleringsbrevet.

Investeringarna i infrastruktur har varit relativt blygsamma och är koncentrerade till länsvägarna. Utbudet av transportmöjligheter och därmed även resandet har ökat.

Länsstyrelsen hade vid årets ingång ett anslagssparande med 1 759 tkr och har vid årets slut ett anslagssparande med 2 581 tkr. Det förbättrade resultatet beror till största delen på vakanser och försenade rekryteringar.

Under 2006 har sjukfrånvaron inom länsstyrelsen varit 4,3 procent. För kvinnorna är den 6,5 procent och för männen 1,9 procent. Sjukfrånvaron har ökat med 0,9 procentenheter från 2005 till 2006. Det är sjukfrånvaron längre än 60 dagar för kvinnorna som står för hela ökningen. I huvudsak beror det på några långa sjukskrivningar i åldersgruppen 30 till 49 år och någon sjukskrivning p.g.a. havandeskap. Rehabiliteringsplan finns för de aktuella personerna. Sjukskrivningarna kortare än 60 dagar har minskat under året.

Organisation

Övergripande redovisning av verksamhetskostnader 2006

Tabell A - Verksamhetskostnader 2006 Verksamhetsområden och verksamhetsgrenar samt myndighetsövergripande verksamhet	Kostnader exkl OH		Kostnader inkl OH	
	Tkr	%	Tkr	%
VO Kunskapsuppbyggnad, samordnings- och sektorsövergripande arbete	86.987	48	113.735	63
VG Utåtriktat sektorsövergripande arbete	28.042	15	36.665	20
VG Regional utveckling	18.857	10	24.656	14
VG Miljömålsarbete	40.088	22	52.415	29
VO Tillsyn och vägledning	18.413	10	24.075	13
VG Social tillsyn	2.571	1	3.362	2
VG Miljötillsyn	11.901	7	15.561	9
VG Djur- och livsmedelstillsyn	989	1	1.293	1
VG Skydd och beredskap mot olyckor och svåra påfrestningar samt övrig tillsyn	2.951	2	3.859	2
VO Ärendehandläggning	33.364	18	43.624	24
VG Omställning av energisystemet	962	1	1.258	1
VG EG/EU-stöd	24.745	14	32.354	18
VG Trafikärenden samt övrig ärendehandläggning	7.656	4	10.011	6
SUMMA PRODUKTION	138.764	76	181.434	100
Myndighetsövergripande verksamhet (10) samt Administration och intern service (11)	43.022	24		
SUMMA VERKSAMHETSKOSTNADER EXKL RESURSSAMVERKAN	181.786	100	181.434	100
Resurssamverkan ¹⁾	1.146		1.498	
Totalsumma verksamhetens kostnader enl resultaträkningen ²⁾	182.932		182.932	
<i>Myndighetsövergripande verksamhet, uppdelat på: ³⁾</i>				
Nivå 1 (113-115)	19.964	22		
Nivå 2 (110-112, 116-119)	9.135	10		
Nivå 3 (100-109)	13.923	15		
Personalkostnad, produktion (kkl 4, verksamhetskod 2-8)	92.505	100		

Tabellen skall innehålla verksamhetskostnader enligt resultaträkningen, oavsett finansiering. Objekt-koder som ingår i respektive verksamhetsgren framgår av tabellmallar för de olika verksamhetsgrenarna. Kostnader som definitions-mässigt är myndighetsövergripande skall redovisas som sådana, även om kostnaderna finansieras med externa medel (s.k. OH-pålägg).

¹⁾ Den del av kostnader för resurssamverkan som inte avser den egna länsstyrelsen redovisas på denna rad. Länsstyrelsens egen andel redovisas under relevant verksamhetskod, oftast adm. och intern service (11).

²⁾ Totalsumma verksamhetskostnader ska överensstämma med verksamhetskostnaderna enligt resultaträkningen

³⁾ Summan på nivå 1-3 ska överensstämma med totalsumman Myndighetsövergripande verksamhet. Den procentuella fördelningen ska visa resp. nivåns andel av personalkostnaderna vg 2-8 (kkl 4).

Tabell B - Verksamhetskostnader 2004-2006	2006	2005	2004
Myndighetsövergripande verksamhet särredovisad			
Kostnader per VO och VG			
VO Kunskapsuppbyggnad, samordnings- och sektorsövergripande arbete	86.987	80.974	78.773
VG Utåtriktat sektorsövergripande arbete	28.042	22.137	29.602
VG Regional utveckling	18.857	20.590	15.185
VG Miljömålsarbete	40.088	38.246	33.986
VO Tillsyn och vägledning	18.413	16.179	15.276
VG Social tillsyn	2.571	2.505	2.431
VG Miljötillsyn	11.901	10.701	10.470
VG Djur- och livsmedelstillsyn	989	793	729
VG Skydd och beredskap mot olyckor och svåra påfrestningar samt övrig tillsyn	2.951	2.179	1.647
VO Ärendehandläggning	33.364	34.338	31.876
VG Trafikärenden (avser RB 2004 och RB 2005)		2.249	2.454
VG Övrigärendehandläggning (avser RB 2004 och RB 2005)		6.719	6.575
VG Omställning av energisystemet	962		
VG EG/EU-stöd	24.745	25.369	22.846
VG Trafikärenden samt övrig ärendehandläggning	7.656		
Resurssamverkan¹	1.146	1.133	-
Myndighetsövergripande kostnader (10 + 11)	43.022	36.719	37.049
Totala kostnader (inkl. OH)²	182.932	169.343	162.974

¹ Den del av kostnader för resurssamverkan som ska belasta länsstyrelsen ska fördelas på resp. verksamhetsgren.

² Totalsumma verksamhetskostnader ska överensstämma med verksamhetskostnaderna enligt resultaträkningen.

Kommentar: VG Utåtriktat sektorsövergripande arbete varierar mellan åren beroende på omfattning och inriktning av de projekt Länsstyrelsen bedriver med externa medel.

Tabell B.1 Kostnader för representation (tkr)	2006	2005	2004
Intern representation (undergrupp 496 i baskontoplanen)	253	280	241
Extern representation (undergrupp 552 i baskontoplanen)	306	354	353

Tabell B.2 Lokaler	2006	2005	2004
Lokalkostnader residens (tkr) 103	882	750	709
Lokalyta residens (m ²)	992	992	992
Lokalkostnad per m ² i residenset	0,89	0,76	0,72
Lokalkostnad exkl. residenset 113	7.413	6.842	7.034
varav lokalkostnader för kontorslokaler inkl. biytor	6.000	6.000	6.200
Lokalyta exkl. residens (m ²)	7.172	7.172	7.172
varav lokalyta för kontorslokaler inkl. biytor	6.100	6.100	6.100
Lokalkostnad per m ² exkl. residens	1,03	0,95	0,98
Lokalkostnad per m ² för kontorslokaler inkl. biytor	0,98	0,98	1,02
Lokalkostnad per årsarbetskraft exkl. residenset (tkr) **	32	32	34
Lokalkostnad per årsarbetskraft för kontorslokaler inkl. biytor	26	28	30
Lokalyta per årsarbetskraft (m ²) för kontorslokaler inkl. biytor	26	29	30

* Uppgifterna om lokalyta avser förhållandena den 31 december respektive år.

** För beräkning av årsarbetskrafter hänvisas till FÅB (2000:605), ESV:s allmänna råd till 2 kap. 4 §.

Kommentar:

- Kostnader för lokalvård exkl. residens har varit knappt 700 tkr. Städningen bedrivs både i egen regi och på entreprenad.
- Driftskostnader för larm och bevakning samt säkerhetsåtgärder i länsstyrelsen lokaler har under året varit ca 160 tkr
- Investeringskostnader under året för förbättring på annans fastighet har uppgått till ca 60 tkr.
- Inga större förändringar jämfört med i fjol bortsett från att behovet av ombyggnationer var mindre under 2006 än föregående år.
- Inga större lokalförändringar planeras.
- Kostnadsökningen för lokalkostnad residens, beror på en kraftig höjning av hyran från Fastighetsverket.

Tabell C - Årsarbetskrafter¹⁾ per sakområde m.m.	2006	2005	2004
Myndighetsövergripande verksamhet (10)	12,7	9,4	²⁾
Administration och intern service (11)	25,1	23,8	35,1
Övrig förvaltning (20)	5,2	³⁾	³⁾
Övrig förvaltning (21)	3,5	6,6	5,9
Kommunikationer (24)	1,1	³⁾	³⁾
Kommunikationer (25)	6,4	7,3	8,1
Kommunikationer (34)	0,1		
Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor (28)	2,9	2,3	2,1
Regional utvecklingspolitik och konkurrens (30)	37,3	36,4	41,3
Arbetsmarknad (36)			
Hållbar samhällsplanering och boende (40)	6,5	³⁾	³⁾
Stöd till boende (41)	3,0	7,5	5,9
Omställning av energisystemet (42)	0,5		
Kulturmiljö (43)	5,5	4,4	4,8
Krishantering, skydd mot olyckor och civilt försvar (45)	4,1	4,4	4,1
Naturvård och miljöskydd (5)	59,3	52,4	48,4
Lantbruk (60)	31,0	27,4	25,0
Rennäring (61)	9,0	8,5	8,3
Fiske (62)	7,0	7,6	8,5
Skogsbruk (64)			
Social omvårdnad (70)	6,9	5,9	5,9
Jämställdhet (80)	3,1	2,9	3,4
Integration (85)	0,0	0,2	0,3
Resurssamverkan⁴⁾	2,1	3,7	0
Summa	232,3	210,6	207,1

1 Uppgifterna avser all anställd personal vid länsstyrelsen, oavsett finansiering och anställningsform.

2 Tabellen har ändrats fr.o.m. 2005 därför är 2004 summan av (10 + 11)

3 Tabellen har ändrats fr.o.m. 2006 därför är 2005 och 2004 summan av flera koder

4 Resurssamverkan avser den s.k. urvalskontroll som Länsstyrelsen utför och säljer till andra länsstyrelser. Siffran för 2005 är felaktig ty där ingår även den urvalskontroll som länsstyrelsen utförde för egen räkning. Rätt uppgift för 2005 är 2,2 åa.

Kommentar: Den totalt sett relativt stora ökningen (ca 10 %) för Länsstyrelsen beror i första hand på den dåvarande regeringens arbetsmarknadsåtgärder som innebar att länsstyrelsen förstärktes med trainees, förstärkningstjänster och plustjänster inom ett flertal områden. I andra hand beror ökningen på mer pengar för fältinventeringar inom natur-/miljöområdet samt ökade kontroller inom lantbruksområdet. Den relativt stora ökningen av antalet sysselsatta inom den Myndighetsövergripande verksamheten beror i huvudsak av en stor informationsinsats inför Alpina VM i Åre och av en satsning på arkivfrågor.

Tabell D – Redovisning av ärenden 2006

Nedanstående tabell svarar mot de krav på återrapportering som anges för samtliga verksamhetsområden. I de fall individärenden förekommer under Kommunikationer och Regional utvecklingspolitik skall dessa redovisas även uppdelat efter kvinnor/män och juridiska personer, se tabell D.1.

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K
Sakområde och del av sakområde	Ingående balans	Antal inkomna ärenden (exkl. initiativ ärenden)	Antal initiativ-ärenden	Antal beslutade ärenden	Utgående balans (F=B+C+D-E)	Antal överklagade ärenden ¹	Antal överklagade ärenden som avgjorts i högre instans ²	varav antal ändrade	Genomsnittlig genomströmningstid (dagar) ⁴	Antal ej beslutade ärenden, äldre än två år.
Myndighetsövergripande, administration och Intern service (10-11)	29	96	314	428	11	3	0	0		3
Övrig förvaltning (20-21)	288	1 361	96	1 493	252	9	3	0		5
varav stiftelser (206)	142	246	12	325	75	0	0	0	106	0
varav kameraövervakning (211)	8	31	0	35	4	1	0	0	92	0
varav bevakningsföretag (212)	6	69	3	66	12	0	0	0	72	1
Yrkesmässig trafik (24)	35	241	26	287	15	5	6	3		0
varav tillsyn och kontroll (utom taxiföralegitimationer) (243)	0	0	6	5	1	2	6	1	16	0
Körkort och trafikföreskrifter mm inkl s.k gröna ärenden. (25)	602	4 137	2	4 021	720	89	57	4		8
varav tillstånd exkl. s.k. gröna ärenden (251)	141	2 518	0	2 419	240	6	6	0		1
varav s.k. gröna ärenden ⁶	0	1 430	0	1 430	0					
varav körkortsingripanden (253)	365	1 052	1	1 031	387	74	49	4	120	7
Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor (28)	28	235	26	258	31	5	2	1		0
varav Livsmedelskontroll (281)	1	5	1	6	1	1	0	0	85	0
varav Djurskydd (282)	17	122	6	118	27	4	2	1	69	0
varav Smittskydd (283)	5	96	15	116	0	0	0	0	38	0
varav Allmänna veterinära frågor (284)	0	6	1	7	0	0	0	0	18	0
Regional utvecklingspolitik (30)	492	681	172	859	486	2	1	0		0
Infrastrukturplanering (34)	26	31	2	39	20	0	0	0		2
Arbetsmarknad (36)	0	0	0	0	0	0	0	0		0

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K
Sakområde och del av sakområde	Ingående balans	Antal inkomna ärenden (exkl. initiativ ärenden)	Antal initiativ ärenden	Antal beslutade ärenden	Utgående balans (F=B+C+D-E)	Antal överklagade ärenden ¹	Antal överklagade ärenden som avgjorts i högre instans ²	varav antal ändrade	Genomsnittlig genomströmningstid (dagar) ⁴	Antal ej beslutade ärenden, äldre än två år.
Hållbar samhällsplanering och boende (40)	62	882	5	883	66	47	10	3	36	2
Stöd till boende (41)	20	1 033	1	798	256	5			65	6
Omställning av energisystemet (42)	0	1	0	1	0	0	0	0		0
Kulturmiljö (43)	270	329	73	363	309	0	0	0		42
Krishantering, skydd mot olyckor och civilt försvar (45)	98	64	23	154	31	0	0	0		6
varav tillsyn enligt lag om skydd mot olyckor samt uppföljning av kommunernas krishanteringssystem (456)	0	1	4	5	0	0	0	0	0	0
Naturvård och miljöskydd (50)	30	135	46	119	92	12	10	6		3
Skydd av områden och arter, förvaltning och skötsel av skyddade områden (51)	43	142	46	209	22	0	0	0		10
varav tillsyn av vattenskyddsområden (516)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Prövning och tillsyn för skydd av naturen (52)	79	333	19	337	94	7	0	6		7
Vattenverksamhet (53)	27	130	16	136	37	2	0	0		0
varav tillsyn av vattenverksamheten (535)	4	43	9	40	16	2	0	0	119	0
Mineral- och torvfyndigheter (54)	14	51	0	43	22	0	0	0		3
Miljöfarligverksamhet (55)	145	300	420	746	119	4	1	1		26
varav tillsyn av miljöfarligverksamhet (555)	20	2	277	293	6	3	0	0	67	9
Övrigt miljö och hälsoskydd (56)	8	79	3	77	13	0	0	0		0
Förorenadeområden, efterbehandling (57)	1	21	3	23	2	0	0	0		0
varav tillsyn av förorenadeområden och miljöriskområden (575)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K
Sakområde och del av sakområde	Ingående balans	Antal inkomna ärenden (exkl. initiativ ärenden)	Antal initiativ-ärenden	Antal beslutade ärenden	Utgående balans (F=B+C+D-E)	Antal överklagade ärenden ¹	Antal överklagade ärenden som avgjorts i högre instans ²	Varav antal ändrade	Genomsnittlig genomströmningstid (dagar) ⁴	Antal ej beslutade ärenden, äldre än två år.
Restaurering (58)	5	15	6	13	13	0	0	0		0
Lantbruk (60) ⁵	97	12 840	207	11 949	1 195	37	25	0		3
varav stöd till jordbruket enligt EG's förordningar (601)	15	60	170	229	16	35	24	0	26	1
Rennäring mm (61)	118	321	239	572	106	19	2	2		4
Fiske (62)	8	622	15	617	28	3	0	0		1
Skogsbruk (64)	0	0	0	0	0	0	0	0		0
Social omvårdnad (70)	48	322	45	344	71	1	0	0		1
varav tillsyn och rådgivning (701)	23	73	17	96	17	0	0	0	50	1
Jämställdhet mellan kvinnor och män (80)	1	4	4	8	1	0	0	0		0
Integration (85)	1	1	1	2	1	0	0	0		0
Summa	2 575	24 407	1 810	24 779	4 013	250	117	26		132
Varav Vattenmyndighetens ärenden	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Varav Miljöprövningsdelegationens ärenden	39	37	0	45	31	2	0	0	337	7

¹ Avser ärenden som är beslutade av länsstyrelsen och överklagade till högre instans.

² Redovisa de ärenden som avgjorts i högre instans och vars domar/beslut inkommit till länsstyrelsen under 2006.

³ Avser ärenden som är ändrade substantiellt (t.ex. skall ändring av angivna tidpunkter ej beaktas) i förhållande till länsstyrelsens beslut.

⁴ Med genomsnittlig genomströmningstid avses tid från inkommen/initierat till beslutat ärende. Exkludera lantbruksärenden registrerade i IAKS och Ararat.

⁵ Lantbruksärenden inkl. jordbrukarstödsärenden registrerade i IAKS och Ararat.

⁶ Diarieförda i Diabas redovisas under 251 även om de är gröna handledarskap.

Kommentar:

Länsstyrelsen Jämtlands län har ärendehandläggning som högst prioriterade verksamhet sedan år 2004. Totalt är nästan 25 000 beslut registrerade 2006. Under 2006 har samtliga öppna ärenden gått igenom för att uppnå bättre kvalitet i ärendestatistiken. Länsstyrelsens registrator och arkivarie har under 2006 påbörjat en utbildnings- och informationsserie i syfte att ge all personal ökad kunskap om reglerna för registrering/diarieföring.

I kolumn B redovisas som ingående balanser, faktiskt antal ärenden enligt Diabas. I tidigare årsredovisningar har utgående balans från året innan redovisats som ingående balans.

Antalet ej beslutade ärenden äldre än två år som redovisas i kolumn K kan inte direkt jämföras med värdet för år 2005 då redovisningen då avsåg ärenden äldre än ett år.

Myndighetsövergripande, administration och Intern service (10-11): Det fanns inget krav på att dessa sakområden skulle återrapporteras i regleringsbrevet för 2005.

Körkort och trafikföreskrifter mm inkl s.k. gröna ärenden (25). Antal beslutade ärenden avseende Körkort och trafikföreskrifter inkluderar till skillnad från tidigare år även så kallade gröna ärenden.

Tillstånd exkl. gröna ärenden (251) Här ingår 1 376 beslut i ärenden med godkännande av handledare vid privat övningskörning. Sådana ärenden diariefördes inte före 2006 då de var undantagna från krav på diarieföring.

Stöd till boende (41): Antalet ansökningar om energistöd och ansökningar om radonbidrag har ökat kraftigt jämfört med år 2005. Bakom denna ökning ligger främst de energistöd som infördes den 1 januari 2006 men även den informationskampanj om radon i egna hem som inleddes hösten 2005 där man bl.a. visade på möjligheterna att söka bidrag till åtgärder mot radon.

Kulturmiljö (43): Verksamheten fick resursförstärkning i mitten av år 2006 och det har bidragit till bättre och snabbare handläggning. Mängden inkommande ärenden har dock gjort att avslut av tidigare ärenden dessvärre inte har kunnat prioriteras i önskad utsträckning. För att minska ärendebalansen kommer det stora antalet ej avslutade ärenden att prioriteras under 2007.

Lantbruk (60): Antalet ärenden om miljöstöd har ökat jämfört med 2005 på grund av att de sökande som hade åtaganden knutna till stöd som gick ut 2005 fick möjlighet att förlänga dessa ett år t.o.m. 2006. Antalet sådana ärenden var 1 749 st.

Social omvårdnad (70): Den kraftiga ökningen av ärenden avseende social tillsyn beror på en ändring i socialtjänstlagen från 1 januari 2006 där kommunerna åläggs att rapportera icke verkställda beslut kvartalsvis till Länsstyrelsen

Tabell D.1 – Redovisning av vissa ärenden uppdelat på kvinnor, män och juridiska personer									
Det är avsändare/mottagare som avgör till vilken kategori i tabellen som ett ärende registreras.									
A	B			C			D		
Sakområde och del av sakområde	Antal inkomna ärenden under 2006			Antal beslutade ärenden under 2006			Antal överklagade ärenden under 2006		
	Kvinnor	Män	Jur. pers.	Kvinnor	Män	Jur. pers.	Kvinnor	Män	Jur. pers.
Kommunikationer (24-25, 34), exklusive s.k. gröna ärenden	978	3 036	279	928	2 914	277	14	69	10
Regional utvecklingspolitik och konkurrens (30)	27	18	642	31	23	697	0	0	3

Kommentar:

Det är fler män än kvinnor som blir föremål för utredning och ingripande vilket även resulterar i att fler män måste söka nytt körkortstillstånd efter återkallelse. Det är även fler män som arbetar som yrkeschaufförer vilket medför att de söker högre behörighet, förlängning av högre behörighet i större omfattning än kvinnor. Män blir i högre grad föremål för ingripanden av alla olika skäl, även medicinska. Till viss del kan förklaras av att det bland de äldre är många fler män än kvinnor som har körkort.

LÄNSSTYRELSENS VERKSAMHETSOMRÅDEN SAMT VERKSAMHETSGRENAR

VO Kunskapsuppbyggnad, samordnings- och sektorsövergripande arbete

Mål: Ett långsiktigt hållbart förverkligande av den nationella politiken genom samordning och hänsynstagande till olika sakintressen.

Verksamhetsgren Utåtriktat sektorsövergripande arbete

Tabell 1.1 - Verksamhetskostnader och årsarbetskrafter 2006 för verksamhetsgren Utåtriktat sektorsövergripande arbete	Kostnader (tkr)	Årsarbetskrafter¹
Totala kostnader VG Utåtriktat sektorsövergripande arbete (exkl. OH)	28.042	40,9
<i>varav</i> Övrig förvaltning (200, 201)	1.724	3,4
<i>varav</i> Trafik (240, 250)	145	0,2
<i>varav</i> Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor.(280, 289)	637	1,1
<i>varav</i> Regional utvecklingspolitik och konkurrens (300)	4.882	4,9
<i>varav</i> Infrastruktur (34)	256	0,4
<i>varav</i> Hållbar samhällsplanering och boende (400-402)	2.506	4,5
<i>varav</i> Energiomställning (420, 4209, 421, 422)	273	0,5
<i>varav</i> Kulturmiljö (430)	1.473	2,5
<i>varav</i> Krishantering, skydd mot olyckor och civilt försvar (450, 451-455, 459)	2.943	4,1
<i>varav</i> Naturvård och miljöskydd (500)	5.080	9,0
<i>varav</i> Lantbruk (600)	2.215	3,3
<i>varav</i> Rennäring (610)	713	0,9
<i>varav</i> Fiske (620)	651	0,7
<i>varav</i> Social omvårdnad (700)	1.166	2,0
<i>varav</i> Jämställdhet (80)	3.158	3,1
<i>varav</i> Integration (85)	221	0,5
Verksamhetsgrenens andel av myndighetsövergripande kostnader (10 + 11)	8.623	8,0
Totala kostnader VG Generellt sektorsövergripande arbete (inkl. OH)	36.665	49,0

Tabellen skall innehålla verksamhetskostnader enligt resultaträkningen. Fakta i tabellen skall redovisas endast för 2006.

¹ Uppgifterna avser all anställd personal vid länsstyrelsen, oavsett finansiering och anställningsform. Se vidare ESV:s allmänna råd till 2 kap. 4 § förordningen(2000:605) om budgetunderlag och årsredovisning. En årsarbetskraft motsvarar 220 arbetsdagar per år.

Kommentar: Sakområdet Övrig förvaltning har ökat p.g.a. att 2006 var valår.

Tabell 1.1.2 – För sakområdet jämställdhet

Kostnader/intäkter för sakområde Jämställdhet	2006	2005	2004
Verksamhetskostnader inkl. OH¹ (tkr)	4.129	5.005	4.937
<i>varav</i> ramanslag 32:1, netto (tkr)	889	876	879
<i>varav</i> övrig finansiering (tkr)	3.239	4.129	4.058
Andel av länsstyrelsens totala verksamhetskostnader (%)	2	3	3
Verksamhetsintäkter	11	145	14

Med OH avses Myndighetsövergripande verksamhet (10+11)

Kommentar: Omfattningen har minskat då färre projekt drivs i Länsstyrelsens regi.

Mål 1: Länsstyrelserna skall stärka det sektorsövergripande arbetet och samordningen av de olika sakområdena för att uppnå effektiva lösningar och bidra till en hållbar utveckling i länen med vägledning av regeringens strategi för hållbar utveckling.

Återrapportering 1

Miljöskydd

Framgångsfaktorer

Miljöskydd bedömer att miljömålsarbetet är nationellt, regionalt och lokalt samlande och fokuserande för planering och beslutsfattande. Arbetet lägger en grund för samsyn i myndighetsutövningen. Indikatorernas utveckling leder till en feedback som är nödvändig för att det långsiktiga arbetet ska kunna drivas mot de nationellt uppsatta målen.

De regionalekonomiska medel som ställts till förfogande i två ramprogram har skapat externt intresse för praktiskt genomförbart miljömålsarbete med direkta kopplingar till det regionala miljömålsarbetet. Av den totala ramen på 1.000.000 kronor har 890.000 utbetalats till 14 olika projekt. De sammanlagda kostnaderna för de genomförda projekten uppgår till drygt 2,6 miljoner kronor. I genomsnitt har varje satsad krona från ramprogrammet alltså motfinansierats med ytterligare nästan två kronor. Under 2005 utlystes ytterligare ett ramprogram, omfattande 500.000 kronor. Ramprogrammen är framgångsrika då de engagerar nya aktörer i miljömålsarbetet och ökar medfinansieringen.

Miljöskydd har tillsammans med Länsstyrelsen i Västernorrland och Naturvårdsverket genomfört en KLIMP-konferens. Ytterligare ett välbesökt KLIMP- informationsmöte, har under året genomförts med Länsstyrelsen som värd. Länsstyrelsens samlade vägledning har resulterat i att en kommun, Östersund, nu driver fyra KLIMP- program sedan år 2000 till ett totalt stödvärde om 55,4 mnkr. Bidragen är fördelade på 45 åtgärder. Östersunds kommun har under året lämnat in ytterligare en ansökan om stöd för åren 2007-2009 till sju nya åtgärder. Kommunens program omfattar främst åtgärder om energieffektivisering och energiomställning men även andra åtgärder i form av pilotanläggning för biogas och etanolframställning från grönfoder, cykelvägar, bokningssystem för bilpooler samt informations- och folkbildningsinsatser. Informationsinsatserna har varit framgångsrika.

Hinder

Miljöskydd ser den formella domstolsprocessen som ett visst hinder för att få gehör för den ekologiska dimensionen. Beslutspraxis omfattar inte miljömålsfrågor vilket innebär att miljömålen väger mindre tungt i beslut som ska fattas i miljödomstolarna. Länsstyrelsen har i detta fall mindre god erfarenhet från ett mål gällande vattenkraftutbyggnad (Ljungå vattenkraftverk). Implementering av miljödimensionen i det regionala tillväxtarbetet går trögt, där fokus ligger på ekonomisk tillväxt. Sektoriseringen i sig är också ett hinder för tvärsektorieellt miljöarbete.

Naturmiljö

Framgångsfaktorer

Länsstyrelsen har startat ett projekt i Frostviken kring lokal förvaltning där olika lokala intressen i renskötsel, markförvaltning, lokalt näringsliv, naturvård och friluftsliv har börjat diskutera formerna för en lokal förvaltning. Den breda representationen av intressenter kan komma att öka samsynen på naturvården. EU- miljöstöden för bete, slåtter och annan skötsel inom natur- och kulturresevat, Natura 2000 områden m.m medför ett ökat sektorsövergripande arbete mellan avdelningar inom länsstyrelsen och med berörda externa parter. Samarbetet med Skogsstyrelsen och skogsbolagen inom ramen för upprättande av strategin för formellt skydd av skogsmark har givit en bättre samsyn kring vad som skall skyddas och hur samarbetet med skogsägarna skall gå till. Det framtagna kunskapsunderlaget har bidragit till detta. Länsstyrelsen har arbetat med en

tillsynsplan inom naturförvaltningen som kommer att ge bättre riktlinjer för hur berörda områden skall förvaltas. Den integrerar krav från flera områden och skall förhoppningsvis ge ett bättre underlag för de som nyttjar reservaten. Samverkan inom Fjälldelegationen har ökat med inriktningen att regelsystem och förvaltningsåtgärder skall vara mer likartade i hela fjällområdet. Aktuellt är regler för ripjakten.

Hinder

Det finns skilda kulturer och intressen inom länsstyrelsen som innebär att länsstyrelsens bedömningar av ansökningar, förvaltningsplaner m.m. inte alltid främjar en hållbar utveckling. Rutiner och synsätt behöver utvecklas.

Behov av kunskapsstöd

Utbildningar i miljöbalken och Plan- och bygglagen för att öka kunskaperna och för att få en större gemensam erfarenhet om de bedömningar som görs i miljödomstolarna. Detta skall ligga till grund för egna riktlinjer. Även kunskaperna om EU:s regelverk behöver öka.

Kulturmiljö

Framgångsfaktorer

Länsstyrelsens sektorsövergripande arbete bidrar till en hållbar regional utveckling. Inom områden med höga kulturmiljövärden har samordning med andra sakområden bidragit till effektiva lösningar.Utförda insatser har medfört ett ökat kunskapsunderlag och en bättre förmedlingsverksamhet samt ett förmerande av ekonomiska insatser till kulturmiljövärden. Kulturmiljövårdens medel nyttjas i allt högre grad som medfinansiering i större projekt, såväl inom länet, som för ett större område. Denna samverkan bidrar, på så väl kort som lång sikt, till att skapa nätverk och nya samarbetskonstellationer. Särskilt viktigt är att medlen kan användas som medfinansieringen inom strukturfondsprojekt.

Det är inte längre enbart kulturmiljövårdens intresse att bevara kulturmiljöerna, då även andra sektorer har intresse av att utförda insatser inom stora projekt får långsiktiga effekter. Ett gott exempel på detta är insatser utförda inom LIFE-projektet "Naturbetesmarker & slätterängar i Jämtland/Härjedalens odlingslandskap". Projektet har berört ett flertal gårds- och fåbodmiljöer inom länets riksintressanta kulturmiljöer, bl.a. kulturrestatet Lillhärjåbygget. Inom samma område har insatser även utförts inom projektet Skog och Miljö, ett projekt som samfinansieras av Länsstyrelsen, Skogsstyrelsen och Länsarbetsnämnden. Inom detta projekt, som innehåller kultur- och naturvårdsinsatser, har bl.a. färdvägar och stängslingar ställts i ordning.

Ett program för mera långsiktiga prioriteringar av kulturmiljövårdens medel är under utarbetande. Betoningarna kommer dels att ligga på hur kulturarvet, i vid mening, kan brukas som en drivande kraft i omställningen till ett hållbart samhälle och dels på identifiering av det jämtländska kulturlandskapets olika uttryck.

I strukturfondsprogrammen finns åtgärder som syftar till att bevara och sprida kunskap om kulturmiljön och kulturarvet samt att nyttja kulturarvets attraktionskraft för utveckling av kommersiell verksamhet. Detta har möjliggjort finansiering av projekt som syftar till att skapa engagemang kring den gränsöverskridande kulturhistorien, stärka den regionala identiteten och närsamhällets betydelse samt sporra det lokala engagemanget hos människor, skolor, föreningar och företag. Ett arbete med att ta fram ett program för satsningar på hållbar natur- och kulturmiljöturism pågår för närvarande.

I det Regionala miljö- och hushållningsprogrammet för fjällområden (RMHP) lyfts länets kulturarv, samt områden skyddade av intresse för naturvård och rennäring, fram som en resurs för en långsiktig utveckling. Projekt för att främja denna utveckling har utförts i samarbete med Galltje och samebyar i Frostviken.

Hinder

För att arbeta effektivt med sektorsövergripande arbete och samordning av olika sakområden behöver Länsstyrelsen tillföras resurser. Inom t.ex. kulturmiljö innebär handläggning av såväl egna ärenden som yttranden i andra sakområdets ärenden att det blir svårt att på ett effektivt sätt delta i och påverka utvecklingen.

Kunskapsstöd

För att vidareutveckla det sektorsövergripande arbetet i Länsstyrelsens verksamhet behöver också medarbetarna ges tillfälle att få större insikt i andra sektorer och sakområdets intresseområden och arbetssätt.

Integration*Framgångsfaktorer*

Sakområdena regional utveckling, social tillsyn samt jämställdhet har under året deltagit i länets övergripande arbete med integrationsfrågor via integrationsforum. Länsstyrelsens styrka är främst att ha olika kompetenser samlade i samma organisation och att man lätt och informellt kan komma i kontakt med dessa kompetenser. Metodmässigt har jämställdhetsområdet många erfarenheter som kan användas för att främja hållbar utveckling. Framför allt insikten att jobba med integrering av olika perspektiv är viktig att ta till sig annars finns en risk att man isolerar utvecklingsarbetet inom respektive sakområde/sector.

Hinder

Länsstyrelsernas uppdrag vad avser integrationsfrämjande arbete återfinns främst inom politikområdet regional utveckling/sectorssamordning. Då länsstyrelsen inte har något utpekat operativt ansvar i integrationsfrågor och inga speciella medel anvisats för verksamheten, jmf jämställdhetsintegrering, bedrivs verksamheten främst i projektform med extern finansiering.

Hållbar utveckling*Framgångsfaktorer*

Länsstyrelsen har verkat aktiv för att utveckla det sektorsövergripande arbetet genom regelbundna möten, s.k. "tvärsamråd" som syftar till att ge ökad kännedom om varandras kompetensområden samt peka på komplexiteten i många ärenden. Under senare delen av året har en mindre hållbarhetsgrupp bildats med deltagare som representerar ekonomisk, miljömässig och social hållbarhet. Tanken är att gruppen bl.a ska verka operativt i olika ärenden. Hållbarhetsperspektivet har haft en framträdande roll när länsstyrelsen har skrivit regionalt strukturfondsprogram för regional utveckling 2007-2013, Interregprogrammet för Sverige- Norge och strategin för landsbygdsprogrammet. Hållbarhetsindikatorer byggs in i programmen och kommer att styra inriktningen på projekten. Satsningar på alternativ energi och miljödriven tillväxt är centrala i programmen.

Hinder

Hållbar utveckling är ett allmänt begrepp som behöver många diskussioner för att det skall kunna konkretiseras i riktlinjer och ställningstaganden. Det innebär ofta också avvägningar mellan t ex ekonomiska och ekologiska intressen som inte alltid drar åt samma håll. Det finns en risk att dessa otydligheter minskar intresset för arbetet med hållbar utveckling.

Kunskapsstöd

Det behövs en fortsatt samverkan mellan länsstyrelserna och med berörda centrala verk för att utveckla metoder för hur man mäter hållbar utveckling och utveckling av indikatorer. Vidare insatser för en bred utbildning inom området.

Mål 2: Länsstyrelsen skall ha förmåga att vid räddningstjänst eller vid en kris som berör länet snabbt kunna upprätta en ledningsfunktion avseende bl.a. samordning och information. Funktionen skall vara utbildad och övad för sådana händelser.

Återrapportering 2

Övning och utbildning

Länsstyrelsen har under året genomfört tre larmövningar för vakthavande beslutsfattare och en startövning för krisledningsorganisationen. Länsstyrelsen har även deltagit i en övning på temat livsmedelssmitta.

Erfarenheter av händelser där hela eller delar av ledningsorganisationen tagits i anspråk

Länsstyrelsen har utövat sin samordningsroll vid flera tillfällen under året. Händelserna är Libanonkonflikten, fågelinfluensan, vägras i Ånn, snöovädret i slutet av oktober.

Enligt de utvärderingar som gjorts efter händelserna har samordningsarbetet fungerat bra.

Mål 3: Verksamheten skall bedrivas så att samhällets grundläggande behov av samordning, samverkan och information på regional nivå säkerställs vid olyckor och kriser i samhället. Länsstyrelsen skall stödja inblandade parter, såsom kommuner, myndigheter och organisationer, i syfte att få till stånd samordning och en gemensam inriktning för de åtgärder som behöver vidtas, såväl före som under och efter en kris. I händelse av ett krisläge skall länsstyrelsen på en sektorsövergripande nivå kunna informera samhällsaktörer och allmänhet om förlopp, konsekvenser och de åtgärder som planeras av ansvariga aktörer.

Återrapportering 3

Länsstyrelsens förmåga vid svåra påfrestningar

Länsstyrelsen bedömer sin förmåga att hantera en "lågintensiv" kris som god. Förmågan att hantera även större händelser har förbättrats genom den personalorganisation som fastställts. Uthålligheten på expertfunktioner har förbättrats i jämförelse med fjolårets redovisning eftersom länsstyrelsen dubblerat bemanningen både på informationsfunktionen och veterinärfunktionen. Med tanke på att delar av organisationen agerat vid flera verkliga händelser under året har en viss vana att samordna insatser och information skapats. Samordningsfrågorna kommuniceras regelbundet i de nätverk för krishantering och kriskommunikation som finns. Länsstyrelsens samordnarroll är väl inarbetad hos övriga krishanteringsaktörer. Länsstyrelsen har inlett ett samarbete med radioamatörer för kommunikationsstöd i de fall telekommunikationerna skulle slås ut.

Den år 2005 införda rutinen för vakthavande beslutsfattare att kontakta motsvarande funktioner har visat sig fungera bra. Det skapas tidigt en gemensam lägesbild bland aktörerna.

Gränssättande faktorer vid svåra påfrestningar

Följande förhållanden kan i vissa fall vara gränssättande för förmågan vid svåra påfrestningar

- Telenät, då samordningsarbetet i hög grad är beroende av ett fungerande telenät.
- Avsaknad av nationella informationsstrategier och system för hantering av nationella kriser – t.ex. kärnteknisk olycka och epizooti.
- Länsstyrelsen har begränsad uthållighet vid händelser med stor intensitet och som pågår under lång tid.

Åtgärder som vidtagits för att verka stödjande inom området skydd och beredskap

Länsstyrelsen har vidtagit följande åtgärder för att verka stödjande med avseende på kommuner, landsting och organisationer inom området skydd och beredskap mot olyckor och svåra påfrestningar.

Möten

Länsstyrelsen genomfört regelbundna möten med de aktörer som har betydelse för länets krishantering i olika nätverk. Länsstyrelsen har i samverkan med Länsstyrelsen i Västernorrlands län anordnat en gemensam tillsynsträff för kommunal tillsynspersonal inom räddningstjänstområdet. Syftet med detta (årligen återkommande) möte är erfarenhetsutbyte.

Utbildning och övning

Länsstyrelsen har förmedlat utbildningsinsatser till samtliga kommuner i länet utom två.

Länsstyrelsen har också genomfört kriskommunikationsutbildning med samverkande myndigheter och organisationer.

Länsstyrelsen har erbjudit kommuner m.fl. möjlighet att delta i länsstyrelsens startövning. Tre kommuner, polisen, landstinget, ett kraftföretag och SOS alarm deltog.

Projekt

Länsstyrelsen har startat ett projekt avseende sårbarhet i länsstyrelsens och kommunernas telekommunikationer. I projektet deltar samtliga kommuner i länet.

Övrigt

Länsstyrelsen koordinerar ett omfattande arbete med att planera för en samlokalisering av en rad organisationer med uppgift att öka tryggheten för dem som bor och vistas i Jämtlands län.

Projektet blir unikt för landet om idéerna realiseras. Det kommer att innebära stora möjligheter till verksamhetsutveckling både i vardagen och vid allvarliga händelser där samordningsförmågan verkligen sätts på prov.

Genom att gemensamt utnyttja lokaler, materiel och tekniska lösningar får man tillgång till resurser som man annars kanske inte ensamt har haft möjlighet att skaffa sig. Närheten innebär också att larmärenden kan hanteras effektivare och att alla inblandade får en gemensam lägesbild vid allvarliga olyckor för att ge medborgarna bästa möjliga hjälp när den behövs som mest.

I projektet ingår Norra Jämtlands räddningstjänstförbund, Landstinget, Polisen, SOS Alarm, Tullen och Åklagarna.

Utredningen görs i samarbete med Räddningsverket, Krisberedskapsmyndigheten och Vasallen som är fastighetsägare. De slutliga besluten om etableringen blir av eller inte kommer att fattas av respektive organisation under våren 2007.

Mål 4: Länsstyrelsen skall bidra till att uppnå de jämställdhetspolitiska målen i länet. Särskilt fokus skall under året läggas på Regional utveckling, Landsbygdsutveckling, Social tillsyn, Kommunikationer och Hållbar samhällsplanering och boende. Samverkan skall ske med strategiska statliga myndigheter och andra viktiga aktörer i länet.

*Åtterrapporing 4***Hur jämställdhetsintegrering har bidragit till utveckling av verksamheten**

Särskilt utpekade verksamheter har deltagit vid minst en utbildningsdag under året. Regional utveckling och delar av Landsbygd vid två utbildningsdagar samt ett metodseminarium. Även handläggare vid strukturfondsavdelningen har deltagit.

Social tillsyn påbörjade jämställdhetskartläggning av sin verksamhet redan 2005 och har vid behov haft dialog med Jämställdhetsexperten under 2006. De upplever en ökad medvetenhet samt möjligheter att uppmärksamma jämställdhetsfrågan i sina externa kontakter vilket man också gör. En seminariedag "Jämställd socialtjänst" riktad till kommunernas socialtjänst med föreläsare från Länsstyrelsen och Socialstyrelsen genomfördes.

När det gäller kommunikationer har länsstyrelsen och Vägverket samverkat med projektägaren Östersunds kommun i "Jämställda transportsystem". Kunskapen om praktiska lösningar som främjar jämställdhet, men även riskerar äventyra denna har ökat.

I remissvar från samhällsplanering har jämställdhet i relevanta fall beaktats. Dialog har förts både internt i "tvärsamråd" som i kontakter med kommuner. Vi upplever att kommunerna, främst där frågan varit levande, i översikts-, och detaljplaner i ökad grad väger in jämställdhetsaspekter.

Regional utveckling, inklusive kommunikationer, har under två års tid aktualiserat jämställdhetsfrågan och upplever en ökad medvetenhet, men, svårigheter att föra över kunskapen i konkreta dagliga åtgärder. Inom vissa enheter har det varit lättare att finna lösningar, däribland Företagsstöd som numera efterfrågar och diskuterar jämställdhetsplaner i all ärendehantering. Generellt har jämställdhetsaspekter fått större utrymme i analyser och ärendehandläggning. Strukturavdelningen har noterat att andelen projekt som bedöms som jämställdhetsneutral minskat.

Landsbygdavdelningen har bildat en jämställdhetsgrupp. Eftersom de är i början av sin jämställdhetsintegrering har detta inte gett genomslag externt ännu.

Insatser, omfattning och resultat, till stöd för viktiga aktörer i länet

Länsstyrelsen har bidragit till Jämställdhetsintegreringsutbildning, helt eller delvis för: Östersunds kommun, samhällsbyggnad i omfattning; två seminarier samt två tillfällen med metodövningar internt inom kommunen. Resultat märks redan i den kommunala kartläggningen och planeringen av gång och cykelstråk. Två kommuners förvaltningsenheter har deltagit i tvådagars internat vardera. Eftersom aktiviteten skett i slutet av året är det ännu för tidigt att se resultat. Glesbygdverket har förutom dialog erhållit halvdags fortbildning, samt heldag om metoder med stöd från Jämrum. Verkets årsbok har ett tydligt jämställdhetsperspektiv. I vilken grad detta påverkats av länsstyrelsens insatser är svårt att uttala sig om.

Insatser för att påtala behov och underlätta framtida satsningar

Länets Jämställdhetsråd har fått halvdags genusutbildning samt fortlöpande information i jämställdhetsfrågor. Länsstyrelsen har haft initierande kontakt med landstingets ledning, samt gett ekonomiskt stöd till att utveckla ett jämställt föräldraskap inom hela vårdkedjan. Mittuniversitetet har fått ekonomiskt stöd till att starta Genusforum i syfte att erbjuda länets aktörer genuskurser. Dessutom har stöd till projekt om kvinnors företagande givits där målet är att initiera jämställdhetsintegrering hos aktörer som Almi företagspartner, LRF m.fl.

Mål 5: Aktuell och samordnat underlag om hushållning med mark, vatten och den fysiska miljön i övrigt skall finnas tillgängligt och på ett samlat sätt användas i länsstyrelsernas verksamhet inom olika sakområden. Länsstyrelsen skall genom tidiga kontakter och samråd verka för att det nationella perspektivet får genomslag i kommunernas fysiska planering och att planeringen samordnas så att den främjar en hållbar utveckling i länet och regionen.

Redovisat separat till Boverket 2006-10-27

Rapport: ”Insatser för samordning av kommunernas fysiska planering samt tillgodoseende av nationella och regionala intressen i översiktsplaneringen. – Åtterrapporering Mål 5”
Dnr: 400-10889-06.

Mål 6: Prövning och tillsyn enligt miljöbalken och enligt lagen (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor skall samordnas.

Åtterrapporering 6

Samordning av tillsyn enligt miljöbalken och Sevesolagen

Tillsyn enligt miljöbalken och Sevesolagen utövas alltid samtidigt vid t.ex. besök på anläggning och detta har utförts under året på den anläggning som Länsstyrelsen har tillsynsansvar över (AB Bräcke stolpar). Den samordnade tillsynen, som menas här, är att tillsynen ska ske samtidigt av de olika myndigheter som har tillsyn enligt Sevesolagen, dvs. arbetsmiljöverket, räddningstjänsten och Länsstyrelsen. Länsstyrelsen har dock inte haft någon sådan samordnad tillsyn under 2006.

Mål 7: Länsstyrelserna skall tillsammans med andra aktörer verka för att samhället blir tillgängligare för alla.

Åtterrapporering 7

Tillgängligare samhälle för personer med funktionshinder

Länsstyrelsen har under 2006 medverkat till ett tillgängligare samhälle för personer med funktionshinder på följande sätt:

Fysiska planeringsarbetet och samrådsprocesser

I kommunernas fysiska planeringsarbete har Länsstyrelsen vid plansamråd framfört synpunkter om kollektivtrafik och säkra gångvägar som berör funktionshindrades tillgänglighet. Sådana frågor har även diskuterats vid de ”tvärsamråd” som varannan vecka hålls mellan olika sakområden och funktioner på Länsstyrelsen.

Tillsynsarbetet enligt plan- och bygglagen

I tillsynsarbetet enligt Plan- och bygglagen anordnade Länsstyrelsen den 25 oktober 2006 ett seminarium om tillsyn över plan- och byggnadsväsendet. Ett av huvudsyftena med seminariet var att få ett erfarenhetsutbyte mellan kommunerna, Boverket och Länsstyrelsen i frågor som rör tillämpningen av Boverkets föreskrifter (BFS 2003:19 HIN) om enkelt avhjälpna hinder. Seminariet genomfördes med hjälp av sakkunniga från Boverket som svarade för en stor del av programinnehållet.

Statligt bostadsstöd

I arbetet med statligt stöd till ny- och ombyggnad av bostäder kontrolleras bl.a. att kraven på tillgänglighet till och i bostäderna är uppfyllda. I de ärenden där denna kontroll visat att kraven

inte varit uppfyllda har Länsstyrelsen som villkor för stöd krävt att bostäderna skall uppfylla tillgänglighetskraven.

Naturreservat, naturvårdsområden, kulturmiljöer, fornlämningar etc.

Vid insatser i förvaltandet av naturreservat, naturvårdsområden, kulturmiljöer och fornlämningar har tillgängligheten i de besöksintensiva naturreservaten Döda Fallet, Tysjöarna och Hällingsåfallet förbättrats genom anläggning av ramper, rastplatser och fågeltorn som är anpassade för funktionshindrade. Den egna personalen har också utvecklat sin kompetens inom området genom deltagande i kurser om förbättrad tillgänglighet i naturskyddade områden. Ett planeringsarbete har genomförts för att under kommande år tillgängliggöra fornlämningsmiljöer.

Socialtjänstlagen och lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade

I tillståndsgivning till enskild verksamhet enligt socialtjänstlagen och lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade är möjligheten att ta emot personer med olika funktionshinder i princip ett krav.

Övrig tillsyn

I övrig tillsyn av boendeformer såväl inom äldre- som handikappomsorg ingår tillgänglighet som en bedömningsvariabel för att boenden skall bedömas som fullvärdiga

Mål 8: Länsstyrelserna skall verka för att andelen förnybar energi ökar och bidra med insatser för att uppnå det nationella planeringsmålet för vindkraft samt främja energihushållning. (prop. 2001/02:143, bet. 2001/02:NU17, rskr. 2001/02:317).

Åtterrapporing 8

Energihushållning och utbyggnad av förnybara energikällor

Länsstyrelsen har i arbetet med att främja energihushållning och utbyggnad av förnybara energikällor prioriterat omställningsstöden och vindkraften.

Ett fördjupat samarbete har inletts med de kommunala energirådgivarna, Energikontoret och de kommunala konsumentvägledarna. Samarbetet kommer att avse både utåtriktad verksamhet och intern kunskapsutbyggnad och erfarenhetsutbyte mellan de olika aktörerna.

Regelbunden information till kommuner och entreprenörer har lämnats om vindkraftproduktionsläget (50-70 GWh) i länet i förhållande till Energimyndighetens regionala planeringsmål (217 GWh) samt information om hur samråd och prövning ska genomföras. Länsstyrelsen har fattat beslut om ett nytt regionalt miljömål, att länet bör producera 1 000 GWh från vindkraftverk år 2015. Uppgifter om större vindkraftanläggningar som finns uppförda, har miljötillstånd och är föremål för samråd finns på Länsstyrelsens hemsida vilken uppdateras regelbundet. Kommunernas politiker, planerare och miljöhandläggare har med anledning av ändringen i FMH-bilagan att anläggningar upp till 25 MW endast anmäls till kommunen, under en seminariedag utbildats i handläggning av vindkraftärenden.

Vid ett seminarium med Länsstyrelsen och kommunerna har en ny vindkartering och ett gemensamt planeringsarbete för vindproduktion diskuterats och beslut har fattats att samordna planeringsarbetet och kommunernas och länsstyrelsens ansökningar om planeringsstöd. Kommunerna avser med hjälp av planeringsstödet att anställa en gemensam översiktsplanerare för ett tvåårigt projektarbete. I en rapport till Boverket 2006-10-30, dnr 420-10888-06 har Länsstyrelsen redovisat vilka insatser som har gjorts för att understödja att kommunerna samverkar i planeringen för att främja en utbyggnad av vindkraften.

Organisering och kompetensuppbyggnad

Länsstyrelsen har på flera sätt stärkt organisationen och kompetensen inom energiomställningen. Viktigast är att en tjänst har tillsatts för samordningen av arbetet inom energiomställningen med utåtriktat arbete och informationsspridning som huvuduppgifter. Inom ramen för det regionala samverkansprojektet "Hållbart byggande" har Länsstyrelsen i samverkan med Mittuniversitet, Östersunds kommun och Energikontoret genomfört olika informationsinsatser och seminarier inom områdena hållbart byggande och boende samt energihushållning.

Verksamhetsgren Regional utveckling

Tabell 1.2 - Verksamhetskostnader och årsarbetskrafter 2006 för verksamhetsgren Regional utveckling	Kostnader	Årsarbetskrafter
Totala kostnader VG Regional utveckling (30 samt 604, exkl 300, 304) (exkl. OH)	18.857	20,6
<i>varav</i> Tillväxtprogram m.m. (301, 309)	3.081	3,4
<i>varav</i> Företagsstöd (302)	2.318	4,0
<i>varav</i> Regional projektverksamhet (303)	1.057	2,1
<i>varav</i> Uppföljning och utvärdering av regionala stöd (305)	1.624	1,9
<i>varav</i> Gränsregionalt samarbete (306)	0	0,0
<i>varav</i> Konkurrensfrågor (307)	6	0,0
<i>varav</i> Utveckling av jordbruksnäringen och landsbygden (604)	10.771	9,1
Verksamhetsgrenens andel av myndighetsövergripande kostnader (10 + 11)	5.799	4,0
Totala kostnader VG Regional utveckling (30 samt 604, exkl 300, 304) (inkl. OH)	24.656	24,6

Tabellen skall innehålla verksamhetskostnader enligt resultaträkningen. Fakta i tabellen skall redovisas för 2006.
Kommentar: Verksamhetsområdet Utveckling av jordbruksnäringen och landsbygden har ökat pga. det nationella centrat för småskalig hantverksmässig livsmedelsförädling.

Tabell 1.2.1 Åtgärder inom regional utvecklingspolitik					
	2006	2005	2006		
Fördelning av beslut fattade mot bemyndigande (tkr)			Kvinnor	Män	Juridiska personer
1. Regionalt investeringsstöd	63.558	52.356	0	0	63.558
2. Regionalt bidrag till företagsutveckling (exkl. stöd till kommersiell service)	9.012	9.256	844	344	7.824
<i>varav</i> Regionalt bidrag till företagsutveckling (exkl. konsultcheckar)	8.547	9.046	844	344	7.359
<i>varav</i> konsultcheckar	465	210	0	0	465
3. Stöd till kommersiell service	5.202	3.024	150	102	4.950
4. Sysselsättningsbidrag	0	7.500	-	-	-
5. Såddefinansiering	1.595	3.884	0	500	1.095
6. Regional projektverksamhet	26.357	29.758	0	0	26.357
7. Uppföljning och utvärdering	1.770	1.485	-	-	-
Totalt	107.494	107.263	994	946	103.784
8. Företagsstöd 2006 mot bemyndigande (ändamål 1-5 ovan) som avser medfinansiera EG:s strukturfondsprogram (tkr)	14.100		0	0	14.100
9. Regional projektverksamhet 2006 mot bemyndigande som medfinansierar EG:s strukturfondsprogram (tkr)	2.949	14.266	0	0	2.949
10. Beslut år 2006 mot bemyndigande som avser medfinansiering av regionala tillväxtprogram (tkr) exklusive ändamål 7	98.927	29.758	844	344	97.739
<i>varav</i> medfinansiering av EG:s strukturfondsprogram	17.049		0	0	17.049

Redovisade belopp under ändamålen 1-6 skall inkludera ev. medfinansiering av EG:s strukturfondsprogram (se 20 § Anslagsförordningen (1996:1189))
Beslut mot ändamål 7 Uppföljning och utvärdering görs mot anslag.

Kommentar:

Den genomsnittliga investeringsvolymen per ärende har stadigt ökat från år 2000 och år 2006 är inget undantag. Den genomsnittliga investeringsvolymen per ärende år 2000 var 1.031tkr, år 2005 var den 3.025 tkr och år 2006 var den 3.799 tkr. Av den anledningen beslutas det mesta av företagsstöd som regionalt investeringsstöd.

Tabell 1.2.2 Åtgärder inom regional utvecklingspolitik		
Fördelning av beslut fattade mot bemyndigande avseende stöd till ekonomiska föreningar (t.ex. kooperativ verksamhet) (tkr)	2006	2005
Företagsstöd	1.611	612
Regional projektverksamhet	1.309	1.979
Totalt	2.920	2.591

Redovisade belopp skall inkludera ev. medfinansiering av EG:s strukturfondsprogram

Kommentar:

Av det belopp som redovisats för företagsstöd avser 1.311 tkr beviljade till fem ekonomiska föreningar inom ramen för kommersiell service. Resterande 300 tkr avser bidrag till en ekonomisk förening som bedriver turistisk verksamhet.

Tabell 1.2.3 Åtgärder inom regional utvecklingspolitik	
Fördelning av beslut fattade mot bemyndigande avseende stöd till lokala och regionala resurscentra för kvinnor (tkr)	2006
Lokala och regionala resurscentra för kvinnor	400

Kommentar:

Ett projekt för att stärka kvinnors företagande samt integrering av jämställdhetsaspekter i företagargorganisationer har beviljats stöd

Mål 1 a: I län utan samverkansorgan eller regionala självstyrelseorgan skall länsstyrelsens samordning av det regionala utvecklingsarbetet bidra till en hållbar regional utveckling genom effektiv samverkan och en lokal och regional förankring. Kvinnor och män skall ha samma inflytande över det regionala utvecklingsarbetet och dess insatser samt få del av dem på lika villkor.

Återrapportering 1a

Samordning av det regionala utvecklingsarbetet

Länsstyrelsen har haft regeringens uppdrag att utarbeta ett regionalt utvecklingsprogram för länet. Arbetet inleddes redan under år 2004 och i april 2006 antog Länsstyrelsen i Jämtlands län en regional utvecklingsstrategi för länet. För Jämtlands del har vi således valt att kalla dokumentet för Regional Utvecklingsstrategi, då vi ser programmen som nästa steg då målen för olika områden preciseras och vägen för att uppnå dem tydligare stakas ut. Arbetet med strategin har skett i nära samverkan mellan Länsstyrelsen och Rådet för regional utveckling (ett informellt samverkansorgan mellan kommunerna och landstinget i länet).

Detta är således resultatet av ett flerårigt visions- och strategiarbete för att främja länets utveckling. Inom ramen för detta arbete har flera möten ägt rum där regionala utvecklingsfrågor behandlats.

Länsstyrelsen fick i juni uppdraget att samordna framtagandet av ett förslag till Regionalt Strukturfondsprogram för Jämtlands och Västernorrlands län. Detta är ett av 8 regionala strukturfondsprogram i Sverige för perioden 2007-2013 med EU:s regionala fond som finansär. Detta arbete har inneburit ett omfattande partnerskapsamarbete dels i länet dels mellan länen. Flera partnerskapsmöten har hållits och en omfattande remissrunda genomfördes för att få så bra

delaktighet och förankring som möjligt. Förslaget till program lämnades till regeringen den 31 oktober.

Länsstyrelserna i de fem nordligaste länen har genomfört ett gemensamt analysarbete under året. Två övergripande rapporter om dels Norrlands tillväxt "Norrländska tillväxtföretag – en lokaliseringsunderökning" av EuroFutures, dels de lokala bostadsmarknaderna i Norrland "På spaning efter "hotspots" i Norra Sverige – en förstudie" av Institutet för bostads- och urbanforskning, Uppsala universitet har tagits fram. En länsgemensam konferens om Norrlands tillväxt hölls i Sundsvall i oktober med stort deltagande.

Tillväxtprogramarbetet redovisas nedan.

Lokala och regionala aktörers medverkan i regionala utvecklingsarbetet

Rådet för regional utveckling är en rådgivande grupp med politisk representation från länets samtliga kommuner samt landstinget. Även Mittuniversitetet och länsstyrelsen är representerade. Denna grupp sammanträder fyra till fem gånger per år och behandlar viktiga regionala utvecklingsfrågor. "Rådet" följer upp länets regionala utvecklingsstrategi. Det fungerar också som politisk förankring för länets samlade programarbete.

Länets stora partnerskap har inbjudits till möten i samband med utarbetande av förslag till nya strukturfondsprogram. Stora partnerskapet består av ett 50-tal organisationer. Dessutom har en formell remissrunda till lokala och regionala aktörer genomförts i samband med förslaget till nytt regionalt strukturfondsprogram.

Länsstyrelsen har haft ett speciellt samråd med länets kommuner för att höra deras syn på medverkan i kommande strukturfondsprogram och speciellt för uppläggnings av landsbygdsprogrammet.

Länsstyrelsen har haft ett speciellt samråd med Sametinget i samband med utformningen av det nya regionala strukturfondsprogrammet samt landsbygdsprogrammet.

I tillväxtprogramarbetet har vi haft en speciell referensgrupp och ledningsgrupp med lokal och regional representation.

Statliga myndigheternas medverkan i regionala utvecklingsarbetet

Länsstyrelsen deltog som pilotlän i Nuteks metodutvecklingsprojekt kring regionala utvecklingsprogram. De myndigheter som deltog i detta projekt har länsstyrelsen fortsatt att ha kontakter med bl.a. som remissinstanser för nya program.

Länsstyrelsen har haft speciella samråd med Glesbygdsverket för metodutveckling kring analys av LA/FA-regioner i glesbygd. Försök att använda kilometerrutestatistik som underlag ger en mer nyanserad bild av utvecklingsförutsättningar än att använda sammanslagna kommuner till s.k. FA-regioner. Dessa underlag har vi använt i samband med arbetet med de nya strukturfondsprogrammen.

I tillväxtprogramarbetet har länsstyrelsen haft speciellt samarbete med bland annat Nutek och Vinnova för att undersöka utvecklingspotential för utveckling av innovationssystem kring upplevelsenäringsarna.

Länsstyrelsens samordning och uppföljning av statliga myndigheters insatser i regionala utvecklingsarbetet

Länets regionala utvecklingsstrategi är basen för länets utvecklingsarbete. Denna har spridits till de myndigheter som deltog i pilotprojektet och som bedöms ha störst betydelse för länets regionala utveckling. Via kunskapen om länets vision och strategi räknar länsstyrelsen med att dessa statliga myndigheter skall kunna bidra med speciella insatser. Länsstyrelsen har inte några speciella rutiner för att hålla sig underrättad om hur de statliga myndigheterna följer länets regionala utvecklingsarbete utöver länets löpande kontakter med myndigheterna.

Länsstyrelsen har speciellt bjudit in de statliga myndigheter som lokaliserats till Östersunds LA-region i samband med militärgarnisonens nedläggning. I dessa överläggningar har utöver samtal kring processen att flytta hela eller delar av myndigheten till Östersund även samtal kring myndigheterna medverkan i länets utveckling ägt rum.

Länsstyrelsens samordning av länets arbete med regionala utvecklingsprogrammet

Länet kallar som sagt sitt regionala utvecklingsprogram för länets regionala utvecklingsstrategi (RUS). Denna utgör en strategi för ca 15 underprogram och strategier. Årligen följs läget i dessa underliggande program upp. Länsstyrelsen hade ambitionen att ta fram indikatorer för länets RUS under 2006 med arbetet med att utarbeta ett förslag till regionalt strukturfondsprogram gjorde att detta får anstå till 2007. Länet skall då också ta fram en speciell publikation som redogör för "Läget i länet". Dessa årliga uppföljningar, indikatorer samt lägesbeskrivningar kan då utgöra underlag för diskussioner, omprioriteringar, revideringar mm av länets utvecklingsprogram i länets partnerskap.

Den regionala utvecklingsstrategin har varit ett värdefullt underlag i arbetet med att ta fram ett regionalt strukturfondsprogram för konkurrenskraft och sysselsättning för Mellersta Norrland under perioden 2007-2013.

Genomförande och samordning av arbetet, främjande av statlig finansiering och annan statlig medverkan, samt statliga aktörer i arbetet med regionala tillväxtprogrammen som omfattas av Länsstyrelsens insats

Vid årsskiftet 05/06 genomfördes en justering av Tillväxtprogram-(RTP-) organisationen som följt av ändrad bemanning och minskad budget för regional utveckling. Detta innebar att de tidigare fyra fokusgrupperna avvecklades och istället bildades en RTP referensgrupp. Referensgruppens viktigaste uppgifter skulle vara att bistå Länsstyrelsen i uppföljning och lärande av denna RTP period, revidering av RTP inför nästa period samt att fungera som referensgrupp i framtagandet av det nya regionala strukturfondsprogrammet för Jämtland och Västernorrland. Med tanke på den oerhört snäva tidsramen för framtagningen av programmet gavs varken utrymme till RTP referensgruppen eller andra grupperingar att ur ett processperspektiv riktigt vara delaktiga utöver ett par sammankomster då programformuleringarna var i mycket tidiga skeden. RTP perspektivet fångades dock upp såväl när det gäller programinnehåll som tankarna kring ett länspartnerskap som skall samla flertalet utvecklingsprogram som sina uppgifter. Under andra hälften av 2006 konstaterades behovet av att ytterligare integrera RTP i Länsstyrelsens interna rutiner samt att tydligare koppla ihop arbetet med RTP och strukturfonderna. Detta ledde till att ledningsgruppen för RTP avvecklades straxt före jul i avvaktan på bildandet av det nya länspartnerskapet. Den mera operativa referensgruppen bibehålls dock åtminstone under våren 2007.

Länsstyrelsen har aktivt tagit initiativ till dialoger med Nutek, Vinnova, Näringsdepartementet, Exportrådet samt KK Stiftelsen i frågor som syftar till att stärka länets arbete med RTP.

Dialogerna med nationella aktörer har i första hand under detta år handlat om satsningar på upplevelsenäringarna samt kring lärande system.

När det gäller initiativ och dialoger på regional nivå så har Länsstyrelsen haft kontakter med de fyra nordliga länens Länsstyrelser och Gotlands kommun. Inom länet har samarbetet med Jämtland Härjedalen Turism och Läns kulturen stärkts ytterligare när det gäller området upplevelsenäringar. Särskilda initiativ har gjorts inom området entreprenörskap i skolan gentemot länets kommuner och kommunförbundet med viss kompetensförstärkning från Sollefteå kommun.

Sålunda kan man sammanfatta RTP året 2006 med en tydlig minskning av RTP organisationen till fördel för ökad integrering med Länsstyrelsens övriga verksamhet samt med kommande strukturfondsprogram. Tidigare satsningar inom de olika fokusområdena följs upp och utvärderas emedan förstärkningsaktiviteter under detta år har varit fokuserat på områdena upplevelsenäringar och entreprenörskap.

I arbetet med utveckling av turistfisket har samordning skett av statliga medel (Länsstyrelsen, Fiskeriverket), kommunala medel och fonder med egeninsatser från lokala fiskevårdsorganisationer. Samverkansmodellen har inneburit ett effektivt utnyttjande av såväl tillgängliga resurser som kompetens på fiskeområdet. Samverkan med länsstyrelserna i Västernorrlands och Gävleborgs län har skett kring marknadsföring av turistfisket via en gemensam webbportal "Norrlandsfiske.se".

Hur hållbar regional utveckling, med fokus på bl.a. jämställdhet, integration, miljö och ekonomi har stärkts

Hållbar regional utveckling har stärkts bl.a. genom att Länsstyrelsen beslutat att tillsätta en intern hållbarhetsgrupp med uppgift att stärka samordningen av hållbarhetsaspekterna i det tvärssektoriella arbetet internt samt att fungera som referens/granskningsgrupp kopplat till RTP och strukturfondsarbetet.

Därutöver fortlöper det pilotprojekt, People Planet Profit, som Länsstyrelsen bedriver tillsammans med Gotlands kommun i syfte att öka kunskaperna om hur företag rent konkret och utifrån rimliga krav kan arbeta och utvecklas hållbart. Projektet skall även främja kunskapsöverföring/benchmarking mellan RTP partnerskapen i Jämtlands län och Gotlands kommun.

Samordning av regionala utvecklingsarbetet med miljömålsarbetet, miljö- och landsbygdsprogrammet och EU:s strukturfondsprogram samt beaktande av kommunernas översiktliga planering

Nationella och regionala miljömål har varit viktiga utgångspunkter för de strategiska miljöbedömningarna som genomförts i anslutning till programutvecklingen för Mål 2 och Mål 3. Länet regionala utvecklingsstrategi är ett s.k. paraplyprogram som har bland annat miljömålsarbetet, miljö- och landsbygdsprogrammet, EU:s strukturfonder och översiktsplanerna som delprogram/underprogram. Detta innebär att programmen samordnas. Under året har en uppföljning av läget i samtliga underprogram till den regionala utvecklingsstrategin gjorts. Detta har redovisats för Rådet för regional utveckling.

Kvinnors respektive mäns inflytande över genomförande, samt insatser för ökad jämställdhet i regionala utvecklingsarbetet

Länets jämställdhetsstrategi är en viktig del i länets Regionala utvecklingsstrategi. Genomförandet av jämställdhetsstrategin medför följaktligen regional utveckling.

Resurscentraorganisationen ingår i länets stora partnerskap och har under året varit remissinstans för regionala utvecklingsstrategin, samt de kommande strukturfondsprogrammen. Generellt kan man ändå säga att kvinnor i mindre utsträckning har haft möjlighet till inflytande då de mer sällan arbetar eller har höga poster inom privata näringslivet.

Hur stöd till lokala och regionala resurscentra för kvinnor har uppmärksammats samt bedömning av hur verksamheten har bidragit till att förbättra kvinnors förutsättningar inom regionala utvecklings- och tillväxtprogrammen

Gemensamma aktiviteter såsom gender budgeting har diskuterats och planerats med RRC. Projektmedel har beviljats LRC i syfte att utveckla kvinnors företagande. Resurscentra har inbjudits till deltagande i RTP och RUP. Bedömningen är att de verksamheter som initierats under året ännu inte bidragit till att förbättra kvinnors förutsättningar.

Mål 2: En hållbar tillväxt i stödföretagen som bidrar till en hållbar regional utveckling. (Målet gäller ej Länsstyrelserna i Kalmar, Gotlands, Skåne och Västra Götalands län.)

*Åtterrapporing 2***Hur beslutsprocessen med och användandet av de regionala företagsstöden har integrerats med de regionala tillväxtprogramprocesserna**

De fokusområden som ingår i länets tillväxtprogram, distansoberoende tjänster – upplevelsenäringarna – skogen som resurs – entreprenörskap, passar väl in på den struktur av ansökningar som dominerar stödhanteringen. Under året har dock ansökningar som kan hänföras till området skogen som resurs varit på en låg nivå, möjligen på grund av den högkonjunktur som råder i branschen då ingen hinner planera nyinvesteringar.

I beslutsprocessen involveras styrdokumentet och policyn för företagsstöd. Båda dessa är kopplade till länets Regionala Tillväxtprogram (RTP). Länets Regionala Tillväxtprogram genomsyrar därmed arbetet med företagsstöd. I handläggningen av företagsstöd och arbetet med länets regionala tillväxtprogram sker ett ömsesidigt utbyte av kunskap och erfarenhet för en optimerad användning av tillgängliga resurser med avseende på utveckling av länets näringsliv.

Hur utveckling av kvalitetssäkringssystemet för de regionala företagsstöden bidragit till att uppfylla målet, med fokus på jämställdhets-, integrations-, och miljöperspektiven.

Ett fortsatt arbete med de horisontella målen i styrdokumentet har gjorts på länsnivå. De förändringar som genomförts i hanteringen av företagsstöd har rört alla dessa mål. Rutinen avseende kommunikation med miljösidan på Länsstyrelsen i samband med företagsstödsärenden har utökats till fyra träffar per år i samband med stödgruppsmöten. I ansökningshandlingarna begärs företagets policy avseende miljöarbete, jämställdhet och integration in. Har företagen 10 eller fler anställda begärs jämställdhetsplan in. Har företaget ingen så villkoras utbetalning av företagsstöd med att en jämställdhetsplan kan presenteras.

De delar av handläggningsrutinerna som berörts är därmed:

- 1 – information till ansökande företag
- 2 – krav på ansökan/ansökande företag
- 3 – handläggningsrutiner

- 4 – bedömning inför beslut
5 – uppföljning/uppföljningsmetoder.

Mål 3: En god tillgång till kommersiell service för kvinnor och män. (Målet gäller ej Länsstyrelserna i Kalmar, Gotlands, Skåne och Västra Götalands län).

Återrapportering 3

Hur lokala utvecklingsprogram för kommersiell service genomförs och i vilken utsträckning kvinnor och män haft inflytande över genomförandet

Arbetet med vår motsvarighet till lokala utvecklingsprogram, d v s, att ta fram en strategisk försörjningsplan vars bas utgörs av lokala utvecklingsprogram fortskrider och beräknas kunna slutföras under våren 2007. Det som i dagsläget återstår är att överföra befintlig service (servicedata) i GIS-system samt i övrigt att sammanställa data till försörjningsstrategi för länet. Deltagande i arbetet att ta fram serviceplanen är partnerskapet, d v s representanter bestående av kvinnor och män från länets kommuner, statliga servicegivare, handelns företrädare på grossist- och leverantörsnivå samt representanter från Länsbygderådet.

Finansiellt stöd uppdelat på kvinnor och män som beviljats för kommersiell service

Investeringsstöd har under året beviljats 20 företag av vilka

2 till kvinnor, totalt	215 tkr
4 till män, totalt	293 tkr
7 till både kvinnor och män	1.771 tkr
8 till ekonomiska föreningar (EF)	1.745 tkr
Totalt	4.024 tkr

Servicebidrag

2 kvinnor har delat på	210 tkr
1 EF har fått	150 tkr
1 Både/och	50 tkr
Totalt	410 tkr

Hemsändningsbidrag

7 kommuner	768 tkr
------------	---------

Inga nya projektbeslut har tagits under året utan medel för utveckling har tagits ur ett pågående projekt.

Utveckling av tillgång till kommersiell service för kvinnor och män.

Det under flera år tillbaka pågående arbetet med att ta fram en försörjningsstrategi för länet har sin grund i de befarade hoten om att den befintliga närservicen kan komma att urholkas. Under året har upplevts att hotbilden är på väg att besannas och att målet att bevara "En God Servicenivå i länets alla delar" nu närmar sig smärtgränsen vad som kan betraktas som "tillfredsställande servicegrad". Även om det kan konstateras att antalet butiksnedläggningar varit ringa (fyra butiksnedläggningar av vilka en butik återuppstått i ny regi) under året visar insamlade enkätunderlag att många av länets lanthandlar övervägt nedläggning som följd av fortsatt låg lönsamhet och köptrohet, ändrade inköpsmönster i samband med arbetspendling och upplevelshopping, skärpta grossist- och leverantörskrav samt inte minst etableringar av lågprisbutiker och köpcentra i länscentrum.

När det gäller drivmedelsförsörjningen i länet har länsstyrelsen under året uppmärksammats om att låg försäljningsvolym och dålig lönsamhet hos oljebolagen medfört aviseringar om att nedläggning av ett ”befarat” större antal små tankställen är att vänta inom det närmaste året. Under 2006 har fyra av dessa nedläggningar genomförts emedan ytterligare ett flertal små tankställen aviserats om förestående rivning av tanksystem under 2007.

Länsstyrelsen har också erfarit att den befintliga bankservicen liksom den statliga servicen som t.ex. ombuden för post-, apoteks-, systembolags- samt spel- och ATG-servicen är föremål för fortlöpande utglesning. När det gäller den statliga servicen kan det konstateras att utbudet av Internettjänster är på väg att konkurrera ut den lokala och personliga representationen. Samma förhållande råder inom området banktjänster men för att om möjligt stävja det urholkande serviceutbudet kring kontant- och betalhanteringen har länsstyrelsen övervägt att med hjälp av statliga investeringsbidrag medverka till möjliggörande av etableringar av s.k. paystations.

Nedanstående tabell visar länsbefolkningens tillgänglighet till butik/-er under 2006. En jämförelse mot föregående år (2005) visar att de under året nedlagda butikerna i länets glesbygds- och tätortsnära landsbygdsområden medfört att antalet konsumenter inom det faktiska avståndet 15 km till butik ökat till sju procent jämfört med 2005 års redovisade avståndsstatistik (sex procent). Värt att notera är emellertid att flera av de butiker som avvecklats under året varit etablerade i tätortsnära landsbygd, d v s bygder som bebos av stor andel dagligen arbetspendlande konsumenter vilka prioriterar arbetsortens betydligt bredare varuutbud och förmånligare prisnivå. Kundenkäter som genomförts inom dessa orter har påvisat hög medvetenhet om riskerna att hembutiken kan tvingas avveckla men endast svaga reaktioner då avvecklingarna blivit ett faktum. De 25 % av äldre konsumenter som visat beroende av och därmed köptrohet mot hembutiken får idag utnyttja möjligheterna till varuhemsändning alternativt plusstrafik till andra större butiker som finns etablerade inom avståndskriterierna ca 10 - 15 km från hemorten.

Konsumenters avstånd i kilometer till butik 2006							
Avstånd i km fak	Ungdomar	Produktiva	Pensionärer	Män	Kvinnor	Totalt	Procent
0-5	17 760	57 831	20 103	46 869	48 825	95 694	75
5-10	3 277	9 325	2 999	8 119	7 482	15 601	12
10-15	1 714	5 113	1 890	4 578	4 139	8 717	7
15-20	590	1 939	847	1 827	1 549	3 376	3
20-30	463	1 681	828	1 608	1 364	2 972	2
30-40	91	405	241	405	332	737	1
40-100	30	101	71	111	91	202	0
Total befolkning ¹⁾						127 299	100

¹⁾ Statistik inhämtad från RSV vilket kan medföra att avvikelser från SCB-statistik kan förekomma. Som skäl för detta ses främst, att hushållen kan ha tillgång till flera butiker inom ett och samma upptagningsområde samt att avståndskriterier går in i angränsande län.

En sammanfattning av länsstyrelsens fortlöpande övriga uppföljning av servicebefintligheten i länet lägger i övrigt grunden för att det inom de närmaste åren finns skäl att förvänta ytterligare butiksnedläggningar i de mest känsliga länsområdena. Den främsta anledningen till dessa farhågor är främst de pågående diskussionerna och planeringen av ytterligare centrumetableringar såväl i Östersund som inom ett par av kranskommunerna men också att den nu aktuella högkonjunkturen lockar till handel och kommers i betydligt större och välsituerade butiker som kan erbjuda ett betydligt bredare utbud av varor och tjänster till väsentligt lägre priser än vad den egna hembutiken kommer att ha möjligheter att göra. Denna länsstyrelsens slutsats lyfter än en gång fram vikten av att den strategiska serviceförsörjningsplan som är under uppbyggnad snabbt färdigställs.

Mål 4: Att resultat från såväl interna som externa uppföljningar, utvärderingar och analyser av det regionala utvecklingsarbetet tillvaratas och integreras i länsstyrelsens arbete för en hållbar regional utveckling.

Åtterrapporering 4

Extern granskning att följa processerna med de regionala tillväxtprogrammen och hur kunskaperna från granskarens arbete har använts

En upphandling av en extern utvärderare av Jämtlands läns RTP genomfördes precis innan årsskiftet. Länsstyrelsen har således inte haft någon extern utvärderare hittills. Motivet för detta är att vår organisation av Tillväxtprogramarbetet ändrats flera gånger de två sista åren och att vi inte prioriterat en upphandling av en extern utvärderare. Motivet att avvakta med upphandlingen har också sin grund i att länsstyrelsen lagt stor vikt vid att skapa en organisation för lärande system för Tillväxtarbetet där den externa utvärderingen skulle vara en viktig del. Detta har vi inte lyckats få till stånd. Den utvärdering som nu upphandlats skall i huvudsak ligga till grund för revideringen av RTP.

Utifrån mål 4 har uppföljningar och utvärderingar genomförts som länsstyrelsen vill redovisa som grund för hållbar regional utveckling.

Inom ramen för företagsstöd har, förutom reguljär uppföljningsverksamhet som sker i samband med del- och slutliga beslut samt de uppföljningsrapporter stödföretagen redovisar årligen, uppföljning av totalt ca 65 företag genomförts. Fördelat på fyra handläggare har tio företag per kommun och två kommuner vardera bestämts för uppföljning. Av dessa företag har under året ca åtta företag per kommun besökts och uppföljningsinsatser genomförts.

På en aggregerad nivå har två utvärderingar genomförts.

Den ena tittar på överlevnadsförmågan för de företag som erhållit företagsstöd. Metoden har varit att titta på konkursfrekvensen för de företag som fått företagsstöd under åren från 1995 till 2000. Resultatet visar att våra stödföretag över lag har en mycket god överlevnadsförmåga och då särskilt inom turismnäringen där det handlar om någon enstaka konkurs under tidsperioden.

Den andra utvärderingen har tittat på om det går att dra några slutsatser om utvecklingsmöjligheterna för de företag som erhållit företagsstöd kopplat till storlek på företaget. Analys har gjorts avseende omsättning, resultat och antal sysselsatta för företag med slutligt beslut år 2001 jämfört med värden två år senare fördelat på två grupper av företag, den ena gruppen av företag med färre än 20 anställda och den andra gruppen med 20 eller fler anställda. Utvärderingen visade att det är företag med 20 eller fler anställda som utvecklas bäst i förhållande till insatserna av företagsstöd.

Under året har även en avnämarenkät genomförts med företag som åren 2004 och 2005 erhållit preliminärt beslut om företagsstöd, men även de företag som fått avslag under samma tid. Frågorna innefattade bl a hur kontakterna med handläggaren fungerat, synpunkter på handläggningstid och företagets syn på framtida utvecklingsmöjligheter om företagsstöd inte fanns att tillgå. Den intressantaste synpunkten från denna undersökning kopplades till beslutsriteriet additionalitet i beslutsprioriteringen i styrdokument och policy. En bedömning av additionaliteten i de ärenden som beslutats år 2005 gjordes av handläggarna. För att stämma av huruvida bedömningen var riktig eller ej ställdes frågan om företaget hade genomfört investeringen även om inget stöd beviljats. Resultatet visade att fördelningen hög-medel-låg additionalitet i enkätsvaren totalt låg mycket nära den bedömning som gjorts internt. För att fortsättningsvis följa upp additionalitetsaspekten i stödgivningen kommer ett frågebatteri liknande enkäten löpande lämnas till de företag som fått beslut om företagsstöd.

På fiskeområdet utgör fiskekortsstatistiken som insamlas årligen – sedan 1960 – ett värdefullt uppföljningsinstrument som är styrande för prioriteringarna i arbetet med utveckling av turistfisket (se nedan). Projektet ”Nyttjande av fiskbestånd - optimering...” är exempel på metodutveckling och kunskapsuppbyggnad på det biologiska området, där resultaten direkt impliceras i arbetet med fiskereglering och bidrar till kvalitetssäkring och hållbar utveckling av turistfisket. Återföring av resultat och analyser har under 2006 skett löpande vid fisketing i kommunerna och vid årsstämmor i fiskevårdsområden. Som ett led i utvärdering av ramprogrammet på turistfiskeområdet har en extern konsult anlåtts för analys av utvecklingen inom länets fisketurismnäring (Fisketurismnäringen i Jämtlands län, Marita Alatalo, Hushållningssällskapet Västerbotten, 2006).

Mål 5: Länsstyrelsernas arbete med jordbruks- och fiskeåtgärder skall bidra till att uppnå målet för den regionala utvecklingspolitiken. Länsstyrelsen skall också arbeta för att uppnå de mål som slagits fast i miljö- och landsbygdsprogrammet samt för jordbruks- och fiskeåtgärder i strukturprogrammen för fiskerisektorn.

Åtterrapporering 5

Väsentliga insatser inom området jordbruks- och fiskeåtgärder

Jordbruk

Jordbruket utgör en integrerad del i landsbygdens totala utveckling. Inom ramen för insatsområde II i miljö- och landsbygdsprogrammet finns de stöd som skall bidra till att modernisera, effektivisera och stärka jordbruket och dess konkurrenskraft samt stöd till diversifiering av lantbruket. Stöden utgörs främst av investeringsstöd, startstöd och förädlingsstöd.

Efterfrågan på investeringsstöd har under året varit stor. Ramen för att bevilja stöd tog slut redan före sommaren. Investeringar i kött- och mjölkproduktion samt småskalig livsmedelsförädling har prioriterats. I investeringsstöd beviljades 33 mnkr och utbetalades ca. 27 mnkr jämfört med 23 mnkr kr föregående år.

Intresset för startstöd var fortsatt högt. Totalt beviljades 14 startstöd om 2,8 mnkr och utbetalningarna uppgick till 2,7 mnkr. Antalet ansökningar om förädlingsstöd var 19 st. Förädlingsstöd beviljades med 2,5 mnkr och utbetalningarna uppgick till ca. 12,6 mnkr. Inom ramen för Interreg-programmet och Regionalpolitiska projektmedel har projekt beviljats, vilka tillsammans med miljö- och landsbygdsprogrammets åtgärder bidrar till att uppnå målet för den regionala utvecklingspolitiken.

Länsstyrelsen fick i april 2005, genom Regeringsbeslut, ett nationellt uppdrag att sprida kunskaper och erfarenhet inom området småskalig hantverksmässig livsmedelsförädling genom allmän rådgivning, information och nätverksbyggande i hela landet. För det nationella uppdraget beviljades 7,955 mnkr årligen under 2005 t.o.m. 2007. Det nationella uppdraget har under året drivits i det sedan tio år etablerade projektet Eldrimner.

För att underlätta lantbrukarens roll som företagare fick länsstyrelsen 2005 en ny finansiering, K2, i Mål-1 Södra. Medlen skall också användas för att bredda företagandet inom lantbrukssektorn. Länsstyrelsen har under året samverkat med LRF, JiLU och förädlingsföretag för att uppnå dessa mål

Fiske

För fiskerinäringen har möjligheten till stöd för investeringar i vattenbruk och förädling varit en positiv utvecklingsfaktor även under 2006. Stödgivning via fiskefonden har möjliggjort vidareutveckling och rationaliseringar inom befintliga företag. Länsstyrelsens utvecklingsarbete på vattenbruksområdet är främst inriktat på att ta tillvara länets förutsättningar för odling av röding. Rödingproduktionen nådde 2006 250 ton, en ökning med 50 ton jämfört med 2005. En stor potential för expansion av fiskodlingsverksamheten finns i länets stora regleringsmagasin. Sonderingar av bl.a. utländska aktörer under året visar på ett betydande intresse för nyetableringar i länet. Utvecklingsmöjligheter för vattenbruket är även kopplade till behovet av utsättningsfisk av lokala stammar i samband med satsningen på turistfiske.

En viktig faktor för vidareutveckling av vattenbruket i Norrlands inland är att avelsprogrammet för röding vid fiskeriförsöksstationen i Kälarne kan drivas vidare. Någon klarhet beträffande framtiden för anläggningen har inte nåtts.

Turistfiske

Fisketurismen ingår i det regionala tillväxtprogrammet som en del av insatsområde Upplevelsenäringarna. Ramprogrammet "Produktutveckling av fisketurism 2003-2006" har avslutats och slutredovisats till EU. Under slutåret (6 månader) har ytterligare totalt 2,5 mkr investerats i fiskevård, service, information och kvalitetssäkring av fisketurismen. Ett delprojekt som omfattar utveckling av beskattningsmodeller för laxfisk (optimeringsprojektet, jfr ovan) är direkt inriktat på frågor om hållbar utveckling av fisketurismen från ekonomisk och biologisk utgångspunkt. Samverkan i arbetet med beskattningsmodeller har skett med SLU Vattenbruk (forskningsprojektet "Adaptiv förvaltning av fiskbestånd"). En extern analys av utvecklingen inom fisketurismnäringen visar att 19 nya "fiskeberoende företag" skapats i länet under projektperioden, motsvarande ca 25 årsarbetstillfällen.

Mål 1-projektet "Fiskeinfo XYZ..." innebär ett samarbete med länsstyrelserna i Västernorrlands och Gävleborgs län omkring en gemensam webbportal med information om fiskemöjligheterna i en stor del av södra skogslänsregionen. Via portalen "Norrlandsfiske.se" har utförlig information med kartor om de tre länens samlade fiskemöjligheter gjorts tillgänglig för såväl svenska som tysk- och engelskspråkiga Internetanvändare. Under 2006 har en första etapp av projektet slutredovisats. En andra etapp har beviljats finansiering t o m 2007 och arbetet med vidareutveckling och kvalitetssäkring av webbinformationen har påbörjats.

Ett annat fiskeprojekt som beviljats mål1-stöd t.o.m. 2007 är etablering av ett informations- och servicecentrum för fisketurismen i östra delen av länet (Rossön). Projektet medfinansieras av Länsstyrelsen via fiskeavgiftsmedel.

Det samlade fisket i länet har, sett över en längre tidsperiod, ökat stadigt. En viss avmattning noterades 2004 och 2005. Under 2006 har minst två månaders fiskesäsong fallit bort p.g.a. extremt sen isläggning. Statistiken över försäljning av fiskekort 2006 (prognos) tyder på viss fortsatt minskning.

Synergieffekter mellan åtgärder

Jordbruket utgör en integrerad del i landsbygdens totala utveckling. Fiskerinäringen och särskilt turistfisket utgör en viktig del i länets landsbygdsutveckling. Båda delarna är integrerade i länets Mål 1-program varför samordnings- och synergieffekter uppstår. Diversifieringsinsatser för turism, vidareförädling av mat m.m. stämmer överens med länets RTP, profilområde upplevelsenäringarna.

Länsstyrelsen betonar en helhetssyn i landsbygdsutvecklingen där alla insatser för ökat företagande på landsbygden är viktiga och utgångspunkt för att upprätthålla service och bidra till

attraktiva boendemiljöer. Dessa aspekter har tagits med i utarbetandet av kommande landsbygdsutvecklingsprogram.

Verksamhetsgren Miljömålsarbete

Tabell 1.3 - Verksamhetskostnader och årsarbetskrafter 2006 för verksamhetsgren miljömålsarbete	Kostnader (tkr)	Årsarbetskrafter
A	B	C
Totala kostnader VG Miljömålsarbete (exkl. OH)	40.088	44,5
varav Övergripande miljömålsarbete och miljöövervakning (501, 502)	6.687	10,5
varav Skydd av områden och arter (511)	8.960	14,0
varav Förvaltning och skydd... (512)	13.381	9,9
varav Vattenskyddsområden (513)	80	0,2
varav Övriga ärenden...(519)	13	0,0
varav Efterbehandling av förorenade områden (577)	1.861	2,5
varav Kalkning (58)	5.452	3,6
varav Miljöarbete inom rennäring (611, 614, 619)	3.643	3,8
varav Miljöarbete inom fiske (621, 629)	11	0,0
Verksamhetsgrenens andel av myndighetsövergripande kostnader (10 + 11)	12.327	8,7
Totala kostnader VG Miljömålsarbete (inkl. OH)	52.415	53,2

Tabellen skall innehålla verksamhetskostnader enligt resultaträkningen. Fakta i tabellen skall endast redovisas för 2006. Årsarbetskrafter och kostnader i enlighet med uppdrag 20 (tillförda medel 2002, 2004 och 2006) skall ingå i kolumn B och C.

Tabell 1.3.1 Länsfakta inom fiskeområdet	2006-12-31	2005-12-31	2004-12-31
Antal fiskevårdsområden	163	163	163
Antal yrkesfiskelicenser	1	1	1
Antal fartygstillstånd	0	0	0
Antal inkomna ansökningar om stöd ur strukturfonds-program	7	5	3

Tabell 1.3.2 Länsfakta kulturmiljö	2006-12-31	2005-12-31	2004-12-31
Antal registrerade fornlämningar (exkl. marina)	22.544	22.500	22.500
Antal byggnadsminnen enligt 3 kap. kulturminneslagen	85	85	85
Antal kyrkobyggnader enligt 4 kap. kulturminneslagen	101	101	101
Riksintresseområden för kulturmiljövården, <i>antal</i>	61	61	61
<i>yta (ha)</i>	390.000*	390.000*	390.000*
Kulturresevat, <i>antal</i>	1	1	1
<i>yta (ha)</i>	2.698	2.698	2.698
Andel av länets kommuner som har kulturmiljöprogram (%)	1*	1*	1*

Kommentar:

*Ytan för riksintressen har avrundats till närmaste tiotusental.

**Ingen av länets kommuner har ett aktuellt och kommunomfattande kulturmiljöprogram.

Tabell 1.3.3 Utbetalade bidrag för kulturmiljö, summa (tkr)	2006	2005	2004
Bidrag, vilka länsstyrelsen fattar beslut om och betalar ut	0	0	0
Bidrag, vilka länsstyrelsen har fattat beslut om, men där Riksantikvarieämbetet har gjort utbetalningen	7.487	6.572	6.767

Kommentar:

Alla utbetalningar görs av Riksantikvarieämbetet.

Politikområde Miljöpolitik

Mål: Att till nästa generation kunna lämna över ett samhälle där de stora miljöproblemen är lösta.

Verksamhetsområde Pådrivande och förebyggande arbete

Mål: Att nationellt och internationellt utveckla och tillämpa styrmedel i enlighet med de fem grundläggande miljövärdena samt påverka attityder och beteenden hos individer och organisationer så att de agerar i enlighet med sitt miljöansvar.

Verksamhetsområde Bevara och restaurera natur och miljö

Mål: Att effektivt genomföra insatser för att bevara, skydda och vårda miljö samt restaurera och återställa skadad miljö för att nå miljökvalitetsmålen.

Verksamhetsområde Kunskap och underlag för miljöarbete

Mål: Att genom forskning, uppföljning och analys ta fram den kunskap som behövs för att genomföra och förnya insatser för att nå miljökvalitetsmålen.

*Återrapportering 1***Viktigare insatser uppdelade efter Miljöpolitikens verksamhetsområden.****Pådrivande och förebyggande arbete****Miljömålsrevidering**

När Jämtlands läns miljömål fastställdes i december 2002, var länet ett av de första som blev klara med den processen. Under ett antal månader hade sex arbetsgrupper diskuterat fram målformuleringar och åtgärder, som tog fasta på några av de viktigaste miljöfrågorna för länet. Redan i samband med att målen antogs, slogs det fast att de regelbundet skulle ses över och revideras. Förslaget var att en första revidering skulle göras efter fyra år, och det är en av anledningarna till att denna revidering nu genomförts.

Hösten 2005 beslutade länsstyrelsens styrelse om att genomföra en miljömålsrevidering, och i januari 2006 drog processen i gång. En inbjudan skickades ut till en bred målgrupp – företag, kommuner, organisationer och myndigheter. Dessutom bjöds allmänheten in att delta, via annonser i lokalpressen och på Länsstyrelsen hemsida.

Revideringsgrupper med bred uppslutning

Åtta arbetsgrupper bildades, med ansvar för att revidera mellan ett och fyra miljökvalitetsmål. Totalt anmälde sig över 80 personer till grupperna, och ett stort antal av länets viktiga aktörer på miljöområdet har medverkat. Varje grupp träffades fyra gånger under perioden februari till maj 2006 när remissvaren kommit in samlades alla grupper en gång till för att bearbeta förslagen en gång till inför styrelsebeslutet. Grupperna har utgått från våra befintliga läns mål, från de nationella delmålen och från de uppföljningar som gjorts av åtgärdsarbetet och med hjälp av indikatorer för olika miljöfrågor. Både större och mindre ändringar har föreslagits, och några helt nya läns mål har tillkommit. I de fall gruppernas representanter varit oeniga har målen/åtgärderna antingen strukits eller antagits med majoritet. Viktigt har dock varit att olika intressenter träffats och diskuterat.

Några större förändringar

Mycket är sig likt i de nya miljömålen, jämfört med de som antogs 2002, men några större förändringar kan särskilt uppmärksammas:

Många nya mål för Begränsad klimatpåverkan

Länets tidigare mål om att reducera utsläppen av koldioxid med 15 % fram till år 2015, jämfört med 1990, är redan uppnått. Men klimatarbetet är högt prioriterat, och måste bedrivas på bred front. Ett samordnat klimatarbete med inriktning på att bli ett fossilbränslefritt län är målsättningen, och det ska uppnås genom att arbeta såväl med att effektivisera energianvändningen, fasa ut fossila bränslen och öka andelen förnybar energi från såsom bioenergi och vindkraft. Dessutom har länet ett nytt delmål inriktat på att förbereda länet på de klimatförändringar som trots planerade insatser ändå kan förväntas.

Ett rikt växt- och djurliv

Bevarande av biologisk mångfald är ett tema som löper genom alla miljökvalitetsmålen. Men det finns frågor som berör biologisk mångfald som riskerar att falla mellan stolarna i den gamla strukturen. Därför beslutade riksdagen 2005 om ett 16:de miljömål, som nu regionaliserats. Målet är att de 235 arter i länet som räknas som hotade skall bevaras och deras överlevnadsstatus höjas. För att klara det behöver bland annat skyddet av landskapstyper av särskild betydelse för vår biologiska mångfald stärkas, och ökad hänsyn till hotade arter måste tas även i områden som saknar formellt skydd.

Risker med elektromagnetiska fält

Riksdagen antog också 2005 ett nytt delmål under Säker strålmiljö, om att undersöka riskerna med elektromagnetiska fält. Också det målet har nu regionaliserats.

Ingen uranbrytning

Det här är en fråga som inte var aktuell 2002 då våra tidigare mål antogs. Sedan dess har prisutvecklingen på kärnbränsle varit sådan, att många företag nu intresserar sig för att genomföra undersökningar och provborrningar efter uranfyndigheter i Jämtlands län. Det nya målet om att ingen uranbrytning skall förekomma i länet skall ses som en tydlig signal från länets kommuner och medborgare om att en sådan utveckling kommer att motarbetas.

Levande sjöar och vattendrag

”Pådrivande arbete” inom fiskevården med att införa nya beskattningsmodeller för sportfisket i länets strömmande vatten (”optimeringsprojektet”) har fortsatt i syfte att åstadkomma ett mer balanserat fånguttag och en hållbar utveckling inom turistfisket.

Miljöövervakningsfunktionen har haft löpande kontakter med skogsstyrelsen och skogsnäringen vad gäller hänsyn till vatten inom skogsbruket.

Bevara och restaurera natur och miljö**Giftfri miljö - Efterbehandling av förorenad mark**

Hur Länsstyrelsen har verkat för att andelen privatfinansierade åtgärder vid förorenade områden ska öka:

1. Aktiv tillsynsvägledning och tillsynsprojekt för att öka tillsynsinsatserna för förorenade områden. Vid tillsynsprojektets kommunbesök diskuteras samtliga objekt i riskklass 1-3. Länsstyrelsen och kommunen diskuterar olika alternativ för det fortsatta arbetet för varje objekt, t.ex. tillsynsbesök, förelägganden, förhandlingar och saneringsförsäkring. Kommunerna får vägledningsmaterial och exempel på förelägganden från aktuella domar.

2. Särskilda kontakter med ansvariga för Länsstyrelsens tillsynsobjekt inför krav på undersökningar/åtgärder (NordLock, Störåsens Såg, Strömsunds Takstolar, Hissmofors Såg, Opede-pån, Kälarnesågen).
3. Länsstyrelsen lämnade under året ut två GIS-skikt över identifierade respektive riskklassade objekt till kommunens miljökontor och planerare. Dessa används bl.a. i samband med nya översikts- och detaljplaner. Det har medfört större krav på att berörd mark blir undersökt och mer information kan lämnas i planbeskrivningarna.
4. Länsstyrelsen har löpande kontakt med andra statliga aktörer inom inventerings- och efterbehandlingsarbetet, d.v.s. Försvarmakten, Vägverket, Banverket och Vattenfall. I år breddades kontaktnätet med flera lokala energibolag för att öka kunskapen och motivera dem att göra egna utredningar och åtgärder.
5. Länsstyrelsen har sedan flera år en nyckeltalslista över pågående objekt i olika faser inom efterbehandlingsarbetet. Listan skickas till respektive kommun varje år för uppdatering och kommentarer.

I år utökades listan med objekt i riskklass 1-2 där undersöknings- och efterbehandlingsarbetet ännu inte påbörjats. Anledningen var en önskad uppföljning av kommunernas ebh-arbete efter kommunbesöken. En annan anledning var att synliggöra objekten ytterligare och ha alla objekt samlade.

En sammanställning visar att det i december 2006 finns totalt 103 aktiva (som är föremål för tillsyn) ebh-objekt, exklusive flera deponier som håller på att läggas ner. 26 av objekten hanteras av SPIMFAB. Som jämförelse kan nämnas att 2005 drevs 41 ebh-objekt.

Inventeringsarbetet

Inventeringsarbetet enligt Mifo har fortsatt under året. Arbetet har varit inriktat på branscherna sågverk, verkstadsindustri, tjärfabriker samt gamla bekämpningsmedelsförråd. En stor del av arbetet har inneburit uppgiftsinsamling genom arkivsökning, intervjuer och platsbesök. Även enklare provtagning för att underlätta vid riskklassificeringen har genomförts vid några objekt. Två rapporter har sammanställts om inventeringen av tjärfabriker och gamla bekämpningsmedelsförråd.

Uppdatering och arbete med nytt informationsmaterial; kommuniseringsbrevet har skrivits om, en generell informationsbroschyr om EBH-arbetet har tagits fram samt ett utskick med material om inventeringsarbetet och aktuella objekt till länets hembygdsföreningar. En uppdatering av EBH:s hemsida pågår.

Sju kommuner har besökts inom tillsynsprojektet. Lst har representerats av minst en jurist, en handläggare och en inventerare för att kunna ge god information om identifierade objekt och bra tillsynsvägledning. Kommunerna har representerats av flera miljöinspektörer och miljö- och byggchefen. I ett fall deltog en person från kommunstyrelsen. Diskussionerna har främst gällt inventerade områden i riskklass 1-2 för att i första hand rikta tillsynsaktiviteterna till objekt med färdig faktainsamling och störst miljönytta. I flera fall har en strategi antagits angående tillsyn av förorenade områden. Kommunerna har fått en pärm med exempel på förelägganden och domar angående tillsyn av förorenade områden. Vid kommunträffarna har även identifierade objekt diskuterats. Samtliga kommuner har erbjudits MIFO-utbildning och miljöinspektörer från Östersunds kommun har genomgått utbildningen. Länsstyrelsens jurist har deltagit i förhandlingar mellan Ragunda kommun och ansvariga för ett förorenat område. Han har även haft samtal med vissa ansvariga i Härjedalen och Strömsund. Både handläggare och jurist har arbetat mycket med Länsstyrelsens tillsynsobjekt. Vägledningmaterial, rapporter och domar

angående EBH-frågor skickas kontinuerligt till kommunerna. En ny jurist började arbeta med bl.a. EBH-frågor i september.

Länsstyrelsen har haft särskilda möten med Försvaret och Östersunds kommun angående försvarets förorenade områden. SGU har besökt Länsstyrelsen för att diskutera de objekt som de har övertagit ansvaret för. Länsstyrelsens kontaktperson på NV har varit på besök och dagen innehöll ett diskussionsmöte och platsbesök. Kompetensutbildning: nationell tillsynsträff, miljörettskonferenser, seminarium om hälsorisker vid enskilda vattentäkter, Naturvårdsverkets EBH-träff, Nordrocks konferens, SGI:s kurs "Miljötekniska markundersökningar". Kommunerna har fått möjligheter att lämna synpunkter på remiss angående Naturvårdsverkets handbok om tillsyn av förorenade områden. Uppföljning av kommunernas arbete gjordes i samband med det regionala programmet. Lst och kommunerna ska numera ange nyckeltal för tillsynsobjekt inom EBH. Fr o m i år ingår de riskklassade och kommunicerade MIFO-objekten i Länsstyrelsens planeringsunderlag. Kommunerna har även fått egna GIS-data i två uppsättningar; ett innehållande alla riskklassade och kommunicerade MIFO-objekt (offentligt) och ett innehållande alla MIFO-objekt (även de som enbart är identifierade). Syftet är att materialet ska kunna användas i planarbete, byggärenden e t c. Arbetet med GIS-data har utförts av en inventerare och handläggare med hjälp av GIS-handläggare. Granskning av detaljplaner och översiktsplaner har inneburit arbete framförallt med Försvarets nedlagda verksamheter i Östersunds kommun.

Levande sjöar och vattendrag

Prövnings- och samrådsprocesser har under året pågått avseende kraftverk i Ljungån (Gimån). respektive Långforsen (nedre Lången N2000-habitat). Utvecklingen av ärendena har varit negativ sett till förutsättningarna för bevarande och restaurering av berörda vattensystem. För Långforsens del har det också, efter godkännande av Naturvårdsverket, föreslagits att ett reservat skall inrättas. Det skulle ha inneburit att en damm avlägsnats och kraftproduktionen i den delvis raserade anläggningen upphörde. Detta motsatte sig kraftföretaget som i stället valde att restaurera kraftverk och dammanläggning.

Arbetet med omprövning av vattendomar i länet går trögt. Fiskefunktionen arbetar för en samordnad omprövning av vattendomarna i Ljusnan i samverkan med övriga berörda län. För länets del prioriteras förändringar av vattenregimer och minimivattenföringar i delar av huvudvattendraget samt i ett par biflöden för att förbättra förutsättningarna för fisk och biologisk mångfald. Under året har ett förslag utarbetats av fiskefunktionen inför upprättande av ansökan till miljödostolen.

I miljömålsarbetet avseende sjöar och vattendrag har frågan om restaurering av Sölvbacka strömmar i övre Ljungan haft hög prioritet. Länsstyrelsen har under året tagit fram ett särskilt handlingsprogram som redovisar förutsättningar och kostnader för en utrivning av den damm i Storsjöns utlopp som reglerar flödet i strömmarna. Arbetet med reservatsbildning i för de vattendrag där förslag föreligger, har inte kunnat prioriteras under året. Fortsatt arbete har under året skett med "basinventeringen" samt med komplettering / kvalitetssäkring av bevarandeplaner för vattendrag, skyddade i nätverket Natura 2000 (19 separata dokument) . Detta tillsammans med förankringsarbete mot kommuner, mark- och fiskerättsägare har krävt betydande insatser. Arbetet med restaurering av länets strömmande vattendrag har under året omfattat ett stort antal delsträckor/objekt (se särskild redovisning nedan).

Bara naturlig försurning

Arbetet med bevarande och restaurering av försurningsskadade sjöar och vattendrag har under året skett i mindre omfattning än planerat. Anledningen till detta är främst den kraftigt ökade kostnadsbilden för helikopterspridning av kalk. Vårens upphandling av kalkningsentreprenör avbröts eftersom prisbilden var oacceptabelt hög. Kostnaden som redovisades innebar en prisökning med >100% på 5 år. Det minskade nerfallet av främst svavel i kombination med

kvardröjande effekter av tidigare års genomförda kalkningsinsatser ledde till att den kemiska situationen under året, trots den uteblivna helikopterspridningen, var acceptabel i de flesta åtgärdsområdena. Beredskapen för en eventuellt försämrad situation var under hela året hög.

Kunskap och underlag för miljöarbete

Miljömålsuppföljning

Under året har en revidering av de regionala miljömålen genomförts. I anslutning till det har en fördjupad utvärdering av de 13 högst prioriterade miljömålen från 2002 genomförts, och presenterats för Länsstyrelsens styrelse. De arbetsgrupper som arbetat med miljömålsrevideringen har också bistått Länsstyrelsen miljö målshandläggare i de bedömningar av de nya miljömålen, som under december månad lagts ut på Miljömålsportalen, <http://www.miljomal.nu>. Ett flertal handläggare på olika avdelningar inom Länsstyrelsen har också varit delaktiga i utformningen av de länsspecifika kommentarer till miljömålsindikatorer, som uppdateras två gånger per år på Miljömålsportalen.

Levande sjöar och vattendrag, Bara naturlig försurning

Fiske- och kalkningsfunktionerna har sammanställt och kartlagt de vattenområden i länet som bedöms vara särskilt skyddsvärda och rapporterat utfallet till naturvårdsverket. Fiskefunktionen har medverkat med provfiskeundersökningar och utvärdering i ett flerårigt undersökningsprogram avseende Åresjön/Åreälven med avslutningsår 2006. Projektet som administrerats av Åre kommun har belyst frågeställningar om turistutbyggnadernas inverkan på vattenmiljön och fiskfaunan. Underlaget för fiskefunktionens arbete med beskattningsmodeller för strömvatten förbättras löpande via inventerings- och uppföljningsarbete i ”optimeringsprojektet”.

Arbetet med att inventera och finna de värdefullaste vattenförekomsterna i länet fortsatte under fältsäsongen, bl.a. i samband med kalkningsverksamhetens effektuppföljning. Dessa undersökningar bidrar även med underlag för andra typer av miljöarbete.

Mål 1: Länsstyrelserna skall verka för att nå de av riksdagen beslutade miljökvalitetsmålen med tillhörande delmål och sektorsmål som har beslutats inom särskilda politikområden såsom landsbygdspolitiken, livsmedelspolitiken, kulturpolitiken, skogspolitiken och transportpolitiken.

Härvid skall länsstyrelserna särskilt verka för att andelen privatfinansierade åtgärder när det gäller efterbehandling av förorenade områden ökar,

- att arbetet med skydd av värdefulla områden och hotade arter prioriteras,
- att genomföra den nationella strategin för formellt skydd av skog,
- att arbetet med skydd och skötsel av naturområden och hotade arter bedrivs så att biologisk mångfald bevaras och friluftslivet främjas och att fragmentering av naturmiljön motverkas,
- att miljömålsarbetet, inklusive arbetet med naturvård, friluftsliv och naturturism samordnas med arbetet för en hållbar regional utveckling och med arbetet för energiomställning.

Åtterrapporing 1

Länsstyrelsens insatser för att genomföra EG:s ramdirektiv för vatten, däribland arbetet med att kartlägga vattenförekomster, med övervakningsprogram samt med samverkan och samråd

Beredningssekretariatet har under 2006 huvudsakligen arbetat med att den fördjupade karakteriseringen enligt Vattenförvaltningsförordningen 3:1 (SFS 2004:660). En viktig grund för detta arbete har varit att avgränsa de vattenförekomster som länsstyrelsen avser karakterisera under den första vattenplaneringscykeln. 2296 vattendrags- och 1669 sjövattenförekomster har avgränsats i Delområdena Indalsälven och Ljungan, för vilka Länsstyrelsen Jämtlands län är samordningsansvarig länsstyrelse. Förslag till vattenförekomstindelning inom Jämtlands län för Delområdena Ångermanälven och Ljusnan har också levererats till Länsstyrelserna Västernorrland respektive Gävleborg, vilka är samordningsansvariga för dessa delområden. I enlighet med Bottenhavets vattendistrikts arbetsplan har också en påverkansbedömning per vattenförekomst påbörjats. Denna påverkansbedömning omfattar till exempel fysisk påverkan i form av dammar, vägövergångar, och flottningsleder, samt kemisk påverkan i form av punktkällor och MIFO-objekt. Påverkansbedömningen blir även viktig när det gäller grundvatten, där indelning i vattenförekomster inletts under året. Viss kompletterade biologisk provtagning i vattendrag har genomförts under året för att ge ett bättre kunskapsunderlag för karakteriseringen.

Utifrån Vattenförvaltningsförordningen 7:1 har beredningssekretariatet i samarbete med angränsande län i Bottenhavetsdistriktet levererat ett underlag för övervakningsprogram till Vattenmyndigheten. Underlaget omfattar en beskrivning av samtliga övervakningsstationer samt en beskrivning av miljöförhållandena i varje huvudavrinningsområde.

Beredningssekretariatet har också arbetat med samverkan utifrån Vattenförvaltningsförordningen 2:4. I februari skickades en bred information med inbjudan till samverkan ut till myndigheter, kommuner, näringsliv, samebyar och föreningar i delområdena Indalsälven och Ljungan, för vilka Länsstyrelsen Jämtlands län utsetts att vara samverkansansvarig. Utskicket har sedan följts upp med ett större samverkansmöte under våren och ett under hösten i vardera delområdet. Dessutom har beredningssekretariatet inbjudits till mindre samverkansmöten av tre av delområdenas kommuner, samt med Indalsälvens vattenvårdsförbund. Detta samverkansarbete har lett fram till att Vattenråd nu är under bildande i båda delområdena.

I övrigt har arbetet präglats av den brist på konkret vägledning som råder för vattendirektivsarbetet, där Naturvårdsverkets arbete med föreskrifter, handböcker och bedömningsgrunder är försenat. På grundvattensidan har förseningen berott på att dotterdirektivet för grundvatten dröjt. Därför har mycket arbete lagts ner på att finna lösningar för hur man ska

arbeta inom distriktet, i samarbete med Vattenmyndigheten och övriga läns beredningssekretariat i Bottenhavsdistriktet, och på nationell nivå där beredningssekretariatet bidragit med storleksordningen en manmånad i arbetet med bedömningsgrunder för vattenstatus och det nya vatteninformationssystemet för Sverige (VISS).

Vattenmyndighetens insatser i hela vattendistriktet

Besvaras endast av de länsstyrelser som också är vattenmyndighet, för Jämtlands län är det Länsstyrelsen Härnösand.

Arbetet med restaurering av vattendrag

Fiskefunktionens arbete med restaurering av vattendrag har under året haft gynnsamma yttre förutsättningar (vattenföringssituation m.m.). Fortsatt biotopvårdsarbete har finansierats via anslaget för biologisk återställning, statsbidraget till fiskevård, fiskeavgiftsmedel samt EU-medel. Totalt har 25 biotopvårdsprojekt genomförts under året med inriktning på återställning efter flottledsrensningar (totalt 18 km åtgärdad sträcka), byte/omläggning av vägtrummor (7 objekt) samt utrivning av en flottningsdamm (Svaningsån). Därmed har fram till idag omkring 400 delsträckor/objekt i länets vattendrag varit föremål för biotopvård med inriktning på fiskevård/biologisk återställning. Ett stort åtgärdsbehov kvarstår i form av kompletteringar och justeringar i de större och medelstora vattendragens huvudfårar samt omfattande insatser i mindre åar och bivattendrag.

Arbete med att identifiera och åtgärda vandringshinder pågår också i projektet ”Vägtrummor och vandringshinder”, ett samarbete med Vägverket och Länsstyrelsen som huvudaktörer och medverkan av Skogsstyrelsen, skogsnäringen och berörda kommuner. Projektet har på ett värdefullt sätt bidragit till gemensamt ansvarstagande och ökad privat finansiering av genomförandeåtgärder.

Miljöövervakningsfunktionen har genomfört en inventering av förutsättningarna för utter att längs vattendragen passera länets större vägar. Arbetet kommer att fortsätta under 2007.

Det fortlöpande arbetet med fastställande av länsvisa strategier med utgångspunkt i den nationella strategin för formellt skydd av skog

Länsstyrelsen har i samverkan med Skogsstyrelsen utarbetat en regional strategi för formellt skydd av skog, som tar utgångspunkt i den nationella strategin. Länsstyrelsen styrelse ställde sig bakom strategin vid sitt möte den 10 april 2006. I strategin identifieras 34 värdetrakter inom vilka huvuddelen av framtida formella skydd kommer att inrättas. Bedömningen är för närvarande att det regionala miljömålet för skydd av skogsmark inte kommer att uppnås till 2010. Takten varvid nya skyddade områden tillskapas är för låg, och för att kunna höja takten krävs mer resurser för inventering av skyddsvärda skogar.

Under året har fyra nya naturreservat vunnit laga kraft; Bodberget (184 ha varav 174 ha produktiv skog), Grånmyran (32/29) Stensjön (1400/1004) och Arådalen (11090/4553). Totalt har en areal av 12 706 ha skyddats, andelen produktiv skog är 6 175 ha. Av den skyddade produktiva skogsarealen ligger 4 553 ha ovan fjällnära gränsen och 1 622 ha nedan fjällnäragränsen. Länsramen för köp/intrång av naturreservat har under året varit 60 mnkr.

Följande överenskommelser för skydd av skog har genomförts under 2006		
Privatmarker	Summa tkr	Värderare/förhandlare
1. Blekbäcken-Stensundet, 3 fast./3 köp	1.322	SVEFA
2. Kalkberget, 14 fast./14 köp	2.495	SVEFA
3. Meån, 1 fast./1 köp	900	SVEFA
4. Revaberget, 2 fast./1 köp/1 intrång	925	SVEFA
5. Tysjöarna, 5 fast./4 köp/1 intrång	1.570	SVEFA
6. Öjsjömyrarna, 3 fast./2 köp/1 intrång	327	SVEFA
7. Höjden Botelnäset, 1 fast/1 köp (ersättningsmark)	7.800	SVEFA
8. Kvarnån Utandede 2 fast./2 intrång	105	Torkel Öste
9. Märatjärnberget, 1 fast./1 intrång	36	Torkel Öste
SCA		
10 Laholmsnäset, 2 fast/2 köp	6.025	SNV
11 Vackermymren, 1 fast/1 köp	5.200	SNV
Kyrkan		
12 Hällberget, 1 fast/1 köp	12.800	SVEFA
Sveaskog		
13 Råttjärnberget-Djupdalsberget, 1 fast/1 köp	5.800	SNV
Summa totalt	45.305	

Totalt har köp/intrång under året genomförts för 13 reservatsområden innehållande 37 fastigheter. Av dessa har 31 varit föremål för köp och 6 för intrångsersättning.

Ytterligare en fastighet inom reservatsområdet Snedmyran är klar för utbetalning i början av 2007 (ca 2,3 mnkr).

Av ovanstående 13 områden är fyra, Laholmsnäset (95 ha varav 94 prod. skog), Vackermymren (124/98), Råttjärnberget-Djupdalsberget (183/175) och Höjden Botelnäset (240/220) klara för reservatsbildning.

Förutom pågående förhandlingar av återstående fastigheter inom objekt 1-9 och 12 ovan återstår en fastighet/en överenskommelse per objekt inom Fiskhusberget, Snedmyran, Källberget-Storberget, och Rödmyrmyren. För övriga fastigheter inom dessa objekt har överenskommelser träffats sedan ett flera år tillbaka.

Förhandlingar har påbörjats men inga överenskommelser är ännu träffade för följande objekt; Klyttkälberget, Tunsved utökning, Ygeltjärn Österåsen, Bräntberget utökning, Storflon – Andersflon, Ol-Nilskojan, Söner Flakamyren, Tvärån Piktjärn, Villflon och Stormyrhögen.

För fyra objekt har värderingar nyligen färdigställts och skickats ut till markägarna. Dessa är Hällan Sällsjö, Västansjö, Lill-Stensjön och Storberget Rännberg.

För ytterligare 8 planerade reservat är allt klart och formellt bildande kommer att ske under 2007. Dessa är Gubbsjöbäcken, Habereget, Haugröningen, Sandtjärdalen, Siljeåsberget, Storskogen, Strangellsbodarna och Väster Ottsjön.

Revidering av skötselplaner inom befintliga naturreservat

Under året har ett antal skötselplaner reviderats inom befintliga naturreservat. Sju skötselplaner är klara för en remissomgång, dessa är Ändsjön, Vårkallhöjden, Svedjan, Fillstabäcken, Döda Fallet, Båthällan och Örnbergskilen. Ytterligare 6 områden, Andersön, Hällingsåfallet, Blektjärn, Berge urskog, Billtjärn och Tännforsen är fältbesökta. För dessa objekt återstår en del arbete under våren 2007.

Under 2007 kommer revidering av ytterligare ett tiotal objekt att påbörjas.

Insatser för att utveckla arbetsformerna i naturvården när det gäller att stärka dialogen med medborgarna och uppnå lokal delaktighet i bevarandearbetet,

Länsstyrelsen har arbetat vidare med att öka andelen lokala uppdragstagare i arbetet med skötsel och förvaltning av naturreservat främst nedom fjällområdet. Ett bra redskap i detta arbete är de ramavtal som är tecknade med ett antal entreprenörer. Även Länsstyrelsens egen fältorganisation i fjällområdet med både fast och extra anställd, lokalt boende personal (naturbevakare), fyller målets syfte genom nära kontakt med medborgarna och att lokalt boende deltar i naturvårdsarbetet.

Insatser och resultat när det gäller att samordna miljömålsarbetet, inklusive arbetet med naturvård, friluftsliv och naturturism med att genomföra regeringens politik för en hållbar regional utveckling och med arbetet för energiomställning.*Miljömålsrevidering*

Under 2006 har länets miljömål reviderats. En särskild grupp tillsattes för Begränsad klimatpåverkan, och gruppens förslag till nya regionala miljömål har stark koppling till energiomställningsarbetet och energieffektivisering. Nya preciserade miljömål för energianvändning i byggnader har fastställts under God bebyggd miljö. Mål för ökad vindkraftsproduktion har föreslagits, liksom mål för översiktsplanering med vindkraftsfokus (under God bebyggd miljö). Folkhälsoaspekter uppmärksammades särskilt i revideringsprocessen, bl a genom att revideringsgruppen "Kemi och hälsa" hade ett särskilt ansvar att bevaka folkhälsofrågor för alla miljömål. Friluftslivsfrågor uppmärksammades särskilt i målen Storslagen fjällmiljö. Ett rikt växt- och djurliv och Levande sjöar och vattendrag, men kopplingar finns också för flera andra miljömål. Miljökvalitet och naturvård är förstas alltså i fokus för miljömålen, och dessa aspekter har bevakats av samtliga revideringsgrupper. Beslut om reviderade regionala miljömål har fattats av Länsstyrelsens styrelse den 11 december 2006.

Strukturfonderna

Länsstyrelsen har också haft ansvar för programskrivningen för ett nytt strukturfondsprogram för Mål 2 regionen Jämtland- Västernorrlands län. I anslutning till det arbetades ett underlag för strategisk miljöbedömning av detta program fram. Underlaget sammanställdes av miljömålshandläggare från Länsstyrelsen i Jämtlands län och miljöskyddshandläggare från både Jämtlands och Västernorrlands län. Länens regionala miljömål var vägledande vid identifieringen av för vilka delar av strukturfondsprogrammet som väsentlig miljöpåverkan kunde förväntas. Miljömålen och energiomställningen har också varit vägledande i formuleringen av insatsområden i det nya strukturfondsprogrammet, som har ett tydligt fokus på energi- och miljöfrågor.

Natur- och kulturturism

Regeringsuppdraget med att utarbeta ett natur- och kulturturismprogram för länet har påbörjats under året och kommer att sammanställas under år 2007. Kontakter har tagits med kommuner, näringsidkare, turismansvariga och andra intressenter inom natur- och kulturorganisationer. En av målsättningarna är att ta fram satsningar som inte påverkar värdefulla natur- och kulturmiljöer negativt, utan som snarare berikar dessa miljöer.

Kulturmiljö

Kulturmiljö ingår i de flesta av länets regionala miljömål. Ett mera långsiktigt program för hur kulturarvet ska kunna brukas som en drivande kraft i omställningen till ett hållbart samhälle är under utarbetande. Detta kommer att medföra att det blir lättare att prioritera i vilka sammanhang kulturmiljövårdens medel ska användas för att komma till bästa nytta.

Erfarenheter från sammanställningen av de kommunala avfallsplanerna enligt avfallsförordningen,

Länsstyrelsen i Jämtlands läns erfarenhet av sammanställningen av de kommunala avfallsplanerna är att de är svåra att analysera vad avser kapaciteten för avfallsbehandling inom länet. Planerna är antagna mellan åren 1994-2004. Avfallsplanerna följer i stort de gamla föreskrifterna 1991:3 och är anpassade för dem. Ingen av planerna följer därför de nya föreskrifterna och således saknas många uppgifter som ska finnas med i sammanställningen. Många av kommunernas avfallsanläggningar som nämns i respektive plan är dessutom redan avslutade eller anpassade enligt de krav som myndigheterna har ställt.

Vissa kommuners avfallsplaner har aldrig reviderats och andra kommuners planer är reviderade en eller flera gånger sedan mitten på 90-talet. Resultat av de gamla målen är svåra att utläsa eftersom det ibland saknas en uppföljning i den reviderade versionen. Exempelvis Bergs kommuns avfallsplan reviderades år 2002 och den gamla planen var från 1995. I sammanfattningen i den reviderade versionen från år 2002 kan man bl. a. läsa "Alla förändringar som skett har varit positiva men gör att nya mål måste sättas upp". Länsstyrelsen tolkar det som att i planen från 1995 fanns det mål men att det är svårt att utläsa ifall de är uppfyllda eller inte. Länsstyrelsen anser att en gemensam revidering av länets avfallsplaner skulle underlätta den sammanställning som skall göras och ge ett bättre underlag för avfallsplaneringen framgent. Diskussion med kommunernas miljö- och renhållningsansvariga har visat att det finns ett intresse att samarbeta kring avfallsplaneringen och att Länsstyrelsen skall vara delaktig i denna process.

Väsentliga insatser rörande de skilda handlingsprogrammen för jordbrukets miljöeffekter.

Miljöstöden samt kompetensutvecklingen (KULM) av jordbrukare i miljöfrågor utgör Länsstyrelsens medel för att uppnå miljö kvalitetsmålen och miljömål för jordbruket och odlingslandskapet. För miljömålet Ett rikt odlingslandskap har regionala delmål fastställts som bl.a. berör arealen brukad/hävdad åkermark och slätterängar, ekologiskt odlad mark och medvetenheten hos länets lantbrukare om betydelsen av kretsloppstänkande och resurshushållning inom lantbruket. De regionala miljömålen har reviderats under året.

I miljöstöd utbetalades under året ca. 88 mnkr. kr till länets lantbrukare. De största miljöstöden är stöden till öppet odlingslandskap om ca. 48 mnkr och stödet till ekologisk produktion om ca. 22 milj. kr. Till detta kommer kompensationsbidraget, som också innefattas i insatsområde 1 och uppgick till ca. 53 mnkr. Miljöstöden inklusive kompensationsbidraget utgör ca. 50 % av samtliga EU- och nationella ersättningar som utgår till länets lantbruk.

I kompetensutvecklingen, inom ramen för KULM, har Länsstyrelsen fortsatt att arbeta för att ge miljöstöden innehåll. Genom bättre samarbete och ökad förståelse mellan lantbruksavdelningens handläggare har synergieffekter uppnåtts (mellan LBU och mål 1 SS KULM). KULM har även tillmötesgått det ökade behovet av rådgivning till våra mjölkbönder med anledning av certifiering av mejeriproduktionen. Det har skett genom att prioritera arbete med skötselplaner till denna målgrupp. Länsstyrelsen har också satsat på att utveckla informationsmaterial i skriven form och att utveckla lantbruksavdelningens "Aktuelltblad" till lantbrukarna att även innefatta korta notiser kring aktuella åtgärder i lantbruket för att närma oss miljömålen.

Samverkan har skett med LRF, Milko och kommunerna i miljöfrågor.

Mål 2: Länsstyrelserna skall i bred förankring i länen utveckla regionala åtgärdsprogram för att nå miljökvalitetsmålen och i övrigt bedriva det regionala mål- och uppföljningsarbetet så att det ger underlag för arbetet inom denna och andra verksamhetsgrenar.

Återrapportering 2

Viktigare insatser för regionala åtgärdsprogram under 2006

Miljömålsrevideringen – nya länsgemensamma åtgärder

Inför miljömålsrevideringen genomfördes under hösten 2005 en uppföljning av alla de åtgärder som beslutades i anslutning till att de första regionala miljömålen antogs 2002.

Åtgärdsuppföljningen låg tillsammans med målindikatorer till grund för revideringsgruppernas arbete. I revideringsgruppernas uppdrag ingick också att föreslå nya, länsgemensamma åtgärder, som fastställdes samtidigt som de nya regionala miljömålen den 11 december 2006. Med länsgemensamma åtgärder avses sådana åtgärder där flera aktörer förväntas samarbeta för att åtgärden ska bli genomförd. Avsikten är att dessa länsgemensamma åtgärder ska vara ett stöd för enskilda aktörer när de utvecklar sina respektive åtgärdsprogram.

Miljömålskommunikation

I anslutning till årets miljömålsrevidering tillsattes också en särskild arbetsgrupp med ansvar för att ta fram en kommunikationsstrategi för hur de regionala miljömålen ska kommuniceras till olika målgrupper. Gruppen har haft återkommande möten under hösten 2006, och en strategi förväntas bli klar under våren 2007. Många av de länsgemensamma åtgärder som föreslagits av övriga revideringsgrupper är inriktade på informations spridning, kommunikation och kunskapsöverföring. En strategi för när olika målgrupper ska nås av miljömålsinformation, och med vilka metoder bedöms vara ett mycket viktigt redskap för den fortsatta förankringen av miljömålsarbetet i länet.

Workshopserie

Som en del i arbetet med att stärka regionalt och lokalt åtgärdsarbete har Länsstyrelsen under hösten 2006 genomfört en serie workshops/seminarier på temat miljömål i offentliga verksamheter, främst med inriktning på miljömål i kommunal verksamhet. Tre workshops genomfördes i perioden november – december 2006. Den första handlade om miljömål och planering, den andra om miljömål som stöd för miljökrav vid offentlig upphandling och den tredje om miljömålens roll i miljöledningsarbetet. Varje workshop hade som målsättning att deltagarna skulle enas om ett antal prioriterade miljömålsåtgärder, som länets offentliga aktörer ska kunna samarbeta med under det kommande året. Detta arbete ligger till grund för ett fortsatt arbete med att stimulera länets aktörer att anta egna åtgärdsprogram.

Ramprogram 2 för miljömålsåtgärder

Hösten 2005 beviljades åtta projekt medel från ett ramprogram för miljömålsåtgärder, som finansierats med medel för regionalekonomisk utveckling. Projekten har bedrivits under 2006, och avslutades under december. Ramprogrammet har därmed bidragit till ett ökat intresse för miljömålsåtgärder bland länets aktörer, och också till att genomföra åtgärder som annars inte skulle ha blivit av. Bland projekten kan nämnas åtgärder som handlat om att förbättra kemikaliehanteringen på mindre företag, kartlägga vegetationspåverkan på Åreskutan och genomföra ett kunskapshöjande projekt om sunt och hållbart byggande.

VO Tillsyn och vägledning

Mål 1: Ett ökat skydd för enskilda och värnande om samhället i övrigt genom såväl tillsyn som vägledande arbete.

Återrapportering 1

Områden där Länsstyrelsen saknar tillsynsplan

För Naturvården saknas tillsynsplan. Arbete med att ta fram en sådan pågår och den kommer att vara färdigställd under mars 2007.

Strategiska överväganden och konsekvenser

Ett ärende gällande lagningsåtgärder på en kraftverksdamm (Långforsen) har inneburit stor arbetsinsats. Orsaken till de extraordinära tillsynsinsatserna har sin grund i otidlighet i miljöbalkens 11 kap om tillståndspliktig verksamhet (11:2, 11:9) kontra när åtgärder inte behöver tillståndsprövas (11:12) samt att tillsynsmyndigheten för vattenverksamhet saknar formell möjlighet att förelägga om tillståndsprövning.

Naturvården har prioriterat prövning av ärenden före operativ tillsyn men har ändå utfört en relativt omfattande tillsyn av främst skyddade områden i fjällen (föreskrifter och terrängkörning) och vid den förebyggande tillsyn som sker genom samråd enligt miljöbalken, 12 kap 6 § (helikopterskidåkning, organiserad turism, master m.m.). En konsekvens av nämnda prioritering är att tillsynen inte har haft den omfattning som bedömts vara nödvändig, vilket kan ha medfört att det uppkommit skador på naturmiljön, bristande respekt för gällande regler samt allmänt missnöje och oförståelse vad gäller naturvårdarbetet.

Rättsfunktionens tillsyn har varit begränsad under året. För år 2007 avses dock att strategiskt utöva tillsyn över vissa kommuner tillsammans med annan tillsyn från Länsstyrelsen.

Inom sakområdet miljöskydd har Länsstyrelsen uppdaterat tillsynsbehovsutredningen och konstaterat att resursbrist föreligger motsvarande åtta årsarbetskrafter för att bedriva operativ tillsyn enligt miljöbalken. På grund av resursbristen har operativ planerad tillsyn över vissa ärendegrupper nedprioriterats. Under året har besök på kap. 9 objekt minimerats och endast bestått av granskning av miljörapporter. Dammsäkerhetstillsyn och vattenverksamhetstillsyn har prioriterats högre än under andra år.

Verksamhetsgren Social tillsyn

Tabell 2.1 - Verksamhetskostnader och årsarbetskrafter 2006 för verksamhetsgren Social tillsyn	Kostnader (tkr)	Års- arbetskrafter
Totala kostnader VG Social tillsyn (exkl. OH)	2.571	4,9
<i>varav</i> Tillsyn och rådgivning m.m. (701, 709)	2.066	4,1
<i>varav</i> Enskild vårdverksamhet (702)	43	0,1
<i>varav</i> Individärenden (703)	6	0,0
<i>varav</i> Fördelning av statsbidrag (704)	130	0,1
<i>varav</i> Alkoholärenden (705)	326	0,6
Verksamhetsgrenens andel av myndighetsövergripande kostnader (10 + 11)	791	1,0
Totala kostnader VG Social tillsyn (inkl. OH)	3.362	5,9

Tabellen skall innehålla verksamhetskostnader enligt resultaträkningen. Fakta i tabellen skall endast redovisas för senaste räkenskapsår.

Kommentar:

Tabell 2.1.1 - Social tillsyn - fördelning av tillsynsinsatser	Procent
Främjande/förebyggande	50
Inspektion/kontroll	50
Övrig tillsyn	0
Summa	100

Tabell 2.1.1 svarar mot de krav på återrapportering som avser verksamhetsgren Social tillsyn. Uppskatta hur social tillsyn fördelar sig i procent mellan främjande/förebyggande, inspektioner/kontroll och övrig tillsyn. Redovisa och kommentera de viktigaste främjande/förebyggande tillsynsinsatserna under året, exempelvis seminarier och möten med politiker respektive förvaltningsledningar.

Kommentar:

Den sociala tillsynen omfattar minst tre sakområden äldreomsorg, handikappomsorg och individ- och familjeomsorg. Fördelningen av tillsynsinsatser varierar inom respektive sakområde bland annat beroende på tillsynsuppdrag och mål med tillsynen. Länsstyrelsen anser ej att det går att dra tydliga gränser mellan olika former för tillsyn. Vi finner ingen tydlig uppdelning av tillsynsinsatserna mellan främjande/förebyggande, inspektion/kontroll och övrig tillsyn. Begreppet övrig tillsyn kan ej urskiljas av länsstyrelsen. Verksamhetstillsyn har oftast inslag av flera former. Vad Länsstyrelsen funnit i verksamhetstillsyn återförs oftast till politiker och verksamhetsansvariga. Denna kombination har Länsstyrelsen funnit mest effektiv och skapar goda förutsättningar för förbättringar av socialtjänsten. Länsstyrelsen träffar också relativt regelbundet verksamhetsansvariga inom såväl äldre-, handikapp- och individ- och familjeomsorg.

Tabell 2.1.2 - Social tillsyn - antal tillsynsobjekt	Antal tillsynsobjekt i länet ¹⁾	Antal tillsynsobjekt som varit föremål för verksamhetstillsyn	Används vedertagna metoder för tillsyn (ja/nej) ²⁾	Används åtgärdsplaner vid brister ja/nej	Antal tillsynsobjekt med brister ³⁾
Äldreomsorg	162	10	Ja	Ja	9
Handikappomsorg	130	10	Ja	Ja	2
Individ och familjeomsorg	100	11	Ja	Ja	6
<i>varav</i> barn och familj	55	11	Ja	Ja	6
<i>varav</i> missbruk	21	0	Ja	Ja	0
<i>varav</i> ekonomiskt bistånd	8	0	Ja	Ja	0
<i>varav</i> familjerätt	8	0	Ja	Ja	0
Summa	392	31			17

Definitioner till tabell 2.1.2:

1) Med tillsynsobjekt avses t.ex. en institution (HVB), en särskild boendeform, en daglig verksamhet eller en öppenvårdsverksamhet i offentlig eller privat regi som länsstyrelsen har tillsyn över, oavsett om verksamheten står under löpande tillsyn av socialnämnden i den kommun där verksamheten bedrivs. Med tillsynsobjekt avses även ekonomiskt bistånd, missbruk, familjer och barn samt familjerätt inom området individ- och familjeomsorg inom en kommun, kommunal eller stadsdel. Dessutom avses handikappomsorg eller äldreomsorg. Men inom de olika omsorgsgrenarna räknas verksamheter som egna objekt. Varje äldreboende är ett objekt, hemtjänsten i en kommun eller en kommunal ett objekt o.s.v. Med tillsynsobjekt avses däremot inte ett individärende.m

2) med vedertagna metoder avses metoder/procedurer framtagna för att underlätta tillämpningen av myndighetens tillsynsuppdrag och för att säkra att detta tillämpas likvärdigt inom givna ramar.

3) brister som återrapporteras i tabellen skall avse brister i verksamhetstillsynen där länsstyrelsen beslutat att rikta kritik.

Kommentar:

Verksamhetstillsyn inom Individ och familjeomsorg (IFO) har av resursskäl måst koncentreras till barn och unga. Kartläggningar som genomförts under året har ej redovisats.

Tabell 2.1.3 Social tillsyn – antal inspektioner / kontroller		Med inriktning på barn och unga	Med inriktning på missbruk	Med inriktning på psykosociala problem
Genomförd tillsyn				
Antal Hem för vård eller boende (HVB)	Privata	2	0	0
	Offentliga	0	0	0
		Äldre	Funktionshindrade	varav psykiskt funktionshindrade
Antal särskilda boendeformer	Privat	0	0	0
	Offentlig	8	0	0
	Missbruk	Barn och unga	Äldreomsorg	Handikappomsorg
Antal granskade kommuner/kommundelar		4	8	8

Tabell 2.1.3 svarar mot de krav på återrapportering avseende verksamhetsgren Social tillsyn. Observera att det är antal inspektioner som skall anges - inte antalet tillsynsobjekt. Kommuner avser kommuner där länsstyrelsen mer ingående granskat ett eller flera verksamhetsområden.

Kommentar: I länet finns bara ett offentligt HVB-hem

Tabell 2.1.4 - Social tillsyn - Avslagsbeslut m.m.							
Datum	Antal ej verkställda beslut enligt SoL		Domar enligt SoL		Avslagsbeslut trots bedömt behov enligt SoL	Sanktionsavgift, SoL	
	Särskilda boenden	Andra insatser	Särskilda boenden	Andra insatser		Antal ansökningar	Domar med bifall
Den 31 december 2003	13	3	0	0	16	0	13
Den 31 december 2004	59	0	0	0	0	0	59
Den 31 december 2005	38	15	0	0	0	0	38
Under hela år 2006						0	*
Datum	Antal ej verkställda beslut enligt LSS		Domar enligt LSS		Avslagsbeslut trots bedömt behov enligt LSS	Sanktionsavgift, LSS	
	Särskilda boenden	Andra insatser	Särskilda boenden	Andra insatser		Antal ansökningar	Domar med bifall
Den 31 december 2003	0	46	0	0	0	0	0
Den 31 december 2004	3	54		1	0	0	3
Den 31 december 2005	2	65	0	0	0	0	2
Under hela år 2006						0	*
Antalet ärenden enligt 16 kap 1§ under 2006			2				

Kommentar:

*) Länsstyrelsen har skickat en enkät till kommunerna om domar med bifall, med svar senast den 6 februari 2007 varför uppgift inte kan lämnas för 2006.

Minskningen av ej verkställda beslut mellan 2004 och 2005 avseende särskilda boende enligt Sol är i första hand relaterad till Östersunds kommun och beror i huvudsak på att man tillsatt en boendesamordnare.

Ökningen av övriga insatser gäller också Östersunds kommun och bedöms i första hand bero på att man tidigare avvaktade med beslut till insats fanns tillgänglig men numera fattar positivt beslut om behov finns.

Ansökningar om sanktionsavgift har ej varit aktuellt. Förekomsten i länet av gynnande domar som ej verkställts har varit mycket liten.

Länsstyrelsen kommer fortsättningsvis, utifrån skyldigheten i socialtjänstlagen från 1 juli 2006 för kommunerna att rapportera ej verkställda beslut, löpande överväga sanktionsavgift i icke verkställda ärenden.

Mål 1: Länsstyrelserna skall tillse att socialtjänstens arbete bedrivs målinriktat, lagenligt samt med god kvalitet och framförhållning i planeringen. Påtalade brister och missförhållanden i huvudmännens verksamhet skall åtgärdas enligt en av länsstyrelsen beslutad tidsplan som följs upp.

Återrapportering 1

Verksamhetstillsyn (ej individtillsynen):

Länsstyrelsens rutiner för tidsplaner när brister och missförhållanden påtalas,
Länsstyrelsen fastställer i varje verksamhetstillsyn en tidsplan för när påtalade brister och missförhållanden skall vara åtgärdade eller en planering skall inges för de åtgärder som kommunen bedömer skall vidtas.

Resultat (metod och utfall) av arbetet med tidsplaner,

När kommunen inte har kunnat redovisa till Länsstyrelsen inom angiven tidsram har man kommit överens om annan tidpunkt. I de ärenden där påpekade brister inte har åtgärdats har dessa varit av den karaktär att längre tid för planering och åtgärder behövts.

Tre tillsynsinsatser med bäst effekt

1. Tillsyn och uppföljning av verksamheten för funktionshindrade i en kommun efter det att tidigare tillsynsbesök gjorts år 2000, 2003 och 2004 och då påtalade brister inte åtgärdats. Genomgång och återföring med kommunalrådet, kommunchefen, chefen för vård omsorg, LSS-handläggare samt verkställare för tre insatser. Nu pågår utarbetandet av mål och riktlinjer, en organisationsöversyn planeras och ordinarie personal anställs. Länsstyrelsen avser att genomföra ännu en uppföljning inom ett år.

Detta arbetssätt, med återkommande uppföljningsbesök under ett antal år, kan ses som ett alternativ till att använda åtgärdsplaner.

2. En gemensam utbildning i studiecirkelform i kommunerna i länet har genomfört 2005 tillsammans med FoU Jämtland avseende socialtjänstdokumentation i verkställighet. I verksamhetstillsyner inom äldreområdet har Länsstyrelsen kunnat konstatera att bristerna har

påtagligt minskat. Användandet av genomförandeplaner och sammanfattande sociala journalanteckningar i verkställighet har ökat.

3. Den tillsyn som föranletts av uppdrag 16, Barnuppdraget, har under året trängt undan övrig verksamhetstillsyn avseende individ- och familjeomsorgsområdet.

Barnuppdraget genomförs kommunvis i alla delar samtidigt och länsstyrelsen kräver att socialtjänsten åtgärdar de brister som uppmärksammats.

Den genomlysning av socialtjänstens arbete med barn som systematiskt görs enligt planen för Barnuppdraget - både på individ- och övergripande nivå – har effekt. Mottagandet av tillsynens resultat i de kommuner som hitintills granskats tyder på detta. Bland annat har kvalitetsarbete och utbildningar påbörjats eller planerats i kommunerna.

Insatser som påverkat kommuner att planera för behovstäckning,

Kommunbesök har genomförts i länets samtliga kommuner tillsammans med funktionen för Samhällsplanering och Boende. Länsstyrelsen syfte har varit att verka för att kommunerna planerar för att kunna tillgodose framtida behov av bistånd i form av hemtjänst samt sådant boende som avses i 5 kap. 5 § andra stycket i socialtjänstlagen (SoL).

Den verksamhetstillsyn som föranletts av uppdrag 16, Barnuppdraget, innefattar kommunernas planering av de resurser som behövs "... för att barn och unga ska få den vård, omsorg och tillsyn de behöver" både på individ- och övergripande nivå. Länsstyrelsen har granskat styrdokument och intervjuat socialtjänsten om hur kommunen aktivt planerat och har gett synpunkter, och i vissa fall kritik. Också genom de kartläggningar som i rapportform redovisats till kommunerna har socialtjänsten uppmärksammats på kravet att planera för individ- och familjeomsorgens målgrupper.

Insatser för att aktivt påverka kommuner och andra att samordna insatser och samverka genom individuella planer om stöd och service till vissa funktionshindrade, särskilt när det gäller barnfamiljer

Kommunerna i länet har tidigare redovisat antalet upprättade individuella planer. Uppföljningen gällande 2004 visade att endast två kommuner i länet upprättat individuella planer och att endast en kommun gjort det i någon större omfattning.

I mars 2006 anordnade Länsstyrelsen en utbildnings och temadag för länets LSS-handläggare samt barn- och ungdomshabiliteringens kuratorer. Olika sätt att arbeta med individuell plan, både inom länet och i ett närliggande län, redovisades och diskuterades. I december 2006 skickades en enkät till samtliga kommuner i länet med frågor om antal planer 2006-01-01 och antal 2006-12-01. Svaren skulle redovisas uppdelat på kön, ålder och personkrets. Dessutom frågades bl.a. efter förekomst av andra typer av planer och riktlinjer för arbetet med individuell plan. Enkätsvaren är ännu ej sammanställda och analyserade men visar på en viss ökning både vad gäller antalet planer totalt i länet och antalet kommuner som upprättat individuella planer. Särskilt kan noteras att en kommun tillskapat en halvtids kuratorstjänst för funktionshindrade barn och ungdomar med familjer i avsikt att mer aktivt arbeta med just individuella planer för denna målgrupp.

Frågor om samverkan och planering ingår även i det sk. Barnuppdraget

Förändring eller förnyelse när det gäller arbetsmetoder jämfört med föregående år,

Dialogen med kommunerna har utvecklats genom bl.a återföring av resultat av tillsynen till politiker och ledningen.

Oanmälda tillsynsbesök har genomförts ett flertal gånger inom äldreområdet.

Barnuppdraget genomförs utifrån en för alla länsstyrelser gemensam modell som innebär att vissa ”nyckelfrågor” ska besvaras. Resultatet av verksamhetstillsynen i de tre kommuner som hittills granskats, har återförts direkt till politiker, ledning och handläggare. Detta har möjliggjort både dialog utifrån länsstyrelsens resultat och kunskapsöverföring i vissa konkreta frågor.

Tillsynen av Hem för vård eller boende (HVB) genomförs utifrån de gemensamma bedömningskriterier som arbetats fram av socialstyrelsen och länsstyrelserna.

Hur barnperspektivet beaktats i ärenden inom socialtjänsten samt i vilken utsträckning kommuner gör barnkonsekvensanalyser

Socialtjänsten i länet har i en enkätundersökning tillfrågats om det finns formuleringar om och definitioner av begreppen ”barn bästa” och ”barnperspektiv” i mål, riktlinjer och andra styrdokument och om personalen utbildats om innehåll och intentioner i barnkonventionen eller om vad ett barnperspektiv innebär. Liknande frågeställningar, liksom frågan huruvida pojkar och flickor får sina behov tillgodosedda i samma utsträckning, ingår i intervju och dialog med kommunerna i verksamhetstillsynen av Barnuppdraget.

Länsstyrelsen har ej kartlagt i vilken mån barnkonsekvensanalyser görs i kommunerna.

Exempel på hur jämställdhetsperspektivet har integrerats i tillsynen

I all verksamhetstillsyn inom äldreområdet som genomförts under 2006 har frågan tagits upp om hur jämställdhetsperspektivet beaktas vid genomförandet av beviljade insatser. Frågor har ställts vid intervjuer med personal och arbetsledare, med värdefulla diskussioner som följt. Dessa frågor lyfts också fram vid återföring av tillsynen till kommunen.

I den tillsyn som genomförs med anledning av barnuppdraget finns ”nyckelfrågor” som ska besvaras t ex ”Får flickor och pojkar sina behov tillgodosedda i samma utsträckning?” eller ”sammanställer socialtjänsten könsuppdelad statistik?” I så väl aktgranskning som vid intervjuer och i dialog med ansvariga lyfts jämställdhetsperspektivet fram.

Åtgärder till stöd i arbetet med jämställdhetsintegrering inom socialtjänsten.

En konferensdag där Socialstyrelsen medverkade genomfördes den 12 oktober 2006. Konferens utgick från Socialstyrelsens rapport ”Jämställd socialtjänst” och avsåg samtliga verksamhetsområden inom socialtjänsten i länet.

Mål 2: Samverkan mellan länsstyrelserna och Socialstyrelsen skall vidareutvecklas i syfte att uppnå:

- ökad samordning såväl mellan länsstyrelserna som mellan den regionala och nationella tillsynen inom socialtjänstområdet,
- ökad samordning vad gäller tillsynen över socialtjänsten och hälso- och sjukvården, samt
- minskade brister och missförhållanden i huvudmännens verksamhet.

Åtterrapporing 2

Sedan 2001 finns ett nationellt program för social tillsyn. Det anger vilka frågor Socialstyrelsen och länsstyrelserna skall samarbeta om och hur samarbetet skall gå till. Samverkan mellan Socialstyrelsens och länsstyrelsernas sociala tillsyn leds av en samverkansgrupp. Grunden för det gemensamma arbetet är gemensam verksamhetsplanering av de samordnade insatserna inom i huvudsak socialtjänsten.

Samverkansgruppen har direkta styrnings- och ledningsuppgifter för gemensamma projekt och för frågor som rör den strategiska inriktningen och utvecklingen av verksamheten. Under 2006 pågick totalt 20 gemensamma projekt varav 7 var regeringsuppdrag och 13 var egeninitierade. 9 projekt pågick i december 2006. 11 projekt avslutades under året. Redovisning till regeringen görs av Socialstyrelsen.

Länsstyrelsen har ej gjort någon särskild rapportering till Socialstyrelsen i denna del.

Samverkan med Socialstyrelsens RT-enhet i Umeå och Länsstyrelsen planerades i form av gemensam verksamhetstillsyn. Tillsynen skulle inriktas på hur samverkan mellan socialtjänsten och hälso- och sjukvården fungerar omkring personer med omfattande behov av vård och omsorg. Planerades att genomföras i form av gruppintervju med biståndshandläggare, verksamhetsansvarig, hemtjänstpersonal, distriktssköterska, arbetsterapeut och sjukgymnast.

Tillsynen har ej genomförts med anledning av långtidssjukskrivningar såväl hos Länsstyrelsen som hos Socialstyrelsen.

Mål 3: Den operativa tillsynen inom äldreomsorgen skall bedrivas strukturerat och samordnat med tydliga och enhetliga bedömningskriterier för hela riket

Åtterrapporing 2

Socialstyrelsen har tillsammans med länsstyrelserna lagt en gemensam grund för hur arbetet med nationella bedömningskriterier ska bedrivas. Grunden för arbetet är formulerad i "Nationella bedömningskriterier för den sociala tillsynen – en handledning". Handledningen beskriver hur arbetet ska organiseras, hur arbetsprocessen att utveckla bedömningskriterier ska se ut samt hur länsstyrelserna kan använda de nationella bedömningskriterierna i sin tillsyn. En permanent arbetsgrupp med ett operativt ansvar för att bl.a. utveckla och samordna arbetet med bedömningskriterier har tillsatts under året av Samverkansgruppen – Gruppen för utveckling och samordning av bedömningskriterier (USB). I gruppen finns både länsstyrelserna och Socialstyrelsen representerade.

Någon särskild rapportering av länsstyrelserna till Socialstyrelsen görs ej.

Mål 4: Stödet och skyddet till kvinnor som är utsatta för mäns våld eller andra övergrepp skall uppmärksammas i tillsynen.

Åtterrapporing 4

Mäns våld mot kvinnor och barnens förhållanden i de fall mödrar utsatts för våld.

I den verksamhetstillsyn som genomförts inom hemtjänsten under 2006 har frågan om våld mot kvinnor uppmärksammas i intervjuer med personalrepresentanterna.

Länsstyrelsen har genom en enkät inventerat kommunernas insatser för aktuella barn och vilken kompetensutveckling som varit inom området. Resultatet har föranlett länsstyrelsen att initiera utbildning i krissamtal med barn för socialtjänstens personal.

Mål 5: Länsstyrelserna skall se till att den kommunala tillsynen såväl enligt alkohollagen (1994:1738) som tobakslagen (1993:581) skärps och bidra till en ökad samordning i tillsynen enligt dessa två lagar. Samarbetet med Statens folkhälsoinstitut skall utvecklas.

Återrapportering 5

Utveckling av metoder för samordning av tillsyn enligt alkohollagen (1994:1738) och tobakslagen (1993:581).

Länsstyrelsen har regelbundna träffar med kommunernas alkoholhandläggare. Vid dessa träffar tas vid varje tillfälle upp områden som prioriteras i regleringsbrevet. Ett av syftena med träffarna är att få en mer enhetlig syn i tillämpningsfrågor vilket i sig leder till en mer samordnad tillsyn.

Tillsyn av rökförbud på serveringsställen

Länsstyrelsens arbete med tillsyn av kommunernas tillsyn har ej varit prioriterat. Normalt är 40 % av en tjänst avsatt för ändamålet. Handläggarens engagemang i valarbetet har medfört att mindre än 10 % av en tjänst rent faktiskt avsatts. Inga särskilda insatser har genomförts utöver att frågan lyftes vid den kommuntillsynen som genomförts under året.

Metoder för utbildning avseende ansvarsfull alkoholservice

Länsstyrelsen erhöll projekt pengar för ändamålet. En projektanställd har arbetat 50 % sedan den 1 april 2006. Ansvarig nämnd i länets alla kommuner har besökts och idag har 6 av länets 8 kommuner beslutat att arbeta efter metoden. Vidare har krögarträffar genomförts liksom utbildning i konflikthantering. Närmast står berusningsstudier på tur att genomföras. Projektiden pågår till 31 mars 2007. Medel för ytterligare en projektperiod har sökts.

Tillsyn enligt alkohollagens bestämmelser, råd och information till kommuner om lagar mot diskriminering och om serveringstillstånd samt lämplighetsprövning som tillsyn av serveringstillstånd

Frågorna har tagits upp dels vid det kommunbesök som genomförts men även varit uppe till diskussion vid handläggareträffar.

Åtgärder för att egentillsynsprogram för försäljning eller utlämnande av tobaksvaror till konsumenterna har införts

Frågorna har tagits upp dels vid det kommunbesök som genomförts men även varit uppe till diskussion vid handläggareträffar.

Åtgärder för att egentillsynsprogram för detaljhandel med, eller servering av, öl har införts.

Frågorna har tagits upp dels vid det kommunbesök som genomförts men även varit uppe till diskussion vid handläggareträffarna.

Verksamhetsgren Miljötillsyn

Tabell 2.2 - Verksamhetskostnader och årsarbetskrafter 2006 för verksamhetsgren Miljötillsyn	Kostnader (tkr)	Årsarbetskrafter
Totala kostnader VG Miljötillsyn (exkl. OH)	11.901	19,0
<i>varav</i> Fornminnen (431)	805	0,6
<i>varav</i> Byggnadsminnen (432)	165	0,3
<i>varav</i> Kyrkliga kulturminnen (433)	135	0,2
<i>varav</i> Byggnadsvård (434)	780	0,4
<i>varav</i> Fornminnes- och kulturlandskapsvård (435)	2.059	0,8
<i>varav</i> Tillsynsvägledning (503)	130	0,3
<i>varav</i> Överlåtelse av beslut och operativ tillsyn till kommun (504)	0	0,0
<i>varav</i> Tillsyn av områdesskydd (515)	82	0,2
<i>varav</i> Tillsyn av vattenskyddsområden (516)	0	0,0
<i>varav</i> Samråd enligt 12 kap. 6 § miljöbalken (525)	305	0,8
<i>varav</i> Tillsyn av dispenser och tillstånd avseende områdesskydd (526)	87	0,2
<i>varav</i> Tillsyn av skydd för djur- och växtarter (527)	88	0,2
<i>varav</i> Tillsyn av övrig prövning avseende naturskydd (528)	31	0,1
<i>varav</i> Tillsyn av vattenverksamhet (535)	365	0,8
<i>varav</i> Förvaltning av kvalitén på vattenmiljön (537)	1.124	1,9
<i>varav</i> Tillsyn av undersökning och bearbetning av torvfyndigheter (546)	68	0,1
<i>varav</i> Tillsyn av miljöfarlig verksamhet (555)	446	1,1
<i>varav</i> Tillsyn av kemiska produkter och biotekniska organismer (565)	27	0,0
<i>varav</i> Tillsyn av avfall och producentansvar (566)	8	0,0
<i>varav</i> Tillsyn av övrigt miljö- och hälsoskydd (567)	0	0,0
<i>varav</i> Tillsyn av förorenade områden och miljöriskområden (575)	142	0,3
<i>varav</i> Tillsyn över lantbruk (605)	171	0,2
<i>varav</i> Tillsyn rennärning (613)	3.324	4,4
<i>varav</i> Tillsyn över fiske (623)	1.560	6,1
Verksamhetsgrenens andel av myndighetsövergripande kostnader (10 + 11)	3.660	3,7
Tot. kostn. VG Miljötillsyn (inkl. OH)	15.561	22,7

Tabellen skall innehålla verksamhetskostnader enligt resultaträkningen. Fakta i tabellen skall endast redovisas för senaste räkenskapsår.

Kommentar:

Tillsynen Inom det kyrkoantikvariska området har i år inte prioriterats, medan tillsyn av fornminnen, byggnadsminnen, byggnadsvård och kulturresevat har skett enligt planerna.

Tillsynen över fiske har i begränsad omfattning skett i form av fysiska kontroller och i övrigt främst via förebyggande rådgivning och information till fiskevårdsorganisationer och fiskodlingar samt genom rättsfunktionens förordnande av fisketillsynsmän. Ett system för åiterrapportering och uppföljning av fiskutsättningar har tagits i bruk fr.o.m. 2005.

Fiskefunktionens tillsynsarbete omfattar även miljöbalktillsyn (villkor i vattendomar och övrig miljöbalktillsyn som rör vattenmiljöer och fiskbestånd). Det samlade tillsynsbehovet på fiskeområdet är stort och har endast kunnat tillgodoses i begränsad omfattning.

Tabell 2.2.1 - tillsyn inom Naturvård och Miljöskydd	Antal tillsynsobjekt i länet¹⁾	Antal tillsynsobjekt som varit föremål för tillsyn	Antal tillsynsobjekt med allvarliga brister som inte åtgärdats²⁾
Sakområde och del av sakområde			
Naturvård och miljöskydd totalt (5)	1.110¹⁾	298	23
varav tillsyn av områdesskydd (515)	289	137	2 ³⁾
varav tillsyn av vattenskyddsområden (516)	65	0	0
varav tillsyn av dispenser och tillstånd avseende områdesskydd (526)	50	20	0
varav tillsyn av skydd för djur- och växtarter (527)	50	1	0
varav tillsyn av övrig prövning avseende naturskydd (528)	149	30	2 ³⁾
varav tillsyn av vattenverksamhet (535)	117	12 ⁴⁾	0
varav tillsyn av miljöfarlig verksamhet (555)	362 ²⁾	90	10
varav tillsyn av kemiska produkter och biotekniska organismer (565)	0	0	0
varav tillsyn av avfall och producentansvar (566)	0	0	0
varav tillsyn av övrigt miljö- och hälsoskydd (567)	0	0	0
varav tillsyn av förorenade områden och miljöriskområden (575)	9	8 ⁵⁾	9
Summa	1.110	298	23

Definitioner till tabell 2.2.1:

1) med tillsynsobjekt avses verksamheter, produkter eller anläggningar, dvs. de enheter som är föremålet för tillsyn enligt av staten fastställda normer. I de fall där tillsyn görs över andra tillsynsorgan (vanligtvis kommuner) kan tillsynsobjekt avse kommun. I övriga fall skall tillsynsobjekt EJ avse kommun eller kommunedel, då denna är att betrakta som objektansvarig, dvs. den som ansvarar för att tillsynsobjektet uppfyller statens krav.

2) brister som återrapporteras i tabellen skall avse brister i tillsynen där länsstyrelsen beslutat att rikta kritik.

Kommentar:

- 1) I summan tillsynsobjekt för naturvård och miljöskydd ingår även 19 torvtäkter för energiproduktion (546).
- 2) Varav 230 är täktobjekt och 132 andra miljöfarliga verksamheter.
- 3) Tillsynsobjekt med allvarliga brister som inte åtgärdats avser illegal skoterkörning inom regleringsområden och naturreservat i fjällen, samt olaglig terrängkörning på barmark.
- 4) Varav en anläggning besökts sju gånger. (Långforsen). Redovisningen omfattar bara antalet utförda tillsynsbesök.
- 5) Denna tillsyn har inte registrerats som EBH-tillsynsärende (575) vilket betyder att det inte finns några sådana ärenden diarieförda. I fem fall har EBH-tillsyn gjorts i samband med tillsyn av miljöfarlig verksamhet. Allt har då tagits på 555-ärendet. Tre fall avser platsbesök och/eller undersökningar av nedlagda verksamheter. Där har inte upprättats något särskilt tillsynsärende då det inte funnits någon att skicka tillsynsprotokoll till. Undersökningarna har diarieförts på undersöknings- eller analysupphandlingsärendena (577). Utförd tillsyn har diarieförts på andra ärendegrupper (p.g.a. samordnad tillsyn och upphandling).

Tabell 2.2.2 svarar mot de krav på återrapportering som avser verksamhetsgren Miljötillsyn.

Tabell 2.2.2 – länsfakta inom miljötillsyn - rennäring	2006-12-31	2005-12-31	2004-12-31
Faktiskt antal renar i förhållande till tillåtet antal (%)	95%	89%	90%
Antal slaktade renar/år	22131	13109	10493
Produktion av renkött/år (ton)	610	346	263
Antal renskötsel företag	107	105	108
Antal samebyar	11 (12)	11 (12)	11 (12)

Kommentar:

Slaktuttaget har under året ökat med 69 % i Jämtlands län. Ökningen är från en mycket låg nivå och kan förklaras med ökad efterfrågan, ökade priser och en framgångsrik marknadsföring från rennäringens sida.

Mål 1: Länsstyrelsernas tillsynsarbete skall bidra till att nå miljö kvalitetsmålen och till att miljöskador inte uppkommer. Genom en effektiv tillsynsvägledning skall länsstyrelserna förbättra förutsättningarna för det operativa tillsynsarbetet hos kommunerna.

Återrapportering 1

Viktiga insatser i vägledande syfte och effekter av tillsynsarbetet

Inom miljöskydd är en behovsutredning uppdaterad varvid konstaterats en resursbrist på åtta årsarbetskrafter för att bedriva operativ tillsyn enligt miljöbalken. På grund av resursbristen har operativ planerad tillsyn över vissa ärendegrupper nedprioriterats. Under året har besök på kap. 9 objekt minimerats. Dammsäkerhetstillsyn och vattenverksamhetstillsyn har prioriterats höger än under andra år. Alla miljörapporter som inkommit under året har granskats. Miljötillsynen har resulterat i att fyra ärenden överlämnats till polismyndigheten för misstanke om miljöbrott. I två ärenden har beslut fattats om miljöstraffavgift. Tillsyn efter anmälan från allmänheten är vanligast inom vattenverksamhetens område.

Miljöskydd har kartlagt vilka miljöfarliga, tillståndspliktiga verksamheter som inte uppfyller miljöbalkens krav. I länet finns 16 tillståndspliktiga verksamheter som ska lämna in sin tillståndsansökan senast 2007-12-31, sju stycken som vi bedömer ska omprövas senast 2009 och 24 anläggningar som ska omprövas senast 2015. Av de anläggningar som ska omprövas är fyra objekt IPPC-verksamheter varav två ska omprövas senast 2009 och två 2015. Brist på beslut om förändringar i FMH-bilagan påverkar verksamhetsplaneringen på ett negativt sätt.

Miljöskydd har genomfört tillsynsvägledning till kommunens handläggare främst i frågor som gäller vindkraft, avfallshantering, efterbehandlingsfrågor och miljöbalkskunskap.

Inom ramen för efterbehandling av förorenad mark har miljöskydd i ett särskilt tillsynsprojekt besökt sju kommuner och särskilt satsat på rådgivning, information och konkret vägledning med syfte att förbättra kommunens egentillsyn av förorenade områden. Identifierings- och inventeringsresultat har delgivits kommunerna bl.a. i form av GIS-skikt som underlag till fysisk planering. Inom tillsynsprojektet har även stöd lämnats vid förhandling mellan en kommun och en verksamhetsansvarig. Samtliga kommuner har erbjudits MIFO-utbildning och miljöinspektörer från Östersunds kommun har genomgått utbildningen. Kommunerna har fått en pärm med exempel på förelägganden och domar angående tillsyn av förorenade områden. Vägledningsmaterial, rapporter och domar angående EBH-frågor skickas kontinuerligt till kommunerna i syfte att vägleda kommunerna i tillsynsfrågor.

Kommunernas miljö- och renhållningsansvariga har av Länsstyrelsen bjudits in till en gemensam avfallsdag. Representanter, totalt 34 stycken, från alla kommuner utom Åre deltog. Externa föreläsare från bl. a. Naturvårdsverket och Z-renhållare medverkade. Det informerades om nya föreskrifter för avfallsplaner, kriterier för användning av avfall för anläggningsändamål, förslag till slamförordning, de regionala miljömålen inom avfall, nya rapporter inom avfallsområdet, WEEE-registret och om producentansvarsutredningen.

Försvarsnedläggningen i Östersund har föranlett behov av möten och ett flertal kontakter med Försvaret och Östersunds kommun angående försvarets förorenade områden.

Länsstyrelsens kommuntillsyn gällande uppföljning och utvärdering av kommunernas operativa tillsyn enligt miljöbalken har resulterat i ett beslut om prövning om återkallande av överlåten B-tillsyn. Länsstyrelsens grunder för ett eventuellt återkallande av överlåten tillsyn vilar på brister i tillsynsplan, verksamhetsregister, behovsutredning, personalresurser, kompetensförsörjning samt organisationen på nämnds- och förvaltningsnivå.

Inom samverkansgruppen PIK-miljö bedriver Länsstyrelsen tillsammans med kommunerna ett tillsynsprojekt angående egenkontrollen. En broschyr har tagits fram som är riktad till verksamhetsutövarna och anger bl.a. vilka som omfattas och vad egenkontrollen innebär för företagarna. Länsstyrelsen och kommunerna ska, var och en, bedriva tillsyn av egenkontrollen, vissa i projekt och andra vid ordinarie tillsynsbesök. Tillsynsprojektet kommer att pågå 2006-2007.

Länsstyrelsen har inte delegerat någon tillsyn över skyddade områden till annan myndighet varför Naturförvaltning inte har genomfört någon vägledning i detta avseende. Naturskydd har genomfört viss vägledning gentemot de två kommuner (Östersund och Strömsund) som har tagit över tillsynen av täkter.

Naturförvaltningens tillsyn i fjällområdet av föreskrifter i skyddade områden, terrängkörning och hotade djurarter bedöms ha haft en positiv inverkan på de naturvärden som avses skyddas i författning, föreskrift och miljömål.

Naturtillsynen har inte haft den omfattning som bedöms nödvändig, vilket innebär att det kan ha inverkat negativt på naturvårdsarbetet, t ex skador på naturmiljön och oönskade störningar i skyddade områden.

Miljömålets inverkan på planering och genomförande av tillsynen.

Miljömålen har inte fått fullt genomslag i operativ tillsyn och vägledning.

Resurserna inom miljöskydd fördelar sig uppskattningsvis till ca 90 % på författningsstyrd tillsyn och 10 % på klagomålstillsyn/övrig tillsyn.

Naturförvaltning har prioriterat tillsynen i fjällområdet i arbetet med att nå flera delmål inom miljömålet "Storslagen fjällmiljö". I detta arbete har ett framgångsrikt samarbete skett med Polisen främst med stöd av deras helikopterresurs.

Prioriteringar med hänvisning till miljömålen och tillsynsmetoder

Miljöskydd har genomfört en viktad genomgång av hur tillsynsobjekten påverkar miljömålen enligt TIM-modellen. Detta underlag utgör sedan en grund för prioritering av insatser för operativ tillsyn.

Naturförvaltning har genom insatser av anställda naturvårdsvakter prioriterat tillsyn av barmarks körning, snöskoterkörning och flygverksamhet i fjällområdet med syfte att upprätthålla delmålen inom miljömålet "Storslagen fjällmiljö" beträffande buller och markskador.

Mål 2: Länsstyrelserna skall inom sitt verksamhetsområde ta initiativ till omprövning för att se till att villkoren för miljöfarliga verksamheter är anpassade till miljöbalkens krav. Alla tillstånd som meddelats med stöd av miljöskyddslagen (1969:387) skall, om de är av särskild betydelse ur miljösynpunkt, vara anpassade till miljöbalkens krav år 2009 och i övrigt senast år 2015.

Återrapportering 2

Genomförda insatser och effekter av omprövningsarbetet samt prioriteringar som gjorts.

1. Länsstyrelsen har under 2006 omprövat två verksamheter så att deras tillstånd nu är anpassade till miljöbalkens krav. I övrigt har vi inte arbetat med att initiera omprövningsprocesser eftersom vi anser att det inte är någon mening med det arbetet innan den nya FMH-bilagan är beslutad.

2. Länsstyrelsen har under 2006 omprövat en IPPC-verksamhet och initierat och deltagit i prövningsprocessen för en annan IPPC-verksamhet. Två IPPC-verksamheter har fått förelägganden enligt 4 § förordningen om översyn av vissa miljöfarliga verksamheter.

3. Länsstyrelsen har undersökt och listat vilka verksamheter som har tillstånd enligt miljöskyddslagen och bör omprövas 2009 resp. 2015. Av dessa återstår nu sju stycken som vi anser ska omprövas senast 2009 och tjugofyra stycken senast 2015, dvs. totalt trettien stycken omprövningar. Länsstyrelsen bör klara två till tre omprövningsprocesser per år och vi skulle således kunna klara av totalt arton till tjugosju omprövningsprocesser under de nio åren. Vår förhoppning är också att en del verksamheter behöver omprövas på grund av andra anledningar och på eget initiativ från verksamhetsutövaren. Med vetskapen om att ytterligare sexton verksamheter ska lämna in sin tillståndsansökan senast 2007-12-31 kommer inte Länsstyrelsen att ha möjlighet, med dagens personalsituation, att nå målen i regleringsbrevet.

4. När en ny FMH-bilaga träder i kraft kommer, enligt senaste förslag, antalet verksamheter som ska omprövas senast 2009 att ha reducerats till tre stycken och resterande 2015 blir sju stycken. När den nya FMH-bilagan träder i kraft reduceras antalet tillståndspliktiga verksamheter som ska lämna in sin tillståndsansökan senast 2007-12-31 till tre stycken. Under de förutsättningarna har Länsstyrelsen möjlighet att klara av att nå målen i regleringsbrevet.

Mål 3: Tillsynen över naturreservat, strandskyddsområden och andra skyddade områden, kulturhistoriskt värdefulla miljöer, byggnader och fornminnen m.m. skall bidra till bevarandet av naturmiljön och kulturarvet.

Återrapportering 3

Viktiga insatser i vägledande syfte och effekter av tillsyn som rör natur- och kulturmiljön.

Viktiga insatser i vägledande syfte och effekter av tillsyn inom natur- och kulturmiljö.

Länsstyrelsen hade ett omfattande samråd med kommunerna vid utformningen av remissyttrandet över departementspromemorian om ett förnyat strandskydd (Ds 2005:23). Då diskuterades bland annat länsstyrelsens tillsynsrapport över strandskyddet. Det samfälliga önskemålet från kommunerna och Länsstyrelsen är att strandskyddet ska kunna differentieras geografiskt med stöd av kommunernas översiktsplaner. I väntan på regeringens förslag till förnyelse av strandskyddet har ingen tillsynsvägledning skett under 2006.

Länsstyrelsen har inte delegerat tillsynen över strandskyddet till kommunerna. Länsstyrelsens tillsynsplan prioriterar olovligt byggande i strandskyddsområden och ett ärende har behandlats av sakområdet hållbar samhällsplanering. På grund av resursbrist har inte all tillsyn fullföljts.

De viktigaste insatserna i vägledande syfte inom kulturmiljöområdet under 2006 har varit att, i samråd med Skogsstyrelsen, arbeta med rutiner för väl fungerande ärendehantering vad gäller skogsbrukets effekter på fornlämningar och kulturmiljöer. Genom förebyggande tillsynsverksamhet har vi verkat för att minska skadorna på fornlämningar i samband med skogsbruksåtgärder. Granskningen av strandskyddsdispenser har i ett fall lett till att länsstyrelsen agerat via kulturminneslagen då en stenåldersboplats har berörts, samt att kontakter tagits med kommuner för att upplysa om fornminneslagen och kommunernas möjligheter att själva undersöka förekomsten av fornlämningar i FMIS (Riksantikvarieämbetets digitala register över fornlämningar).

Länsstyrelsen har inte delegerat tillsynen i skyddade områden till kommun eller annan myndighet. Tillsynsvägledning avseende andra skyddade områden än strandskyddet har därför inte skett. Det finns ej heller några kommunalt beslutade naturreservat.

I fjällområdet har naturvårdsvakternas tillsynsarbete främst resulterat i att förebygga illegal jakt på rovdjur och annat vilt samt troligtvis även minskat antalet överträdelser mot föreskrifter i skyddade områden. Olovlig snöskoterkörning inom regleringsområden är fortfarande ett stort och ökande problem i fjällområdena, liksom olovlig barmarkskörning i länet. Då skoteråkare är svåra att ta på bar gärning blir den förebyggande tillsynen extra viktig, dels genom att naturvårdsvakter visar sig i fält och dels genom spridning av information. Tillsynsarbetet inom detta område bidrar till att uppnå miljö kvalitetsmålet Storslagen fjällmiljö där några av de regionala målen är att minska buller och terrängkörning i fjällområdet. Arbetet bidrar även till att bevara biologisk mångfald vilket ingår i flera miljömål.

Såväl i arbetet med tillsyn av föreskrifter inom naturskyddade områden och skoterregleringsområden som i arbetet med att förebygga jaktbrott har Länsstyrelsen haft ett bra samarbete med Polisen. Särskilt värdefullt i detta samarbete har varit Länsstyrelsens möjlighet att tillsammans med polispersonal kunna nyttja den polishelikopter som numer är stationerad i Östersund.

En effekt av Länsstyrelsens tillsynsarbete är även att det resulterat i att ett flertal misstänkta brott mot såväl miljöbalken, terrängkörningslagen som jaktlagen har rapporterats.

Verksamhetsgren Djur- och Livsmedelstillsyn

Tabellen skall innehålla verksamhetskostnader enligt resultaträkningen. Fakta i tabellen skall endast redovisas för senaste räkenskapsår.

Tabell 2.3 - Verksamhetskostnader och årsarbetskrafter 2006 för verksamhetsgren Djur- och livsmedelstillsyn	Kostnader (tkr)	Årsarbetskrafter
Totala kostnader VG Djur- och livsmedelstillsyn (exkl. OH)	990	1,8
varav Livsmedelskontroll (281)	131	0,2
varav Djurskydd (282)	518	1,0
varav Smittskydd (283)	243	0,5
varav Veterinära frågor (284)	98	0,2
Verksamhetsgrenens andel av myndighetsövergripande kostnader (10 + 11)	304	0,4
Totala kostnader VG Djur- och livsmedelstillsyn (inkl. OH)	1.293	2,2

Tabell 2.3.1 svarar mot de krav på återrapportering som avser verksamhetsgren Djur- och livsmedelstillsyn.

Tabell 2.3.1 – länsfakta inom Djur och livsmedelstillsyn	2006-12-31		2005-12-31		2004-12-31	
Antal statligt anställda veterinärer	16		18		19	
varav män/kvinnor	2	14	3	15	4	15
Antal privat anställda veterinärer	20		20		15	
varav män/kvinnor	7	13	6	14	6	9
Antal inspektörer inom djurskyddstillsynen, st/åa	12	5,7	11	4,65	13	4
varav män/kvinnor	4/8	1,2/4,5	3/8	iu	3/10	iu

Kommentar:

Observera att 2005 års redovisningssmall har ändrats. Ändringen betyder att helt andra siffror uppkommer för statligt anställda veterinärer. För 2005 redovisades antalet övriga anställda veterinärer. Detta har Länsstyrelsen uppfattat som andra än statligt anställda distriktsveterinärer d.v.s. länsveterinär.

Mål 1: Djurskyddstillsynen skall bedrivas effektivt och likvärdigt i hela landet. Målet med länsstyrelsernas arbete inom verksamhetsgrenen är att uppnå en god djurhälsosituation, en fungerande veterinär samverkan och ett gott djur- och smittskydd. Länsstyrelsen skall särskilt verka för att:

- den veterinära verksamheten är ändamålsenlig med bl.a. en väl fungerande samverkan mellan olika veterinära kategorier,
- djurhälsosituationen och djurskyddet bevakas och hålls på en hög nivå genom uppföljning av ställda smitt- och djurskydds krav,
- djursjukdata rapporteras fullständigt och korrekt samt
- insamling och transport av animaliska biprodukter sker på ett säkert sätt.

*Återrapportering 1a***Redovisas separat till Jordbruksverket 1 februari 2007**

Rapport: "Återrapportering enligt länsstyrelsernas regleringsbrev av de uppdrag inom djurpolitiken, som ryms bland allmänna veterinära frågor."

Dnr: 280-912-07.

*Återrapportering 1b***Redovisat separat till Djurskyddsmyndigheten 6 februari 2007**

Rapport: "Rapportering av offentlig djurskyddskontroll"

Dnr: 280-13220-06.

Mål 2: En effektiv och likvärdig livsmedelstillsyn i hela landet genom:

- aktivt deltagande från länsstyrelsen i Livsmedelsverkets normerande inspektioner m.m. hos länets kommuner, samt
- att verka för ökad resurseffektivitet i tillsynen i syfte att optimera konsumentskyddet i förhållande till inspektionskapaciteten

*Återrapportering 2***Redovisat separat till Livsmedelsverket 17 januari 2007.**

Rapport: "Livsmedelskontrollen i Jämtlands län Återrapportering för 2006"

Dnr: 280-559-07.

Mål 3: En förstärkt och förbättrad lokal livsmedelstillsyn, bl.a. genom utbildning för berörda yrkesgrupper.

*Återrapportering 3***Redovisas separat till Livsmedelsverket 17 januari 2007**

Rapport: "Livsmedelskontrollen i Jämtlands län Återrapportering för 2006"

Dnr: 280-559-07.

Verksamhetsgren Skydd och beredskap mot olyckor och svåra påfrestningar samt övrig tillsyn

Tabellen skall innehålla verksamhetskostnader enligt resultaträkningen.

Fakta i tabellen skall endast redovisas för 2006.

Tabell 2.4 - Verksamhetskostnader och årsarbetskrafter 2006 för verksamhetsgren Skydd och beredskap mot olyckor och svåra påfrestningar samt övrig tillsyn	Kostnader (tkr)	Årsarbetskrafter
Totala kostnader VG Skydd och beredskap mot olyckor och svåra påfrestningar samt övrig tillsyn (exkl. OH)	2.951	4,8
varav stiftelser (206)	242	0,6
varav Kameraövervakning (211)	85	0,2
varav Bevakningsföretag (212)	73	0,2
varav Lotterier (215)	64	0,2
varav Jakt och viltvård (218)	2.103	2,7
varav Yrkesmässig trafik (243, 244)	197	0,6
varav Tillsyn av plan- och byggfrågor m.m., tillsyn över planväsendet (404)	60	0,1
varav Tillsyn av plan- och byggfrågor m.m., tillsyn över byggnadsväsendet (404)	117	0,2
varav Tillsyn enligt lag om skydd mot olyckor samt uppföljning av kommunernas krishanteringssystem (456)	10	0,0
Verksamhetsgrenens andel av myndighetsövergripande kostnader (10 + 11)	907	0,9
Totala kostnader VG Skydd och beredskap mot olyckor och svåra påfrestningar samt övrig tillsyn (inkl. OH)	3.859	5,7

Tabell 2.4.1 - tillsyn enligt plan- och bygglagen	Antal tillsynsobjekt i länet	Antal tillsynsobjekt som varit föremål för tillsyn	Antal tillsynsobjekt med allvarliga brister som inte åtgärdats¹⁾
Sakområde och del av sakområde			
Tillsyn över planväsendet enligt PBL (404)	8	8	0
Tillsyn över byggnadsväsendet enligt PBL (404)	8	8	0
Summa	16	16	0

Definitioner till tabell 2.4.1:

1) Brister som återrangeras i tabellen skall avse brister i tillsynen där länsstyrelsen beslutat att rikta kritik.

Mål 1: Länsstyrelsernas tillsyn över kommunerna, inom ramen för området skydd mot olyckor, skall bedöma och främja kommunernas förmåga att leva upp till de nationella målen, de verksamhetsmål och de särskilda skyldigheter som framgår av lagen (2003:778) om skydd mot olyckor. Tillsynen enligt lagen om skydd mot olyckor skall inriktas så att den kan samordnas med den uppföljning som skall ske av kommunernas uppgifter i samhällets krishanteringssystem enligt avtalet mellan staten och Svenska kommunförbundet.

Återrangering 1

Bedömning av kommunernas arbete med skydd mot olyckor.

Länsstyrelsen saknar idag grund för bedömning om huruvida kommunerna uppfyller lagens krav på ”tillfredställande och likvärdigt” skydd. Det är oklart vilka kriterier som ska gälla.

Räddningsverket har påbörjat arbetet med att ta fram nyckeltal för denna bedömning. Det kan dock konstateras att länets kommuner/kommunalförbund för räddningstjänst i nuläget inte uppfyller samtliga krav som lagen om skydd mot olyckor ställer. Läget har förbättrats något sedan föregående år.

Som konstaterades i fjolårets bedömning uppfyller inte handlingsprogrammen i alla detaljer de krav som ställs i lagstiftningen. Kommunerna har i begränsad omfattning kommit igång med tillsyn av objekt som omfattas av kap. 2 § 4 Lagen om skydd mot olyckor – s.k. farliga verksamheter.

Olycksundersökningar enligt lagen om skydd mot olyckor har kommit igång endast i begränsad omfattning.

Länsstyrelsen grundar sin bedömning på förfrågningar, kontakter och enkäter som genomförts under året. Länsstyrelsen har inte gjort några besök i kommunerna under året.

Mål 2: Länsstyrelsernas tillsyn över kommunerna skall främja en effektiv tillämpning på byggområdet i syfte att tillgodose god kvalitet i byggande och förvaltning. Under 2006 skall länsstyrelserna särskilt rikta in tillsynen på tillämpningen av Boverkets föreskrifter (BFS 2003:19 HIN) om enkelt avhjälpna hinder.

Återrapportering 2

Redovisat separat till Boverket 26 oktober 2006

Rapport: ”Återrapportering av mål 2 under verksamhetsgrenen skydd och beredskap mot olyckor och svåra påfrestningar samt övrig tillsyn.”

Dnr: 404-10885-06.

Mål 3: Länsstyrelsens tillsyn över planväsendet enligt plan- och bygglagen (1987:10) skall garantera en hög kvalitet i planprocessen och planläggningen och en enhetlig tillämpning av lagen.

Återrapportering 3

Redovisat separat till Boverket 30 oktober 2006

Rapport: ”Återrapportering mål 3, Länsstyrelsens tillsyn över planväsendet.”

Dnr: 404-10887-06.

Mål 4: För tillsyn som ej omfattas av någon av de övriga verksamhetsgrenarna inom verksamhetsområdet gäller det övergripande målet för verksamhetsområdet.

Återrapportering 4

Tillsyn av överförmyndare har i enskilda ärenden skett i Bergs och Bräcke kommuner. Generell tillsyn har gjorts endast i Åre kommun. Ambitionen var att ha tillsyn i alla länets kommuner, vilket inte var möjligt att genomföra.

VO Ärendehandläggning

Mål 1 Länsstyrelsernas verksamhet skall kännetecknas av en enhetlig rättstillämpning, god service och information samt en snabb och korrekt handläggning.

*Återrapportering 1***Insatser för att utveckla service, information och handläggning av ärenden.**

Länsstyrelsens hemsida utvecklas fortlöpande med information och blankettmaterial för att underlätta och effektivisera ärendehandläggningen. Det samarbete Länsstyrelsen har med kommunernas näringslivsfunktioner om företagsstöd utvecklas genom regelbundna träffar för uppdatering av information och arbetsrutiner.

På hemsidan har öppnats en särskild sida under Miljömål för den miljömålsrevideringsprocess som pågått under 2006. Protokoll från gruppernas möten har löpande lagts ut på hemsidan, något som gjort det möjligt för allmänheten att ta del av processen och att kunna komma med inspel.

En informationsbroschyr om snöskoteråkning i Jämtlands län har producerats i samverkan mellan rennäring och naturskydd. En engelskspråkig broschyr som presenterar viktiga miljömålsfrågor för Jämtlands län producerades för att användas vid den internationella miljökonferensen ENCORE i Åre. I samband med revideringen av miljömålen har tidningsannonser införts i lokalpressen och i årets officiella program för Storsjöyan. En marknadsföringsprofil med logotyp m.m. har tagits fram för det fortsatta informationsarbetet med miljömålen.

För att höja kvaliteten och säkerheten i de formella delarna av ärendehandläggning internt och för att öka kunskapen hos all personal om regler för registrering/diarieföring har Länsstyrelsens registrator och arkivarie under 2006 påbörjat en utbildnings- och informationsserie.

Verksamhetsgren Omställning av energisystemet

Tabellen 3.1 och 3.1.1 skall innehålla verksamhetskostnader enligt resultaträkningen. Fakta i tabellen skall redovisas endast för 2006.

Tabell 3.1 - Verksamhetskostnader och årsarbetskrafter 2006 för verksamhetsgren Omställning av energisystemet	Kostnader (tkr)	Årsarbets- krafter
Totala kostnader VG Omställning av energisystemet (exkl. OH)	962	2,4
<i>varav</i> Bidrag till energiåtgärder (413)	962	2,4
<i>varav</i> Övriga ärenden inom omställning av energisystemet (429)	0	0,0
Verksamhetsgrenens andel av myndighetsövergripande kostnader (10 + 11)	296	0,5
Totala kostnader VG Omställning av energisystemet (inkl. OH)	1.258	2,8

Tabell 3.1.1 - Verksamhetskostnader och årsarbetskrafter 2006 för området energiomställning	Kostnader (tkr)	Årsarbets- krafter
Totala kostnader energiomställning (exkl. OH)	1.234	3,1
<i>varav</i> Bidrag till energiåtgärder (413)	962	2,4
<i>varav</i> Allm. och övergr. inom omst. av energisyst (420)	148	0,3
<i>varav</i> Kompetensutveckling inom område 42 (4209)	30	0,0
<i>varav</i> Förnybar energi (421)	112	0,2
<i>varav</i> Vindkraft (4211)	109	0,2
<i>varav</i> Bioenergi (4212)	0	0,0
<i>varav</i> Solenergi (4213)	3	0,0
<i>varav</i> Hushållning med energi (422)	12	0,0
<i>varav</i> Övriga ärenden inom omställning av energisystemet (429)	0	0,0
Verksamhetsgrenens andel av myndighetsövergripande kostnader (10 + 11)	370	0,6
Totala kostnader VG Omställning av energisystemet (inkl. OH)	1.604	3,7

Mål 1: Länsstyrelsen skall verka för god hushållning med energi i bebyggelsen och en ökad andel förnybar energi. Länsstyrelsen skall även verka för en minskad användning av el och olja för uppvärmning av bostäder och lokaler.

Åtterrapporing 1

Väsentliga insatser

Länsstyrelsen har både själv och i samarbete med andra aktörer informerat om de statliga stöden till energieffektivisering och konvertering till förnybara energikällor. Informationen har lämnats bl.a. vid energiseminarier och genom annonsering i lokalpressen. Riktad information om stöd har lämnats till ägare av byggnader med lokaler för offentlig verksamhet.

Länsstyrelsen har under året lämnat 528 beslut om stöd till konvertering av uppvärmningssystem i bostadshus med direktverkande elvärme eller oljeuppvärmning. Genom dessa konverteringar beräknas ca 19 Gwh icke förnybar energi kunna ersättas med förnybar energi.

Andra projekt som genomförts eller kommer att genomföras med stöd från Länsstyrelsen och där åtgärderna medverkar till en ökad andel biobränslen är bytet av värmekällor i skolor, förskolor och i andra lokaler med offentlig verksamhet.

Verksamhetsgren EU-stöd

Tabell 3.2 skall innehålla verksamhetskostnader enligt resultaträkningen.

Fakta i tabellen skall endast redovisas för 2006.

Tabell 3.2 - Verksamhetskostnader och årsarbetskrafter 2006 för verksamhetsgren EG-/EU-stöd	Kostnader (tkr)	Årsarbetskrafter
Totala kostnader VG EG-/EU-stöd (exkl. OH)	24.745	37,6
<i>varav</i> EG:s strukturfonder (304)	15.868	20,4
<i>varav</i> Stöd till jordbruket (601)	4.684	10,1
<i>varav</i> Stöd till landsbygdsutvecklingsåtgärder exklusive kompetensutveckling (602)	1.555	3,3
<i>varav</i> Stöd till kompetensutvecklingsåtgärder inom lantbruket (603)	2.568	3,6
<i>varav</i> Stöd till fisket (622)	71	0,2
Verksamhetsgrenens andel av myndighetsövergripande kostnader (10 + 11)	7.609	7,4
Totala kostnader VG EG-/EU-stöd (inkl. OH)	32.354	45,0

Tabell 3.2.1 och 3.2.2 svarar mot åiterrapporteringskrav 2 som avser verksamhetsgren EG-/EU-stöd.

Tabell 3.2.1 - Kostnader för strukturfondsadministrationen (tkr)	Ramanslag (32:1)	Övrig finansiering	Årsarbetskrafter
- beredningssekretariat	2.195	1.656	7,7
- förvaltningsmyndighet	2.352	1.767	4,7
- utbetalande myndighet	710	535	2,0
- urvalskontroll	908	685	1,3

Kommentar: Exklusive OH-kostnader

Tabell 3.2.2 – länsfakta inom EG-/EU-stöd	2006	2005	2004
Utbetalade bidrag, summa (tkr)			
Bidrag, vilka länsstyrelsen fattar beslut om och betalar ut	487.751	389.828	490.115
<i>varav</i> Artikel 33 (inom mål 1-området)	25.038	17.475	27.122
Bidrag, vilka länsstyrelsen inte fattar beslut om, men betalar ut	9.775	13.236	15.701
Bidrag, vilka länsstyrelsen har fattat beslut om, men där Jordbruksverket har gjort utbetalningen	264.028	192.351	192.000
<i>varav</i> Mål 1	30.232	25.031	19.420
<i>varav</i> Leader +	-	-	-
<i>varav</i> miljöersättningar	88.770	88.050	98.809
<i>varav</i> kompensationsbidrag	53.576	53.850	44 740
<i>varav</i> startstöd	2.700	1.760	1.992
<i>varav</i> investeringsstöd	27.532	23.271	17.428
<i>varav</i> gårdsstöd ¹⁾	76.253	45.735	23.689

1)För 2004 anges i stället djurbidrag och arealstöd

Mål 1: Länsstyrelsen skall i egenskap av förvaltningsmyndighet, utbetalande myndighet, beredningssekretariat och inom övrig handläggning säkerställa och utveckla effektiv handläggning av EU-stöden. Länsstyrelserna skall också säkerställa en effektiv och korrekt handläggning av de EU-finansierade program som löper ut 2006 samtidigt som förberedelser genomförs inför handläggningen av nya EU-finansierade program från 2007.

Återrapportering 1

Hur kontroller enligt artikel 4 i EG:s förordning 438/2001 genomförs inom respektive strukturfondsprogram

Förvaltningsmyndigheten vid Länsstyrelsen gjorde under 2005 en översyn och revidering av den modell som används för arbetet med kontroller enligt artikel 4 i EU:s förordning 438/2001.

Under 2006 har arbetsrutinerna utvecklats ytterligare. I början av 2006 fattade Förvaltningsmyndigheten beslut om att alla beredningssekretariat ska upprätta en handlingsplan över projekt där fysiska kontroller enligt artikel 4 ska utföras under året. Den upprättade handlingsplanen för året ska skickas in till förvaltningsmyndigheten före den 1 feb. Vid årets slut ska beredningssekretariaten lämna en redovisning över årets genomförda kontroller. Samtliga rutiner är likartade inom båda Mål 1 Södra Skogslänsregionen och Interreg IIIA Sverige- Norge.

30-31 mars 2006 hölls en utbildningskonferens för samtliga handläggare inom båda strukturfondsprogrammen i Örnsköldsvik. Syftet med utbildningen var att belysa rutiner och metoder i artikel 4 arbetet. Ett kortare seminarium om upphandling genomfördes också. Närmare 40 personer deltog vilket får anses som en god uppslutning.

Finansiella korrigeringar/skadestånd enligt artikel 39 i EG:s förordning 1260/99

Länsstyrelsen definierar redovisningskravet till att omfatta finansiella korrigeringar enligt Kommissionens förordning (EG) nr 448/2001. Detta medför att de korrigeringar som ska redovisas är sådana som är av systematisk natur, eller som medför krav på återbetalning från enskilda stödmottagare. Korrigeringar av systematisk art har inte genomförts.

Ärende Dnr	Datum Återkravs- beslut	Återkrav belopp (kr)		Ränta
		EG finansiering	Svensk offentlig finansiering	
Y3041-275-04	2006-01-10	520 201	0	0
Y3042-56-05	2006-02-16	1 936	1 937	0
Y3042-594-00	2006-02-28	27 553	0	2 418
Y3042-1196-01	2006-03-01	15 356	0	2 851
Y3042-1197-01	2006-03-01	4 777	0	713
Y3042-248-00	2006-03-07	471 129	0	0
Z3043-1235-01	2006-04-11	250 041	0	0
Z3043-211-00	2006-06-02	189 171	0	25 199
Z3049-461-05	2006-06-30	2 262	2 261	0
NG3049-123-06	2006-10-10	65 856	0	0
Z3049-904-06	2006-10-26	10 067	10 067	491
Z3049-888-06	2006-10-27	51 249	0	0

Mål 2: Utbetalande myndighets utbetalningar av medel från EU:s strukturfonder skall göras inom en månad efter det att fullständig rekvisition inlämnats till utbetalande myndighet eller i förekommande fall, beredningssekretariat.

Åtterrapporing 2

Utbetalningar inom en månad

Regleringsbrevets krav att utbetalningar av medel från EG:s strukturfonder skall göras inom en månad efter det att fullständig rekvisition inlämnats, har klarats för huvuddelen av gjorda utbetalningar. Länsstyrelsen definierar tidpunkten för när "fullständig rekvisition inlämnats" som det datum då beredningssekretariaten har lämnat in rekvisitionen till utbetalande myndighet. Alternativt när eventuellt begärda kompletteringar hänförliga till rekvisitioner har inkommit från beredningssekretariaten. För att mäta måluppfyllelsen har Länsstyrelsen genomfört en stickprovsundersökning och manuellt undersökt vilken tid som förflutit från det att den kompletta rekvisitionen inkom till UM tills den utbetalades. Mätningen har genomförts så att utbetalningsdatum för var 20:e utbetalning som är bokförd i stins alt. DIVA har jämförts med motsvarande rekvisitions registrerade "instämplingsdatum" hos UM i diariet (Diabas). Resultatet av genomförd mätning visar på en liggetid inom utbetalande myndighet på i genomsnitt 21 dagar för året i sin helhet.

Kommentarer kring utbetalningar inom 1 månad

En analys av materialet visar att 79 % av årets samtliga utbetalningar är gjorda inom 30 dagar efter att komplett utbetalning lämnats till UM. 59 % av årets utbetalningar är gjorda inom 20 dagar. Men tyvärr är också 21 % av utbetalningarna gjorda efter 30 dagar. Dessa är huvudsakligen lokaliserade till perioden april - maj. Under april-juni sker huvuddelen av utbetalningarna för rekvisitioner med slutdatum 31 dec. Dessa månader är därför den period under året som har högst inflöde, vilket ger en hög belastning.

För att underlätta likviditeten hos projektägare med sämre likviditet tillämpas ett system där utbetalningar till dessa projekt har förtur. De projektägare som genom detta förfarande kan få vänta på utbetalning av stödpengarna är länsstyrelser, landsting, kommuner och högskolor.

Förändring av målbeskrivning

Länsstyrelsen noterar en förändring i beskrivningen av målet i jämförelse med tidigare år. Ett tillägg har gjorts med ".eller i förekommande fall, beredningssekretariat." Länsstyrelsen tolkar förändringen som att målet därmed avser hela kedjan, från att rekvisitionen kommer in till beredningssekretariatet fram till utbetalning hos utbetalande myndighet.

Länsstyrelsen anser att målet enligt denna formulering är mycket svårt att uppfylla utifrån praktiska skäl och ärendenas beskaffenhet. Målet är utformat på så sätt att "utbetalning ska göras inom en månad efter att fullständiga rekvisitioner lämnats". Med fullständig rekvisition borde avses de fall där samtliga erforderliga underlag har bifogats, och där materialet vid en snabb överblick verkar vara i god ordning.

Flertalet rekvisitioner uppfyller idag dessa kriterier. Rekvisitionernas karaktär är dock tyvärr ofta sådan att även om en rekvisition verkar både fullständig och i god ordning så medför beredningen ändå ofta behov av både kompletteringar och förklaringar. En tillsynes "fullständig rekvisition" kan därmed i slutändan visa sig vara både komplicerad och tidsödande. Det finns därför ingen möjlighet att ge "fullständiga rekvisitioner" någon form av förtur, vilket många gånger bedöms nödvändigt för att klara målet. Däremot har rekvisitioner från mindre stödmottagare, där likviditeten kan skapa problem, i praktiken förtur genom hela systemet.

För att nå målet, och samtidigt hålla en hög kvalitet i arbetet, görs bedömningen att ökade resurser behövs för rekvisitionsgranskning, vilket inte finns. Länsstyrelsen i Jämtland, som Förvaltningsmyndighet, förfogar inte heller över de resurser som finns på beredningssekretariaten i de övriga länen inom programområdet och kan därmed inte fullt ut göra prioriteringar, omfördelningar av arbetsuppgifter m.m. Ett annat problem nu i slutet av programperioden är den ökade rörligheten bland personalen.

Även om målsättningen givetvis är vällovlig är det svårt att i den komplexa verksamhet som strukturfonderna utgöra uppfylla densamma. Länsstyrelsen noterar för övrigt att målsättningen om utbetalning inom en månad för fullständiga rekvisitioner inte finns med i regleringsbrevet för 2007.

Verksamhetsgren Trafikärenden samt övrig ärendehandläggning

Tabellen 3.3 skall innehålla verksamhetskostnader enligt resultaträkningen.

Fakta i tabellen skall endast redovisas för 2006.

Tabell 3.3 - Verksamhetskostnader och årsarbetskrafter 2006 för verksamhetsgren Trafikärenden samt övrig ärendehandläggning	Kostnader (tkr)	Årsarbetskrafter
Totala kostnader VG Trafikärenden samt övrig ärendehandläggning (exkl. OH)	7.656	16,5
<i>varav</i> Medborgarskap (202)	31	0,1
<i>varav</i> Överförmyndare (203)	24	0,0
<i>varav</i> Begravningsfrågor(204)	93	0,2
<i>varav</i> Näringsrättsliga frågor och konkurrens (205)	18	0,0
<i>varav</i> Lönegaranti, deponeringar m.m. (207, 208)	371	0,9
<i>varav</i> Ärenden enligt ordningslagen, delgivning, m.m. (213, 214, 219)	186	0,3
<i>varav</i> Yrkesmässig trafik (241, 242, 249)	168	0,5
<i>varav</i> Körkortstillstånd m.m. (251)	648	1,4
<i>varav</i> Villkor och körkortsingripanden (252, 253)	1.571	4,5
<i>varav</i> Trafikföreskrifter m.m. (258, 259)	182	0,4
<i>varav</i> Överklaganden av kommuns beslut om detaljplaner och områdesbestämmelser enligt PBL (403)	76	0,2
<i>varav</i> Överklaganden av kommuns beslut om bygglov och förhandsbesked enligt--- PBL (403)	345	0,8
<i>varav</i> Markanvändningsfrågor m.m. (405-407, 409)	320	0,8
<i>varav</i> Stöd till boende (41) exkl 413	297	0,6
<i>varav</i> Kulturmiljö (436, 439)	309	0,7
<i>varav</i> Ärenden inom naturvård och miljöskydd (505, 509, 521-523, 529, 531, 539, 541, 543, 549, 551, 559, 561-563, 569, 571, 579) (541 ingår i 551)	2.126	3,8
<i>varav</i> Jordbruksfastigheter m.m. (606, 609)	665	1,4
<i>varav</i> Stöd inom rennäring (612)	226	0,0
Verksamhetsgrenens andel av myndighetsövergripande kostnader (10 + 11)	2.354	3,2
Totala kostnader VG Trafikärenden samt övrig ärendehandläggning (inkl. OH)	10.011	19,8

Kommentar:

Länsstyrelsen har under år 2006 delvis introducerat ny personal inom en del område (trainée).

Detta har medfört att årsarbetskrafter och kostnader påverkats.

Tabellen 3.3.1 - 3.3.9 svarar mot de krav på återrapportering avseende verksamhetsgren Trafikärenden samt övrig ärendehandläggning.

Tabeller 3.3.1 – länsfakta inom trafikområdet	2006-12-31	2005-12-31	2004-12-31
Antal fordon i trafik (enligt bilregistret)	136.071	134.082	130.507
Antal körkortsinnehavare	85.097	84.812	84.858
Antal innehavare av taxiförarlegitimation	1.648	1.613	1.554
Antal taxitillstånd	110	123	128
Antal busstillstånd	63	65	69
Antal godstillstånd	437	449	451

Tabeller 3.3.2 – länsfakta inom trafikområdet						
Ärendetyp (avser endast de ärenden som finansieras via Vägverket)	Antal beslutade ärenden	Intäkter, tkr	Kostnader, tkr (inkl. OH)	Netto, tkr	Kostnad per ärende (Kr)	
					inkl. OH	exkl. OH
Taxiförarlegitimation, 244	72	26	28	-3	393	303
Körkortstillstånd i annat fall, 25100, 25101	1.849	299	334	-35	181	139
Körkortstillstånd efter återkallelse, 25102	111	111	193	-82	1.735	1.335
Förlängning enl. 3 kap. 12 § kkl (1998:488), 2513	264	58	41	17	157	121
Utbyte av utländska körkort, 2512	58	19	36	-16	613	472
Summa	2.354	513	632	-119		

Kommentar:

Antalet körkortstillstånd i annat fall har minskat i jämförelse med år 2005. Detta beror troligen på att reglerna om handledarskap ändrades från den 1 januari 2006, vilket medförde att många sökte tillstånd innan årsskiftet.

Tabeller 3.3.3 – länsfakta inom trafikområdet						
Försöksverksamhet med villkorlig körkortsåterkallelse	Antal beslutade ärenden	Intäkter, tkr	Kostnader tkr (inkl. OH)	Netto, Tkr	Kostnad per ärende	
					inkl. OH	exkl. OH
Sökande	7	7	12	-5	1,7	1,3
Deltagande	31	62	62	0	2,0	1,5
Summa	38	69	74	-5		

Kommentar:

Sedan projektet startades har totalt 35 personer deltagit i projektet. Under året har en stor del av det totala antalet deltagande sedan projektet startades genomgått försöksverksamheten och därefter avslutat sitt deltagande under året. Vid årsskiftet 2006-2007 var det 15 personer som deltog i försöksverksamheten. Vid årsskiftet 2005-2006 deltog 25 personer i försöksverksamheten.

Tabeller 3.3.4 – länsfakta inom trafikområdet						
Prövning av ansökan om handledarskap	Antal beslutade ärenden	Intäkter, tkr	Kostnader tkr (inkl. OH)	Netto, tkr	Kostnad per ärende	
					inkl. OH	exkl. OH
Prövning av ansökan om handledarskap	1332	156	230	-74	0,2	0,1
varav bifall	1214					
varav avslag	2					

Kommentar:

Länsstyrelsen har prövat 1.332 ärenden och avslagit 2 ärenden samt därutöver avvisat 116 ärenden. Avvisning har skett dels på grund av att ansökningsavgift inte avlagts och dels på att ansökan inte varit komplett.

Bidrag för vilka länsstyrelsen har fattat beslut, men där annan myndighet har gjort utbetalningen (tkr)	2006	2005	2004
Boverket: Engångsbidrag	5.995	1.085	4.435
Boverket: Periodiska bidrag totalt	8.179	9.283	9.951
Totalt	14.174	10.368	14.386
<i>varav Boverket: Nyutbet. periodiska bidrag (2006)</i>	495		

Kommentar:

Även engångsbidrag som krediterats mottagarens skattekonto ingår i redovisningen.

Genomsnittlig genomloppstid för första beslutet	2006	2005
Kompleta		
Nybeviljade bidrag för ny- och ombyggnader enl. 1993 års regelsystem (lgr)	-	-
Andel ärenden med genomloppstid > 60 kalenderdagar (%)	-	-
Nybeviljade investeringsbidrag till hyresbostäder (dgr)	-	-
Andel ärenden med genomloppstid > 60 kalenderdagar (%)	-	-
Nybeviljade investeringsstimulans till hyres-/studentbostäder (dgr)	-	-
Andel ärenden med genomloppstid > 60 kalenderdagar (%)	-	-

Kommentar:

Inget ärende inom ovanstående ärendegrupper var komplett vid ansökningstillfället.

Beslut om stöd (antal första beslut)	2006	2005
Reguljära stöd		
Räntebidrag nybyggnad, 1993 års regelsystem	2	4
Räntebidrag ombyggnad, 1993 års regelsystem	2	4
Radonbidrag egnahem	104	38
Tillfälliga stöd		
Konvertering från direktverkande elvärme	391	
Konvertering från oljevärme	137	
Bidrag till solvärme	38	28
Investeringsstimulans till studentbostäder	0	0
Investeringsbidrag till studentbostäder, första beslut	0	0
Investeringsbidrag till hyresbostäder	3	4
Investeringsstimulans till hyresbostäder	3	2
Hissbidrag	0	0
Källsorteringsbidrag	1	1
Stöd för energieffektivisering m.m. (OFFROT)	58	17
Övriga beslut		
Beslut om omprövning	18	
Beslut om avslag/avskrivning	59	
Beslut om återkallande	3	
Beslut om utbetalning	403	
Beslut om omprövning efter utbetalning	3	
Investeringsbidrag till studentbostäder, första beslut	0	

Kommentar:

Bland de reguljära stöden har antalet beslut om radonbidrag ökat kraftigt sedan år 2005. Bakom denna ökning ligger bl.a. den informationskampanj om radon och radonbidraget som inleddes

hösten 2005. Inom gruppen tillfälliga stöd infördes nya energistöd den 1 januari 2006. Ett stort antal ansökningar om energistöd kom in under året. Även antalet beslut om stöd för energieffektivisering m.m. i offentliga lokaler (OFFROT) har ökat.

Avgifter m.m. resultatområde/ärendegrupp	Antal beslutade ärenden	Intäkter, tkr	Kostnader, tkr (inkl. OH)	Netto, tkr
Ärenden enl. stiftelseförordningen*				
- tillsyn	140	54	153	-99
- registrering	185	86	162	-76
Ärenden enl. förordning om bevakningsföretag	66	25	96	-70
Kameraövervakning	35	32	111	-79
Försäljning tjänster (resurssamverkan)				
- lokalvård	-	-	-	-
-övrigt	-	1.498	1.498	0
Pantbanksärenden	1	0	3	-3
Lönegarantiärenden	255	102	110	-8

- Redovisa även ingående respektive utgående balans av ärenden enligt stiftelseförordningen i en not.

Kommentar: Ingående balans Tillsyn: 100, utgående balans Tillsyn: 73,
ingående balans Registrering: 42, utgående balans Registrering: 2

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K
Del av sakområde	Ingående balans 06-01-01	Antal inkomna/initierade ärenden under 2006	Antal beslutade ärenden under 2006	varav upphävd a beslut enligt PBL 12:3	Utgående balans 06-12-31 (F=B+C-D)	Antal överklagade ärenden under 2006	Antal överklagade ärenden som avgjorts i högre instans	varav antal ändrade	Genomsnittlig genomströmningstid (dagar)¹	Antal ej beslutade ärenden, äldre än två år.
Prövning av kommunens beslut enligt PBL 12:1 (402)	12	194	194	0	12	0	0	0	18	0
Överklagande av beslut om detaljplan och områdesbestämmelser enl. PBL (403)	0	38	38		0	9	2	0	21	0
Överklagande av beslut om bygglov och förhandsbesked enl PBL (403)	21	134	130		25	29	8	3	76	0

Kommentar:

Länsstyrelsen har beslutat att inte överpröva någon av de 194 detaljplaner som kommunerna har antagit under året. Samtliga detaljplaner har tillgodosett de fyra grunder som gäller för länsstyrelsens möjligheter att pröva planbeslut (riksintressen, mellankommunal samverkan, miljö kvalitetsnormer samt hälsa och säkerhet).

Antalet inkomna ärenden avseende överklagande av beslut om detaljplan och områdesbestämmelser har fördubblats under år 2006 i jämförelse med år 2005.

Antalet inkomna ärenden avseende överklagande av beslut om bygglov och förhandsbesked har ökat något, redovisningen innehåller emellertid till skillnad från tidigare år en begränsning av vilka ärenden som skall ingå i redovisningen. Årsredovisningen avseende år 2005 avsåg överklagande av kommuns övriga beslut enligt plan- och bygglagen.

Mål 1: Kostnaden per trafikärende skall inte öka.

Återrapportering 1

Målet att kostnaden per trafikärende inte skall öka har inte uppnåtts för 2006. Länsstyrelsen har haft fler ärenden om försöksverksamhet med villkorlig körkortsåterkallelse som tagit lång tid under 2006 än under år 2005. Det är ärenden med muntliga förhandlingar i och skriftliga yttranden till domstol.

Kostnaden för körkortstillstånd i annat fall, körkortstillstånd efter återkallelse samt förlängning enligt 3 kap. 12 § kkl har ökat i jämförelse med år 2005. För ärenden om förlängning enligt 3 kap. 12 § kkl har kostnaden emellertid sjunkit markant i jämförelse med år 2004. För körkortstillstånd i annat fall har kostnaden ökat, vilket delvis kan bero på att under år 2005 utgjorde de så kallade gröna körkortstillstånden en större andel av totala mängden meddelade tillstånd i jämförelse med år 2006. De gröna körkortstillstånden kräver inga större resurser. Under år 2006 har fler registratorer introducerats inom området körkort, vilket har medfört att registrering och expediering tidvis krävt större personalinsats. Länsstyrelsen har även under år 2006 avgjort en del äldre ärenden avseende körkortstillstånd i annat fall och körkortstillstånd efter återkallelse.

Mål 2: För ärendehandläggning som ej omfattas av någon av de övriga verksamhetsgrenarna inom verksamhetsområdet gäller det övergripande målet för verksamhetsområdet.

Återrapportering 2

Inom miljöskydd har Länsstyrelsen handlagt 3 ärenden om tillståndspliktig transport och 24 ärenden vad gäller anmälningspliktig transport.

Det har kommit in 35 nya MPD-ärenden under året. 42 MPD beslut har fattats.

MPD-ärendebalansen är 30 öppna ärenden varav åtta äldre än 2005-01-01 och fem äldre än 2006-01-01 men yngre än 2005-01-01.

I maj månad tog vår MPD-ordförande tjänstledigt och vår jurist inom miljörätten tog tjänstledigt i augusti (och går troligen över till annan verksamhet). Detta har inneburit visst merarbete under året för handläggare och miljösakkunniga i miljöprövningsdelegationen eftersom vi saknat erfarna jurister inom Länsstyrelsen. Vi har haft ersättare för ordförandeskapet från vårt grannlän Västernorrland, vilken även har varit stöd för oss i tillsynsärenden.

Vad gäller att beakta miljömålen i tillståndsbesluten i syfte att uppnå miljömålen har delegationen exempelvis beaktat målet om ökad användning av krossade bergmaterial jämfört med naturgrus. Inom giftfri miljö har villkor om utbytesprincipen, d.v.s. utbyte till icke farliga kemikalier i produktionen, tillämpats i större utsträckning än tidigare.

Övrig rapportering**Organisationsstyrning**

Mål 1: Den arbetsmarknadspolitiska satsningen skall underlätta länsstyrelsernas kommande generationsväxling och medför att länsstyrelsernas ordinarie personalstyrka tillförs cirka 310 anställningar under 2006 och 2007. Anställningarna skall vara påbörjade senast den 1 juli 2006. Anställningarna skall fördelas genom att cirka 210 personer bereds möjlighet att genomgå traineeutbildning och att cirka 100 anställningar ökar tillsynsverksamheten och förstärker ärendehandläggningen bl.a. inom områdena natur, miljö och energiomställning, livsmedel, samhällsplanering, socialtjänsten och andra politikområden som rör socialtjänstens omsorgs- och stödinsatser.

Tillsynen av socialtjänstens hantering av ärenden, verksamheter och anmälningar som rör äldreskyddet, barn och unga samt ärenden som rör arbetet med energiomställningen skall särskilt prioriteras.

Äldrepolitiken är en angelägen fråga och i det sammanhanget är det viktigt att den operativa tillsynen är effektiv, kan verka preventivt och uppvisa resultat. De personer som anställs genom den arbetsmarknadspolitiska satsningen skall efter 2007 finansieras inom ramen för den ordinarie medelstillelningen.

Åtterrapporering 1

Redovisat separat till Regeringen 1 mars, 27 april och den 15 augusti 2006.

Rapport: "Åtterrapporering – Regleringsbrevet, Organisationsstyrning Mål 1"

Dnr: 112-2738-06.

Mål 2: Länsstyrelserna skall stärka det sektorsövergripande arbetet och samordningen av de olika sakområdena inom myndigheten för att uppnå effektiva lösningar samt bidra till en samordnad länsförvaltning.

*Åtterrapporering 2***Framgångsfaktorer i att stärka det sektorsövergripande arbetet**

Den regionala utvecklingsstrategi som antagits under våren 2006 spänner över de flesta av länsstyrelsens ansvarsområden. Både processen med att arbeta fram strategin och den senare antagna strategin har bidragit till att förbättra samordningen mellan de olika sakområdena inom länsstyrelsen.

En ökad medvetenhet kring behovet av samverkan har också tagit sig uttryck i utvecklingen av tidigare "fredagssamråd" till "tvärsamråd". Tvärsamråden har fungerat som regelbundna tillfällen till information och diskussion kring ärenden som berör flera sektorer eller sakområden inom länsstyrelsen. En ytterligare utveckling av detta område har inletts under slutet av året med inriktningen att kartlägga och förbättra de tvärsektoriella processerna.

De regionala miljömålen har reviderats under året. Revideringsarbetet innebär en intensiv och grundläggande diskussion om hur olika sektorer skall medverka till en miljömässigt hållbar utveckling. Avvägningarna mellan olika intressen blir tydlig. Det gäller även internt inom länsstyrelsen och dess sektorer.

Under senare delen av året har en mindre hållbarhetsgrupp bildats med deltagare som representerar ekonomisk, miljömässig och social hållbarhet. Den har endast påbörjat sitt arbete.

Svårigheter och hinder för sektorsövergripande arbete

Sektorövergripande arbete förutsätter en uppbyggnadsfas och ett processorienterat arbetssätt. Initialt kan det uppfattas som att arbetet inte ger resultat, med risk att fortsatt samverkan inte prioriteras. Det saknas generellt en insikt, erfarenhet och förståelse för tvärsektorieella samverkansformer och de resursinsatser som krävs. Det behövs även en ökad kunskap hos flertalet medarbetare inom området hållbar utveckling, vad det innebär och dess sammanhang.

Laga och regler ger ibland mycket givna förutsättningar för vissa sektorer, vilket gör att andra sektorer finner samverkan mindre meningsfull.

Kompetensutveckling för att stärka det sektorsövergripande arbetet

Länsstyrelsen deltar i ett utvecklingsprojekt tillsammans med Gotlands kommun för att få fram metoder för att främja hållbar tillväxt i företag. Denna kunskap finns representerad i hållbarhetsgruppen. Projektledaren för detta projekt har också deltagit i länsstyrelsens gemensamma möten kring hållbar utveckling.

Mål 3: Länsstyrelsen skall integrera ett jämställdhetsperspektiv genom att i all sin verksamhet belysa, analysera och beakta kvinnors och mäns villkor i förhållande till de jämställdhetspolitiska målen.

Åtterrapporing 3

Länsstyrelsens handlingsplan för jämställdhetsintegrering gäller perioden 2006-2007.

Målet för 2006 var en initiering av

- att ledningsgrupp och sakområdesansvariga ökar sin medvetenhet om jämställdhetsintegrering, all personal har kunskap om de jämställdhetspolitiska målen.
- att jämställdhetsanalyser, där så är relevant, görs vid programskrivningar, utredningar, remissvar och ansökningar.
- att landsbygds och regional utveckling, social tillsyn, kommunikationer samt samhällsplanering i sin externa verksamhet påbörjar kunskapsspridning inom jämställdhetsområdet.
- att länsstyrelsen samverkar med andra aktörer i arbetet med att uppnå de jämställdhetspolitiska målen i länet.

Genomförande

Nyanställda har fått information om de jämställdhetspolitiska målen vid introduktionsutbildning. Några avdelningar har bjudit in jämställdhetsexpert till dialogmöten.

Arbetet med handlingsplanen har skett på uppdrag av ledningsgruppen. Planen har diskuterats i ledningsgruppen vid ett tillfälle under året samt med Jordbrukavdelning och Social tillsyn vid halvårsuppföljning. Utformning av mål och aktiviteter har skett i samverkan mellan avdelningarna Regional utveckling och ekonomi inklusive Kommunikationer, Social tillsyn, Samhällsplanering och en mindre grupp ansvariga för rådgivning från Landsbygd. Initialt genomfördes gemensam fortbildning med åtföljande grupparbeten. Dessutom har länsstyrelsens chefer, funktionsansvariga och handläggare tillsammans med Glesbygdsverket erbjudits fortbildning i genusteori samt metodstöd från JämStöd. 20 personer, i huvudsak från Landsbygd och Regional utveckling deltog vid teorin, hälften vid praktisk metodövning.

Social tillsyn påbörjade jämställdhetskartläggning av sin verksamhet redan 2005 och har vid behov haft dialog med Jämställdhetsexperten under 2006. En seminariedag "Jämställd socialtjänst" riktad till kommunerna med föreläsare från Socialstyrelsen har genomförts.

Sakområdena Kommunikationer och Jämställdhet har i samverkan med Östersunds kommun medverkat i och ekonomiskt stöttat projektet "Jämställda transportsystem". Kommunen har genomfört interna metodövningar vid två tillfällen. Dessutom två seminarier, varav ett öppet där många aktörer deltog. Länsstyrelsen har även gett stöd till två kommunala förvaltningar vilka deltagit i 2-dagars jämställdhetsintegreringsutbildning. Dessutom har behovet av insatser påtalats andra aktörer, däribland länets Jämställdhetsråd.

Effekter och problem

En viss ökad medvetenhet om jämställdhetsintegrering har skett inom ledning och funktioner. Det finns svårigheter att se hur jämställdhet berör den egna verksamheten samt att det är en kunskapsfråga som kräver tid. Behov finns av praktiska exempel i olika verksamheter. Kulturmiljös integrerade arbetssätt att se frågor ur ett köns, klass, och generationsperspektiv med en strävan att olika gruppers kulturarv ska bevakas och bevaras i länet liksom Miljömåls arbete med hälsokonsekvensbeskrivningar där både miljö och jämställdhetsmål införlivats är bra exempel på integrering, dock inte applicerbara överallt.

Regional utveckling har under två års tid aktualiserat jämställdhetsfrågan och upplever en ökad medvetenhet, men också svårigheterna att överföra detta i konkreta vardagsåtgärder. Inom vissa enheter har det varit lättare att finna lösningar, däribland Företagsstöd som numer efterfrågar och diskuterar jämställdhetsplaner i all ärendehantering. Avdelningen har bra jämställdhetsanalyser i de programskrivningar man ansvarat för.

Landsbygdavdelningen har bildat en jämställdhetsgrupp, men eftersom de är i början av sin jämställdhetsintegrering har detta inte gett genomslag externt. Det märks även i utformandet av landsbygdsprogrammet där vissa jämställdhetsanalyser gjorts.

Social tillsyn upplever en ökad medvetenhet om ojämställdheten inom socialtjänsten samt ökade möjligheter att uppmärksamma frågan i sina externa kontakter vilket man också gör.

Under året har jämställdhetsfrågor aktualiserats i remissvar från länsstyrelsen främst inom samhällsplanering. Dialog har förts både internt mellan jämställdhetsexpert, regional utveckling, kommunikationer och samhällsplanering som i kontakter med kommuner. Vi upplever att kommunerna, och främst Östersund, där frågan varit levande, i sina kommunikations-, översikts- och detaljplaner i ökad grad väger in jämställdhetsaspekter.

Mål 4: Felaktiga utbetalningar skall inte förekomma. I arbetet med att minimera antalet felaktiga utbetalningar skall under året främst prioriteras fel när det gäller utbetalningar som både beslutas och verkställs av länsstyrelserna.

Åtterrapporing 4

Riskområden för väsentliga/större utbetalningsfel

Länsstyrelsen bedömer att risken för väsentliga/större utbetalningsfel är liten. De beloppsmässigt största utbetalningarna hanteras inom följande tre områden:

Belopp i mnkr år 2005.

- Strukturfondsmedlen 400
- Regionalpolitiska medel 115
- Bygdemedel 25

Detta är alltså de ”system” där Länsstyrelsen hanterar mest pengar. Med en annan ”skärning” kan Länsstyrelsens utbetalningar fördelas på:

- Bidragsutbetalningar 620
- Löner 100
- Konsultkostnader 40

Även i den senare skärningen utgörs den största posten av i huvudsak EU-medel. EU-medelen är föremål för så omfattande och regelmässiga kontroller att ytterligare analyser och kontroller knappast tillför något. Närmast till hands att kontrollera är därför de regionalpolitiska medlen och löneutbetalningarna.

Omfattningen av väsentliga respektive samtliga utbetalningsfel

Fel i utbetalningar är enligt Länsstyrelsens bedömning mycket få. Sedan början av 2006 har Länsstyrelsen krav på dubbel attest av fakturor och alla andra utbetalningar vilket borgar för att förhindra att felaktiga utbetalningar görs. Vid utbetalningar görs regelmässiga kontroller av betalningsmottagarnas konton, beloppsstorlek, kontering och attester. Mindre fel förekommer säkert men de som upptäcks kan i regel rättas relativt omgående. Såväl inom löne- som ekonomi- och registratorsfunktionen noteras ”ovanliga” händelser om och när sådana inträffar.

Någon särskild stickprovsundersökning eller genomgång för att hitta utbetalningsfel har inte gjorts under året eftersom Länsstyrelsen bedömer att de kontrollsystem som finns och den kontroll som genomförs är fullt tillräcklig.

En genomgång av hanteringen av regionalekonomiska stödärenden och andra utbetalningsbeslut i tidigare skeden av processen har diskuterats men inte genomförts på grund av resursbrist.

Hinder i arbetet med att minimera antalet felaktiga utbetalningar

Stor och komplex organisation, komplicerade system och hög arbetsbelastning är hinder i arbetet för att minimera felaktiga utbetalningar. Så kallad hemmablindhet i den bemärkelsen att det kan finnas en alltför hög tilltro till befintliga kontrollsystem, liksom ovana att kritiskt granska och ifrågasätta den egna verksamheten är andra faktorer som kan påverka arbetet.

Även om Länsstyrelsen bedömer att antalet fel i utbetalningarna är mycket få ska dock arbetet att minimera dem fortgå.

Personaluppgifter

Enligt kraven i FÅB 3 kap 3§ skall myndigheter redovisa de åtgärder som har vidtagits i syfte att säkerställa att kompetens finns för att nå verksamhetens mål. I redovisningen skall det ingå en analys och en bedömning av hur de vidtagna åtgärderna sammantaget har bidragit till att nå verksamhetens mål.

Åtterrapporing.

Vidtagna åtgärder

- En satsning på gruppen akademiker/kvalificerade handläggare har genomförts. Åtta traineetjänster har inrättats och gruppen har medverkat i ett särskilt utvecklingsprogram gemensamt med länsstyrelserna i Y- och BD-län.
- Utöver traineegruppen har fyra förstärkningstjänster inrättats för att ytterligare stärka tillsynsarbetet och ärendehandläggningen på avdelningarna.

- Det tvärssektoriella samarbetets betydelse har tydligare poängterats från ledningen. Vissa organisationsförändringar föreslås också för att effektivisera verksamheten och uppnå bättre kundnytta i tex stödhantering.
- Varje avdelning har också, som en del i verksamhetsplanen, i uppdrag att göra en årlig kompetensanalys och formulera sina utbildnings- och utvecklingsinsatser. Varje enskild medarbetare skall ha en egen utvecklingsplan.
- Under året har både kort- och långsiktiga utvecklingsinsatser genomförts för grupper av personal, såväl i egen regi som anlåtande av externa kursarrangörer, tex
  - datakunskap – Office
  - presentationsteknik
  - miljöbalken, grundutbildning
  - förvaltningskunskap
- Länsstyrelserna har ett gemensamt utbildningsforum, Länsstyrelseakademien. Länsstyrelsen i Jämtlands län är engagerad i detta för att åstadkomma länsstyrelseanpassade utbildningar.
- Ett mer genomarbetat och mer innehållsrikt introduktionsprogram för nyanställda har utvecklats och genomförts under 2006.
- Länsledning, chefer i ledningsgruppen samt mellanchefer i nästa led har under året genomgått ett för Länsstyrelsen i Jämtlands län speciellt framtaget ledarutvecklingsprogram, där chefs och ledarens olika roller belysts.
- En översyn av det lokalt samverkansavtalet har påbörjats. Bl a planeras en satsning för att utforma anpassade och genomtänkta utvecklingssamtal mellan chef och medarbetare. Alla chefer med ansvar för utvecklingssamtal har dessutom erbjudits en dags utbildning i konsten att ha bra utvecklingssamtal, med extern konsult. Samme konsult involveras också i ledningsgruppens skapande av mål och syfte med utvecklingssamtal.
- Länsstyrelsens personalfunktion har under 2006 förstärkts med en handläggare.

Analys och bedömning

God kompetensförsörjning är en viktig förutsättning för att nå verksamhetens mål. Det gäller att vara en arbetsgivare som attraherar och behåller kompetenta medarbetare.

Länsstyrelsen har nästan aldrig haft problem med att få kompetenta sökande till lediga tjänster, oavsett typ av tjänst. Personalomsättningen har under senaste decenniet varit låg. Insatser för kompetensförsörjning har av detta skäl hittills mest inriktats på utveckling av befintliga medarbetare. På sikt förväntas dock behovet av ersättningsrekrytering öka.

Länsstyrelsen bedömer därför att mer engagemang måste läggas på insatser för att bli en mer attraktiv arbetsgivare. De unga akademiker som idag kommer ut på marknaden ställer andra krav på hur en arbetsgivare bör vara, för att man ska stanna kvar. Som arbetsgivare måste Länsstyrelsen därför anpassa sig till dessa nya krav för att kunna attrahera de bästa som marknaden har att erbjuda, och inte i huvudsak vara en plantskola.

På grund av försvarsbeslutet, där Östersund förlorade 1600 arbeten, sker nu stora omstruktureringar. Dessa ersättningsjobb innebär att en konkurrenssituation för Länsstyrelsen. Främst pga ett högre löneläge tappar Länsstyrelsen nu medarbetare till andra myndigheter. I framtiden kommer detta att innebära att Länsstyrelsen får mycket större konkurrens om attraktiv arbetskraft eftersom det kommer att finnas liknande lediga arbeten hos andra myndigheter.

Den förstärkning som 2006 gjorts på personalfunktionen har givetvis betytt mycket för möjligheterna att arbeta mer strategiskt med personalfrågor. Fokus har under 2006 lagts på att skapa och revidera personalpolicydokument, såsom rekryteringspolicy, lönepolicy, policy och handlingsplan för etnisk mångfald, arbetsmiljöpolicy mm. Bl.a. i enkäter har medarbetarna önskat en tydligare bild av hur arbetsgivaren ser på ledarskapet. Att formulera riktlinjer och policies ger medarbetarna en trygghet, man vet vad som gäller och förväntas av den anställde.

Satsningen 2006 på traineetjänster och förstärkningstjänster har lett till en smidigare generationsväxling och en bättre säkrad kompetensöverföring.

Ett bra introduktionsprogram bidrar till att medarbetaren känner sig välkommen och seriöst bemött i Länsstyrelsens strävan att bygga upp en långsiktig relation till den nya medarbetaren. För att behålla kompetenta medarbetare satsar Länsstyrelsen därutöver på ett systematiskt arbetsmiljöarbete för att förebygga ohälsa och skapa en utvecklande arbetsmiljö. Länsstyrelsens modell för att stimulera friskvårdinsatser har tydligt uppskattats av medarbetarna.

När det gäller ledarutvecklingsprogrammet, så blev det mer märkbart att ledarutveckling bör vara ett kontinuerligt inslag i chefers arbete. Programmet blev därför en start för gemensamma och framtida behovsanpassade inslag av ledarutveckling. Länsstyrelsens uppfattning är att kompetenta chefer och ledare har stor påverkan på om medarbetarna trivs och stannar kvar.

Länsstyrelsens förhoppning är att de åtgärder som hittills vidtagits har bidragit till att myndigheten uppfattas som en arbetsgivare som är på "rätt väg". En arbetsgivare som attraherar rätt kompetens och ser till att behålla densamma, måste naturligtvis ligga i framkant när det gäller att planera kompetensförsörjningen och alltid ha ett lyssnande öra ute i organisationen. Länsstyrelsen i Jämtlands län har tänkt vara en sådan arbetsgivare!

Uppdrag som skall redovisas i årsredovisningen 2006

Uppdrag från Regleringsbrev 2005

10. Antalet ej verkställda beslut och domar samt avslag, trots bedömt behov, för äldre och funktionshindrade enligt socialtjänstlagen (2001:453) och lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS), skall redovisas till Socialstyrelsen senast den 15 april 2005. Redovisningen skall göras uppdelad på kön. Redovisningen skall även omfatta antalet ansökningar hos länsrätten om en särskild avgift (sanktionsavgift) samt antalet utdömda avgifter och avgifternas storlek. Uppgifter som avser läget den 31 december 2005 skall samlas in men inte sammanställas gemensamt med Socialstyrelsen (görs fortsättningsvis endast vartannat år), utan endast redovisas av länsstyrelserna som nyckeltal i årsredovisningen för 2006.

Se Tabell 2.1.4

Minskningen av ej verkställda beslut mellan 2004 och 2005 avseende särskilda boende enligt Sol är i första hand relaterad till Östersunds kommun och beror i huvudsak på att man tillsatt en boendesamordnare. Ökningen av övriga insatser gäller också Östersunds kommun och bedöms i första hand bero på att man tidigare avvaktade med beslut till insats fanns tillgänglig men numera fattar positivt beslut om behov finns.

Ansökningar om sanktionsavgift har ej varit aktuell. Förekomsten i länet av gynnande domar som ej verkställt varit mycket liten.

Länsstyrelsen kommer fortsättningsvis utifrån skyldigheten i socialtjänstlagen från 1 juli 2006 att rapportera ej verkställda beslut att löpande överväga sanktionsavgift i icke verkställda ärenden.

Uppdrag från Regleringsbrev 2006

1. Länsstyrelserna skall redovisa sina internationella insatser i Östersjöregionen, inklusive det gränsregionala samarbetet i Öresundsregionen samt Barentsområdet. Kostnader och finansiering för respektive länsstyrelses hela internationella verksamhet skall redovisas. Därvid skall kostnader för och finansiering av ovan nämnda insatser särredovisas.

Länsstyrelsen Jämtlands län beslutade i december 2005 att delta i projektet "Interbaltic". Projektet initierades av Östersjökommissionen (CPMR Baltic Sea Commission) och stöds av Baltic Development Forum. Det övergripande målet för projektet är att ge beslutsfattare på internationell, nationell och regional nivå rekommendationer kring hur man kan bygga upp ett intermodalt transportsystem för och inom Östersjöområdet. Projektet grundar sig på antagandet att det kommer att bli en dramatisk ökning av transporter och logistik relaterat till Östersjöregionen.

Huvudfokus i projektet är att underlätta gemensamma insatser i ett partnerskap mellan det offentliga och privata grundat på en gemensam strategisk plattform. Länets belägenhet mellan Sundsvallsregionens östersjöhamnar och Trondheimsregionens atlanthamnar gör det angeläget att stödja och följa projektets arbete för ökad intermodalitet i regionen. Projektet är kostnadsberäknat till totalt 2 750 000 Euro, varav Länsstyrelsens andel uppgår till 0,18% eller 5000 euro. Länsstyrelsens har inte medverkat med arbetstid i projektet utan vår medverkan kommer att begränsas till ekonomisk medverkan enligt ovan.

---

4. Länsstyrelserna skall redovisa hur arbetet med att systematiskt integrera ett barnperspektiv i de verksamheter som rör barn fortskrider, med utgångspunkt i FN:s konvention om barnets rättigheter. I redovisningen skall ingå vidtagna åtgärder utifrån den kartläggning av barnperspektivet som har genomförts, samt en redovisning av i vilken omfattning barnkonsekvensanalyser används i berörda verksamheter och utvecklingsmöjligheter för det arbetet. I detta arbete skall genomgående uppmärksammas att villkor och behov kan skilja sig åt för olika grupper av flickor och pojkar.

Länsstyrelsen bjöd in Barnombudsmannen Lena Nyberg att föreläsa för all personal vid en personaldag den 7 april 2006.

Sociala funktionen fick uppdraget att redovisa hur länsstyrelsens olika sakområden ser på barnperspektivet utifrån respektive verksamhets uppgift och ansvar. Alla sakområden har besvarat en enkät om vad ett barnperspektiv innebär för den egna verksamheten, några har också gett förslag till förbättringar. De flesta förslagen handlar om möjligheter att nå barn med information (delaktighet och tillgänglighet) och att bemöta barn utifrån deras förutsättningar (ta särskild hänsyn till barn, reflektera över egna attityden). Kartläggningen har redovisats i en rapport som också innehåller förslag till åtgärder för en fortsatt integrering av barnperspektivet.

---

6. Länsstyrelserna skall påbörja förberedelserna för genomförandet av ett nytt landsbygdsprogram för perioden 2007-2013 samt bistå Jordbruksverket i dess förberedelsearbete. I ett nytt landsbygdsprogram kommer nationella och regionala strategier för landsbygdsutveckling och regional utveckling att samordnas. Länsstyrelserna skall säkerställa att genomförandet av det nya Landsbygdsprogrammet blir förankrat både i regionala strategier för regional utveckling och i det regionala miljömålsarbetet. De strategiska målen för regionens landsbygdsområden skall vara så tydliga att de kan bli vägledande för prioriteringar och genomförandet av landsbygdsprogrammet i länet.

Länsstyrelsen har utarbetat en genomförandestrategi för Landsbygdsprogrammet i Jämtlands län. Strategin redovisades till Jordbruksverket den 30 november 2006.

Analysmaterialet i strategin har bearbetats och prioriterats under fem fokusområden. Under fokusområdet Främja hållbar utveckling och hållbart naturresursutnyttjande finns kopplingen till de regionala miljömålen. Under avsnitten, Samband och gränsdragning mellan genomförandestrategin för Landsbygdsprogrammet och andra närliggande strategier och program och Samordning, förankringsprocess och partnerskap har förankring och samverkan med andra program för regional utveckling beskrivits.

Länsstyrelsen har också i förslaget till nytt regionalt strukturfondsprogram för Mellersta Norrland tagit in hur detta samverkar med landsbygdsprogrammet.

=====

28. Länsstyrelserna skall bistå Boverket i verkets uppdrag att i samverkan med länsstyrelserna, kartlägga och utvärdera hur statens samlade roll och ansvar för att genom uppsikt och tillsyn säkerställa att samhällskraven i plan- och bygglagen tillgodoses i kommunernas fysiska planering och att tillämpningen av lagen blir enhetlig.

Sabo:

Se länsstyrelsens återrapportering av mål 3 "Länsstyrelsens tillsyn över planväsendet" till Boverket 2006-10.30 vid punkt 65.

=====

31. Länsstyrelserna skall medverka i NUTEK:s arbete med att utveckla och anpassa datasystemet NYPS.

Länsstyrelsens har under året deltagit i ett antal referens- och utvecklingsmöten samt leveranstester för utveckling av flera NYPS moduler exempelvis för strukturfonderna (mål 1 och Interreg). Utvecklingen av systemet och därmed driftsättningen, har dock försenats. Två handläggare har deltagit vid testkörning av delsystem av NYPS vid ett flertal tillfällen. En person har deltagit i referensgruppen för projektet. En handläggare har anlitats av NUTEK för att delta i framtagandet av utbildningspaket för sysselsättningsbidraget i NYPS och dels vara lärare vid utbildningar i delsystemet. Det enda som hittills införts är en gemensam aktörshantering för NYPS och STINS. Inga andra verksamheter kring införandet av systemet har genomförts under året. Driftsättning av strukturfondsmodulerna är planerade till november 2007.

=====

34. Länsstyrelserna skall kommentera andelen beviljade medel under anslaget 33:1 Allmänna regionalpolitiska åtgärder som avser medfinansiering av de regionala tillväxtprogrammen och EU:s strukturfondsprogram. Länsstyrelserna skall i före-kommande fall även kommentera och motivera annan användning av anslaget 33:1.

Länsstyrelsen Jämtlands län har under verksamhetsåret 2006 fattat 52 projektbeslut med en omslutning om 26 mnkr. 44 av dessa beslut är att hänföra till RTP och omsluter 24 mnkr. 14 beslut är att hänföra till EU Mål 1 och Interreg och omsluter 3 mnkr. Några av projektbesluten omfattar både RTP och Mål 1/Interreg i ett och samma beslut.

Företagsstöd har även beviljats utifrån prioriteringarna i RTP om totalt 73 mnkr. Sammanlagd finansiering mot RTP ur anslag 33:1 är således 99 mnkr.

Medfinansieringen mot EU:s strukturfondsprogram har haft liten omfattning främst beroende på att få nya strukturfondsbeslut fattats under året.

Under året har länsstyrelsen även tagit omställningsbeslut omfattande totalt 60 mnkr, anslag 33:6 Insatser med anledning av försvarsomställningen. Dessa redovisas i särskild ordning till regeringen.

---

35. Länsstyrelserna skall redovisa grunderna för gjorda prioriteringar inom anslaget 33:1 Allmänna regionalpolitiska åtgärder. Det avser dels prioriteringar mellan företagsstöd och regional projektverksamhet, dels prioriteringar mellan olika företagsstöd och mellan insatser inom den regionala projektverksamheten. I nämnda redovisning skall även ingå hur hållbar utveckling med fokus på jämställdhets-, integrations- och miljöperspektiven har prioriterats, så att insatserna bidrar till att uppfylla de nationella målen för respektive perspektiv.

Årets budget för företagsstöd och regional projektverksamhet sattes mycket lågt jämfört med tidigare år. Skälen till detta var flera. Ett var att utestående åtaganden var mycket högt i förhållande till den nivå länsanslaget har beroende på försenade utbetalningar under åren 2000-2004 samt indraget anslagssparande under denna period. Det andra skälet var planerna på att ett Regionalt Samverkansorgan (RSO) skulle bildas till år 2007. Hanteringen av regionala projektmedel skulle då föras över till RSO, som skulle få 40 % av länsanslaget fr.o.m. år 2007. Redan beslutade åtaganden avseende regionala projektmedel skulle däremot inte flyttas över varför utbetalningar på dessa skulle belasta framtida utrymme för företagsstöd. Budgeten för regionala projektmedel kom därför att endast avse projekt med ett års löptid istället för de tre år som vanligtvis beslutas. Trots detta blev budgetutrymmet för företagsstöd mycket begränsat även om det kunde utökas med ett ramprogram innefattande strukturfondsmedel.

Investeringsviljan hos länets företag har i antal ansökningar minskat jämfört med tidigare. Den genomsnittliga investeringsnivån har dock ökat för sjätte året i rad. Den nedgång av investeringspropåer under året kan i stor utsträckning hänföras till att informationen om årets starkt nedskurna budget för företagsstöd kommunicerades ut tidigt under året. Då konjunkturen varit god bedöms investeringsplaner ha skjutits på framtiden i avvaktan på bättre möjligheter att beviljas företagsstöd då budgeterade medel åter har hamnat på en mer "normal" nivå.

I hanteringen av företagsstöd är både styrdokumentet och policyn för hantering av företagsstöd styrande för hur de horisontella målen inbegrips. I ansökningshandlingarna begärs företagets policy avseende miljöarbete, jämställdhet och integration in. Det material företagen presenterar inbegrips sedan i den samlade bedömningen av ärendet.

---

36. Länsstyrelserna skall, efter särskilda riktlinjer från NUTEK, bistå verket i dess arbete med att till regeringen (Näringsdepartementet) rapportera samtliga beviljade regionala företagsstöd samt beviljade bidrag till lokal och regional projektverksamhet och stöd till kommersiell service för år 2005 och 2006.

Länsstyrelsen har efter särskilda riktlinjer från NUTEK rapporterat samtliga beviljade regionala företagsstöd samt beviljade bidrag till lokal och regional projektverksamhet och stöd till kommersiell service för år 2005 och 2006.

---

37. Länsstyrelserna skall med utgångspunkt från sitt samordningsansvar enligt förordningen (2003:595) om regionalt utvecklingsarbete och den särskilda överenskommelse som slutits med Integrationsverket om introduktion för nyanlända invandrare, redovisa resultatet av den samverkan som utvecklats i länet mellan myndigheter, kommuner, näringsliv och organisationer för att åstadkomma en effektivare och snabbare etablering för nyanlända kvinnor, män, flickor och pojkar. Av redovisningen skall särskilt framgå hur länsstyrelserna bidragit till att det tagits emot nyanlända invandrare i länets kommuner samt en ökad samverkan kring sysselsättning, utbildning, svenskundervisning, praktikplatser och boende. Länsstyrelserna skall också redovisa om det finns hinder för samverkan samt lämna förslag på hur samverkan på regional nivå samt inom och mellan län skulle kunna utvecklas och effektiviseras.

En kortfattad delredovisning skall lämnas till Integrationsverket och regeringen (Justitiedepartementet) senast den 1 augusti 2006 och därefter i årsredovisningen.

Delredovisning lämnades till regeringen den 25 juli 2006, dnr 850-7765-06. Denna lämnade en ganska fyllig bild över hur länsstyrelsen hanterat sitt samordningsansvar beträffande integrationsdelen.

Sammanfattningsvis har länsstyrelsen tagit initiativ till att bilda en Integrationsgrupp som efter starten 2001 successivt har utvecklats till "Integrationsforum" som idag består av ca 25 medlemmar från olika organisationer. Den fungerar som referensgrupp till länets övergripande integrationsprojekt Mångfaldsnätverk för arbetsgivare. Inom ramen för detta projekt togs initiativ till en regional överenskommelse om samverkan för effektivare introduktion och integration av flyktingar och andra invandrare. Överenskommelse slöts mellan Länsstyrelsen.

Integrationsverket, Länsarbetsnämnden, Kommunförbundet, Myndigheten för skolutveckling samt Migrationsverket i slutet av 2004.

Resultat av länsstyrelsens samordningsarbete.

Länsövergripande projekt.

Genom att skapa ett länsövergripande projektarbete med Strömsunds kommun som huvudman har kunskap om invandrare i länet ökat, flera invandrare har erbjudits praktik, metoder för effektivare integration i samband med praktiktjänst har tagits fram, kontakter mellan arbetsplatser som erbjuder praktik har skapats samt länsövergripande samråd i integrationsfrågor via "Integrationsforum" har kommit igång.

Ytterligare projekt för att underlätta integration speciellt för kvinnor med utländsk härkomst samt projekt för att informera om diskriminerande system har startats med stöd bl.a. av länsstyrelsen och EU:s strukturfonder.

Regional utvecklingsstrategi antagen.

Länet har under våren antagit en regional utvecklingsstrategi. I arbetet med att ta fram denna har representanter för länets integrationsarbete deltagit. I strategin betonas vikten av att allas kompetens tas tillvara och att alla behövs för länets utveckling. En speciell integrationsstrategi skall finnas.

Länet har en politisk samrådsgrupp, Rådet för regional utveckling, som diskuterat och ställt sig bakom formerna för ett handlingsprogram för integration i Jämtlands län.

Uppföljning av Regionala överenskommelsen.

Länsstyrelsen kallade till ett avstämningsmöte kring arbetet med den regionala överenskommelsen den 30 maj 2006. Femton personer från bl.a. kommuner, länsarbetsnämnden, integrationsverket samt myndigheten för skolutveckling deltog. Länsstyrelsen och kommunerna redovisade läget i arbetet med introduktion och integration. Integrationsverket redogjorde för

revideringen av den centrala överenskommelsen samt de avtal och stimulansåtgärder för ökad flyktingmottagning man arbetat fram.

Av redovisningen kan nämnas att:

- flera nyanlända invandrare erbjudits arbetspraktik
- 7 av länets 8 kommuner har tagit fram lokala överenskommelser om samverkan rörande introduktion av flyktingar och andra invandrare
- tre, ev fyra kommuner har gjort en speciell handlingsplan för interkommunal samverkan kring introduktion av flyktingar. Denna stöds av Integrationsverket.
- de flesta kommunerna har ökat sin flyktingmottagning via nya avtal med Integrationsverket
- länsarbetsnämnden får ökade resurser till integrationsarbete i länet

Utifrån diskussionen på mötet kom det fram att:

- landstinget är en viktig part att få med i samverkan framför allt för kris- och traumahantering
- anhöriginvandrare inte får glömmas bort och att alla invandrargrupper omfattas av introduktion och integration
- regeringen bör underlätta för arbetskraftinvandring
- SFI-lärares erfarenheter bör tas till vara på ett mer systematiskt sätt
- fokus på bra introduktion medför förbättrad integration

Mötet kom också fram till att:

- den Regionala överenskommelsen bör revideras och att den kompletteras med tydliga mål
- "Integrationsforum" formaliseras till att bli ett fastare samrådsforum för introduktions- och integrationsfrågor i länet
- länsstyrelsen blir tydligare i sin roll att samordna integrationsarbetet

Formalisering av Integrationsforum.

Vid möte med "Integrationsforum" den 1 juni 2006 bestämdes att formalisera detta till ett partnerskap för integrationsarbete i Jämtlands län. Integrationsforum skall:

- Följa invandrares situation i länet
- Följa upp flyktingmottagandet
- Initiera insatser och aktiviteter för förbättrad introduktion och integration
- Följa arbetet i pågående projekt
- Följa upp arbetet i Regionala överenskommelsen samt de lokala överenskommelserna

Deltagare i forumet skall/bör vara representanter för Länsstyrelsen, Landstinget, Kommunförbundet, Östersunds, Krokoms, Strömsunds och Ragunda kommuner, Länsarbetsnämnden, Mittuniversitetet, LO, Röda korset, Jämtland/Härjedalens Idrottsförbund, FR samt Svenskt Näringsliv.

Länsstyrelsens grundtanke med Integrationsforum är att gruppen ska bestå av fasta representanter och nyckelpersoner i länet som driver strategiskt integrationsarbete och som kan sprida information om integration och mångfaldsfrågor och utgöra en samlad kunskapsbank om vad som händer inom detta område i Jämtlands län. Arbetet med att stärka Integrationsforums roll har inte fullföljts.

Projektet Mångfaldsnätverk hade ett avslutningsseminarium i december där länsstyrelsen medverkade.

Länsstyrelsen har inte tagit några ytterligare initiativ för att samordna integrationsarbetet i länet under hösten utifrån den nya regeringens översyn av den statliga organisationen av

integrationsinsatser. Länsstyrelsen har gjort ett inspel till den speciella utredning regeringen tillsatt utifrån beslutet att avveckla Integrationsverket. Där betonas vilka arbetsuppgifter som ligger närmast till hands att överföra till länsstyrelserna.

Hinder för samverkan

Samverkan mellan statliga myndigheter, kommuner, näringslivet och andra aktörer har ökat de senaste åren. Den bygger i hög grad på att speciella medel kunnat kanaliseras via projektfinansiering där den svaga punkten fortfarande är finansiering av koordineringsrollen.

Hindren vid samverkan kring etableringen av nyanlända flyktingar och andra invandrare kan förenklat sammanfattas med att:

- Ett övergripande regionalt koordineringsansvar på den regionala nivån saknas.
- Brist på nödvändiga resurser för att stadigvarande driva den övergripande koordineringen av introduktionsinsatserna

Förslag på hur samverkan i och mellan län skulle kunna utvecklas

Kortfattade synpunkter med anledning av utredaren Gunilla Bruuns förslag kring avvecklingen av integrationsverket. Dessa har även förts fram vid hearing ang. förslaget.

Förslaget att förstärka regeringskansliet med samordning, utvärdering och beställning är förvaltningspolitiskt mycket intressant. Det gör mindre myndigheter med i huvudsak dessa arbetsuppgifter överflödiga och stärker länsstyrelsernas roll som regionala samordnare.

Den föreslagna regionala samordningen är för splittrad. Den kan helt läggas på länsstyrelserna. Det ger dels en tydligare organisation med en part på regional nivå dels är AMV en väsentlig genomförare på regional nivå som skall samordnas. Det ger också ett tydligare ansvar för länsstyrelserna när det gäller uppföljning och utvärdering. Länsstyrelserna blir ett tydligt organ för regeringskansliets beställarfunktion.

Uppdragen utredaren anför för framtiden kan tillstyrkas. Till det kan läggas att det är viktigt att AMV:s uppdrag preciseras när arbetsmarknadspolitiken nu kraftigt förändras och organisationen görs om. Det verkar som om förslaget utgår från den tidigare arbetsmarknadspolitiken.

---

53. Länsstyrelserna skall bistå Post- och telestyrelsen (PTS) i dess uppdrag att redovisa hur utbyggnaden av IT-infrastrukturen fortskrider i enlighet med de riktlinjer som PTS utarbetat i samråd med länsstyrelserna och andra berörda intressenter. Uppdraget gäller inte länsstyrelserna i Kalmar, Gotlands, Skåne och Västra Götalands län.

Länsstyrelsen har den 15 november 2005 bistått Post- och telestyrelsen med uppgifter om kontaktpersoner i kommunerna.

---

54. Länsstyrelserna skall redovisa erfarenheter av arbetet med IT-infrastrukturstöden till kommunerna. Uppdraget gäller inte länsstyrelserna i Kalmar, Gotlands, Skåne och Västra Götalands län.

Omfattande utbyggnad av bredband 1 har skett under senare år, bland annat med hjälp av statligt stöd. En upphandling av ett ortssammanbindande bredbandsnät i länet inleddes under 2003 och

---

¹ I detta sammanhang definieras bredband som möjlighet till kommunikation med minst 2Mbit/s i båda riktningarna för användaren.

slutfördes genom att avtal träffades under början av 2004. Utbyggnaden finansieras med statligt stöd, EU-medel, kommunala medel samt viss medfinansiering från de antagna leverantörerna. Leverantörerna svarar för såväl etablering, drift och underhåll, som marknadsföring av infrastrukturen. Nätet kommer att ge företag, kommuner, landsting och privatpersoner tillgång till olika bredbandstjänster såsom till exempel uppkoppling mot Internet. Det innebär också att till exempel företag kan överföra sin datatrafik mellan geografiskt spridda enheter. Bredbandsnätet kommer att bli ett öppet nät för alla tjänsteleverantörer.

Totalt kommer minst 245 orter i länet att få tillgång till bredband som ett resultat av denna upphandling. Den utbyggnad som startat under 2004 kommer att avslutas under 2007.

I juni 2004 beslutade regeringen avsätta ytterligare medel till "stöd för kommuner för etablering av telenät m.m. på orter i områden där telenätet är eftersatt". Det uttalade syftet är att främja utbyggnaden av infrastruktur för informationsteknik (IT) som prioriteras av närings- eller regionalt utvecklingspolitiska skäl i områden där telenätet är eftersatt. För länets del innebar beslutet att 23,5 mnkr tillfördes länet för fortsatt utbyggnad av IT-infrastruktur med bredbandshastighet. Stödet skulle avse åtgärder som utförts under perioden 1 januari 2004 – 31 december 2006.

Statligt stöd kan alltså utgå till områden eller orter som är "eftersatta". Med eftersatthet kan bland annat avses geografiska, kapacitetsmässiga eller robustmässiga aspekter. Länsstyrelsen har under 2006 fattat beslut om statligt stöd för "eftersatthet" och i några av dessa beslut av robusthetsskäl. Drygt 85 % av länets hushåll bedöms ha tillgång till bredband i dagsläget. Fortfarande finns således ett antal "vita fläckar" i länet där företag och hushåll saknar reella möjligheter till bredbandsanslutning.

Post & Telestyrelsen har under sommaren 2006 beviljat 28 mnkr till ett 3-länssamarbete för etablering av robust fiberinfrastruktur i Jämtlands, Västerbottens och Västernorrlands län. För länets del kommer en ny fibersträckning att etableras från Östersund via Strömsund och fram till länsgränsen mot Dorotea kommun. Etableringsarbetet ska vara slutfört senast under november månad 2007. Länsstyrelsen i Jämtlands län är tillsynsmyndighet för nätetableringarna i länen. En oberoende utvärderingsrapport finns nu framtagen för bredbandsutbyggnaden i Jämtlands och Västernorrlands län 2003-2006. Rapporten behandlar utöver projektens måluppfyllelse i respektive län även frågor som sysselsättning, kompetensutveckling och förbättrad konkurrenskraft.

---

60. Länsstyrelserna i län utan regionala självstyrelseorgan eller samverkansorgan skall särredovisa de medel som erhållits från det under utgiftsområde 19 upptagna anslaget 33:5 Europeiska regionala utvecklingsfonden perioden 2000-2006 för medfinansiering av bidrag avseende företagsstöd i samband med utbetalning från anslaget 33:1 Allmänna regionalpolitiska åtgärder. Därutöver skall den del som i detta sammanhang utbetalats från länsstyrelsen i form av stöd redovisas. Utestående fordringar mot de myndigheter som disponerar anslaget 33:5 redovisas i not till balansräkning.

Under år 2006 har Länsstyrelsen erhållit 14 100 tkr från anslaget 33:5 Europeiska regionala utvecklingsfonden för medfinansiering av utbetalningar av bidrag avseende företagsstöd. Av denna ram har 5 155 tkr utbetalats från anslaget under året.

Sammanställning över väsentliga uppgifter

Sammanställningen skall göras enl. 2 kap. 4 § Förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag.

		2006	2005	2004	2003	2002
Låneram	beviljad	10.000	9.000	9.000	10.000	9.500
	utnyttjad	6.970	7.177	7.177	6.310	6.310
Kontokredit hos RGK	beviljad	6.500	6.500	6.200	6.000	5.700
	max. utnyttjad	0	0	0	0	0
Räntekonto	räntekostnader	0	0	0	0	0
	ränteintäkter	887	786	768	1.321	1.362
Totala avgiftsintäkter (ktogrupp 31-34, 7)	mynd. disponerar	8.389	7.323	7.105	7.286	9.766
	mynd. ej disponerar	494.052	393.696	513.465	564.091	400.618
Jämförelse med beräknade avgiftsintäkter (ktogrupp 31- 34, 7) enl. regleringsbrev	Delar av uppgifterna saknas i regleringsbrevet varför ingen jämförelse kan göras.					
Anslagskredit	beviljad	2.711	0	2.437	1.172	2.300
	utnyttjad	0	0	28	0	0
Summa utg. reservationer (anslag)		0	0	0	1.445	1.618
Summa anslagssparande - därav in-tecknat av åtaganden med stöd av reservationer och anslagssparande		126.709	200.520	116.132	74.491	263.162
Bemyndiganden	tilldelat	953.000	1.267.000	1.700.000	2.000.200	1.836.140
	summa åtaganden	718.699	965.336	1.380.280	1.607.240	1.561.830
Årsarbetskrafter (åa)*		233	211	207	203	202
Medelantalet anställda*		277	257	251	246	234
Driftkostnad per åa		769	782	768	761	745
Årets kapitalförändring		-25.902	-22.310	42.098	-44.366	-38.323
Balanserad kapitalförändring		-58.930	-36.620	-78.718	-34.352	3.970

* Mätmetod skall finnas dokumenterad.

Resultaträkning

Belopp i tusental kronor

		2006-01-01-- 2006-12-31	2005-01-01-- 2005-12-31
Verksamhetens intäkter	Not		
Intäkter av anslag	1	111.383	98.433
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	2	8.398	7.323
Intäkter av bidrag	3	64.380	62.259
Finansiella intäkter	4	904	789
= <i>Summa intäkter</i>		185.065	168.804
Verksamhetens kostnader			
Kostnader för personal	5	-113.046	-102.271
Kostnader för lokaler		-8.555	-7.473
Övriga driftkostnader		-57.672	-56.157
Finansiella kostnader	6	-182	-156
Avskrivningar		-3.477	-3.286
= <i>Summa kostnader</i>		-182.932	-169.343
Verksamhetsutfall		2.132	-539
Uppbördsverksamhet			
Intäkter av avgifter m.m. samt andra intäkter som inte disp. av mynd.	7	494.052	393.696
Medel som tillförts statsbudgeten från uppbördsverksamhet		-462.800	-415.150
= <i>Saldo</i>	8	31.251	-21.454
Transfereringar			
Medel som erhållits från statsbudgeten för finansiering av bidrag	9	624.096	543.703
Medel som erhållits från myndigheter för finansiering av bidrag		36.371	32.988
Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag		37.099	35.688
Finansiella intäkter	10	2.105	524
Avsättningar/upplösningar till/av fonder m.m. för transfereringsändamål		-937	1.775
Lämnade bidrag		-758.020	-614.995
= <i>Saldo</i>	11	-59.286	-317
Årets kapitalförändring		-25.902	-22.310

Balansräkning

Tillgångar (tkr)

	Not	2006-12-31	2005-12-31
Immateriella anläggningstillgångar			
Balanserade utgifter för utvecklingsarbeten			
Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar		367	393
<i>Summa immateriella anläggningstillgångar</i>	12	367	393
Materiella anläggningstillgångar			
Förbättringsutgifter på annans fastighet		926	1.162
Maskiner, inventarier, installationer m.m.		5.749	5.611
Konst och andra ej avskrivningsbara inventarier		18	18
<i>Summa materiella anläggningstillgångar</i>	13	6.693	6.792
Utlåning			
Utlåning		4.041	3.340
<i>Summa utlåning</i>	14	4.041	3.340
Varulager m.m.			
Fastigheter		2.708	8
<i>Summa varulager m.m.</i>	15	2.708	8
Fordringar			
Kundfordringar		1.496	741
Fordringar hos andra myndigheter		5.177	5.440
Övriga fordringar		33.678	121.954
<i>Summa fordringar</i>		40.351	128.135
Periodavgränsningsposter			
Förutbetalda kostnader	16	2.409	2.200
Upplupna bidragsintäkter	17	6.731	4.385
Övriga upplupna intäkter	18	42	197
<i>Summa periodavgränsningsposter</i>		9.183	6.782
Avräkning med statsverket			
Avräkning med statsverket		12.572	42.271
<i>Summa avräkning med statsverket</i>	19	12.572	42.271
Kassa och bank			
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret	20	164.081	62.472
Övriga tillgodohavanden i Riksgäldskontoret	21	4.650	6.236
Kassa, postgiro och bank		26.707	23.348
<i>Summa kassa och bank</i>		195.438	92.056
Summa Tillgångar		271.353	279.776

Kapital och skulder (tkr)

		2006-12-31	2005-12-31
Myndighetskapital	Not		
Statskapital	22	8.847	6.086
Donationskapital		55	45
Balanserad kapitalförändring	23	-58.930	-36.620
Kapitalförändring enligt resultaträkning	24	-25.902	-22.310
<i>Summa myndighetskapital</i>		<i>-75.930</i>	<i>-52.799</i>
Fonder			
Fonder	25	53.776	52.839
Avsättningar			
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	26	188	401
Skulder m.m.			
Lån i Riksgäldskontoret	27	6.970	6.822
Skulder till andra myndigheter		5.627	7.897
Leverantörsskulder		7.804	8.955
Övriga skulder		2.472	2.304
Depositioner		4.682	6.260
<i>Summa skulder m.m.</i>		<i>27.555</i>	<i>32.237</i>
Periodavgränsningsposter			
Upplupna kostnader	28	66.814	9.219
Oförbrukade bidrag	29	156.158	75.518
Övriga förutbetalda intäkter	30	42.792	162.361
<i>Summa periodavgränsningsposter</i>		<i>265.764</i>	<i>247.099</i>
<i>Summa skulder och kapital</i>		<i>271.353</i>	<i>279.776</i>
Omvända ansvarsförbindelser			
Avskrivningslån inom området regionalpolitik		187	2.937

Anslagsredovisning

Anslag	Ingående överför. belopp	Årets tilldelning enl regl. brev	Fördelade anslagsbelopp	Omdisponerade anslagsbelopp	In- dragning	Totalt disponibelt belopp	Utgifter	Utgående överför. belopp
13 22:6 6 Europeiska socialfonden m m för perioden 2000-2006. Region Södra skogslänen (Mål 1), ramanslag	41.776	75.845				117.621	- 78.684	38.937
13 22:6 7 Europeiska socialfonden m m för perioden 2000-2006. Statlig medfinansiering, kompetensutveckling. Region Södra skogslänen Mål 1, ramanslag	21.031	27.987		29.295		78.313	- 18.500	59.813
18 32:1 19 Länsstyrelserna m förvaltningskostnader Jämtlands län, ramanslag	1.759	90.360				92.119	- 89.539	2.581
19 33:1 19 Allmänna regionalpolitiska åtgärder Länsstyrelsen i Jämtlands län, ramanslag	1	116.654				116.655	- 122.399	- 5.743
19 33:5 2 Europeiska regionala utvecklingsfonden perioden 2000-2006. Åtgärder inom Mål 1-programmet Södra skogslänsregionen och Interreg III A-programmet Norge-Sverige, ramanslag	133.445	300.000				433.445	- 377.407	56.039

Anslag	Ingående överför. belopp	Årets tilldelning enl regl. brev	Fördelade anslagsbelopp	Omdisponerade anslagsbelopp	In-dragning	Totalt disponibelt belopp	Utgifter	Utgående överför. belopp
22 37:7 15:1 IT-infrastruktur: Regionala transportnät m m Administrativa kostnader, ramanslag	264					264	- 150	114
22 37:7 15:2 IT-infrastruktur: Regionala transportnät m m IT-Infrastruktur, ramanslag	41.099					41.099	- 20.131	20.968
23 44:2 6 Från EG-budgeten finansierade åtgärder för landsbygdens miljö och struktur. Mål 1 Södra skogslänsregionen. Andra åtgärder för att främja utvecklingen av landsbygden (2000-2006 Jordbruksfonden), ramanslag	4.267	27.909		- 926		31.250	- 31.790	- 540
Summa:	243.642	638.755	0	28.369		910.766	- 738.599	172.167

Kommentar

Två av anslagen uppvisar här negativa utgående överföringsbelopp. Båda underskotten ligger dock inom ramen för de anslagskrediter som Länsstyrelsen disponerar för dessa anslag. Se även Finansiella villkor.

Finansiella villkor

	Villkor	Utfall
13 22:6 6 Europeiska socialfonden Mål 1, 2000-06, Södra Skogslänen		
Utöver tilldelat belopp under anslaget får Länsstyrelsen i Jämtlands län disponera en anslagskredit.	2.275	0
13 22:6 7 Europeiska socialfonden Mål 1, statlig medfinansiering		
Utöver tilldelat belopp under anslaget får Länsstyrelsen i Jämtlands län disponera en anslagskredit.	840	0
18 32:1 19 Länsstyrelsen, förvaltningskostnader		
Länsstyrelsen i Jämtlands län disponerar under budgetåret en låneram i Riksgäldskontoret för investeringar i anläggningstillgångar som används i verksamheten.	10.000	7.291
Länsstyrelsen i Jämtlands län har tillgång till en kredit på räntekontot i Riksgäldskontoret.	6.500	0
Utöver tilldelat belopp under anslaget får Länsstyrelsen i Jämtlands län disponera en anslagskredit.	2.711	0
19 33:1 19 Allmänna regionalpolitiska åtgärder		
Utöver tilldelat belopp under anslaget får Länsstyrelsen i Jämtlands län disponera en anslagskredit.	11.665	5.743
Länsstyrelsen har rätt att nyttja del av anslaget för uppföljning och utvärdering.	2.500	1.771
19 33:5 2 Europeiska regionala utvecklingsfonden Mål 1		
Utöver tilldelat belopp under anslaget får Länsstyrelsen i Jämtlands län disponera en anslagskredit	15.000	0
23 44:2 6 Europeiska Jordbruksfonden Mål 1		
Utöver tilldelat belopp under anslaget får Länsstyrelsen i Jämtlands län disponera en anslagskredit	811	540

Redovisning mot inkomsttitel

Inkomsttitel	Utfall 2006-01-01-- 2006-12-31	Utfall 2005-01-01-- 2005-12-31
2322 Räkningar på övriga näringslån, Kammarkollegiet	8	3
2511 Expeditions- och ansökningsavgifter	1.137	954
9455 Lotteriavgifter	32	37
2537 Miljöskyddsavgifter	1.676	1.541
2539 Täktavgift	1.002	925
255201 Avgifter enligt stiftelseförordningen, tillsyn och prövning	54	55
255202 Registreringsavgift och - bevis, stiftelseförordningen	86	87
255203 Avgifter enligt avfallsförordningen	19	0
271404 Överlastavgift	32	66
2811 Övriga inkomster av statens verksamhet	30	93
4136 Återbetalning av övriga näringslån, Kammarkollegiet	43	23
4132 Återbetalning av lån, såddfinansiering	384	243
612204 EG-finansierade struktur- och regionalstöd till jordbruks- sektorn, 2000-2006. Mål 1 Region Södra skogslänen	16.953	22.083
631202 Bidrag från EG:s regionalfond, 2000-2006 Mål 1 Region Södra skogslänen och Interreg IIIA	325.162	328.100
641203 Bidrag från EG:s socialfond, 2000-2006 Mål 1 Region Södra skogslänen	116.497	61.125
Summa	463.116	415.334

Kommentarer

612204, 631202, 641203 - Mål-1 Och Interreg III

Samtliga dessa inkomsttitlar avser de medel som rekviderats från EU-kommissionen för Mål-1 och Interreg III. Storleken av beloppen varierar i takt med Länsstyrelsens rekvisitioner. Storleken på dessa varierar i sin tur i takt med utbetalningarna till stödmottagarna.

Anslag	Tiildelad bemyn- digande ram	Ingående åtaganden	Utestående åtaganden 1)	Utestående åtagandenas fördelning per år	2007	2008	2009	2010	2011	2012
13 22:6 6 Europeiska socialfonden Mål 1	150.000	127.345	116.074	77.300	38.774	0	0	0	0	0
13 22:6 7 Europeiska socialfonden Mål 1, statlig medfinansiering	20.000	13.502	0	0	0	0	0	0	0	0
19 33:1 19 Regionalpolitiska åtgärder	265.000	209.503	175.886	70.000	55.000	31.000	14.000	4.000	1.886	
19 33:5 2 Europeiska regionala utv fonden Mål 1	465.000	563.477	380.704	253.550	127.154	0	0	0	0	0
23 44:2 6 Europeiska jordbruksfonden Mål 1	53.000	51.509	46.035	30.660	15.375	0	0	0	0	0
Summa	953.000	965.336	718.699	431.510	236.303	31.000	14.000	4.000	1.886	

- 1) Utöver de utestående åtaganden som redovisas ovan har Länsstyrelsen följande utestående åtaganden som täcks av redan tilldelade anslag (dvs anslagssparande)

Anslag	Utestående åtaganden
Europeiska socialfonden, Mål 1	38.937
Europeiska socialfonden, Mål 1, statlig medfinansiering	31.733
Europeiska regionala utvecklingsfonden	56.039
	<u>126.709</u>

Finansieringsanalys

	06-01-01--06-12-31	05-01-01--05-12-31	Not
DRIFT			
<i>Kostnader</i>	-179.591	-166.142	31
Finansiering av drift			
Intäkter av anslag	111.383	98.433	
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	8.332	7.128	32
Intäkter av bidrag	64.380	62.259	
Övriga intäkter	904	789	
<i>Summa medel som tillförts för finansiering av drift</i>	184.999	168.609	
<i>Minskning (+) av lager</i>	-2.700	0	
<i>Minskning (+) av kortfristiga fordringar</i>	-2.933	-1.603	
<i>Ökning (+) av kortfristiga skulder</i>	71.182	9.493	
Kassaflöde från drift	70.957	10.357	
INVESTERINGAR			
Investeringar i materiella tillgångar	-3.398	-2.878	
Investeringar i immateriella tillgångar	-200	-61	
<i>Summa investeringsutgifter</i>	-3.598	-2.939	
Finansiering av investeringar			
Lån från Riksgäldskontoret	3.971	2.978	
- amorteringar	-3.823	-3.333	
Försäljning av anläggningstillgångar	234	216	
Bidragsmedel som erhållits för investeringar			
<i>Summa medel som tillförts för finansiering av investeringar</i>	382	-139	
<i>Förändring av kortfristiga skulder</i>	909	-728	
Kassaflöde till investeringar	-2.307	-3.806	
LÅNEVERKSAMHET			
Nyutlåning	-3.120	-359	
Amortering	371	219	
<i>Summa låneutgifter</i>	-2.749	-140	
Finansiering av låneverksamhet			
Amortering	-12	-12	
Minskning (-) av statskapital	2.761	169	
<i>Summa medel som tillförts för finansiering av låneverksamhet</i>	2.749	157	
Kassaflöde från låneverksamhet	0	17	

	06-01-01--06-12-31	05-01-01--05-12-31	Not
UPPBÖRDSVERKSAMHET			
Intäker av avgifter m m samt andra intäkter som inte disponeras av myndigheten	494.051	393.696	
Förändring av kortfristiga skulder	-31.260	21.515	
<i>Inbetalningar i uppbördsverksamhet</i>	462.791	415.211	
<i>Medel som tillförts statsbudgeten från uppbördsverksamhet</i>	-462.800	-415.150	
Kassaflöde från uppbördsverksamhet	-9	61	
TRANSFERERINGSVERKSAMHET			
Lämnade bidrag	-755.972	-614.815	33
Förändringen av kortfristiga skulder	-629	-25	
<i>Utbetalningar i transfereringsverksamhet</i>	<i>-756.601</i>	<i>-614.840</i>	
Finansiering av transfereringsverksamhet			
Medel som erhållits från statsbudgeten för finansiering av bidrag	624.096	543.703	
Medel som erh från andra myndigheter för finansiering av bidrag	98.481	73.505	34
Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag	39.066	36.183	35
<i>Summa medel som tillförts för finansiering av transf. verksamhet</i>	<i>761.643</i>	<i>653.391</i>	
Kassaflöde från transfereringsverksamhet	5.042	38.551	
GÅVO- OCH DONATIONSKAPITAL			
Ökning (+) / Minskning (-) av donationskapital	0	0	
Kassaflöde till Gåvo- och donationskapital	0	0	
FÖRÄNDRING AV LIKVIDA MEDEL	73.683	45.180	
Specifikation av förändring av likvida medel			
Likvida medel vid årets början	134.327	89.147	
Minskning (-) av kassa, postgiro	0	0	
Ökning (+) av tillgodohavande RGK	100.023	41.007	
Minskning (-) av banktillgodohavanden	3.359	-2.126	
Minskning (-) av avräkning med statsverket	-29.699	6.299	
Summa förändring av likvida medel	73.683	45.180	
Likvida medel vid årets slut	208.010	134.327	

Tilläggsupplysningar och noter

Kommentarer till noter

Belopp i tusental kronor.

Redovisnings- och värderingsprinciper

Allmänt

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med förordningen (2000:605) om myndigheters årsredovisning och budgetunderlag, samt förordningen (2000:606) om myndigheters bokföring.

Undantag från redovisningsregler

Länsstyrelsen får resurssamverka med statliga myndigheter, kommuner, landsting m.fl. inom länet samt med andra länsstyrelser, utan de begränsningar som finns i 4 § andra stycket avgiftsförordningen (1992:191).

För återrapportering på verksamhetsområdes- och verksamhetsgrensnivå behövs endast redovisning för 2006, d v s inget jämförelseår, vilket innebär ett undantag från föreskrifterna till 3 kap. 1 § förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag.

Undantag gäller även från 3 kap. 2 §, första stycket, förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag

Förändrade redovisningsprinciper

Från och med i år har Länsstyrelsen fullt ut tillämpat periodisering av de bidragsutbetalningar som skett under första delen av 2007 men som avser kostnader under 2006.

Värdering av fordringar och skulder

Värdereglering av lönegaranti

Fordran avseende lönegarantin värderegleras med 99%.

Redovisningen av lönegarantier följer från och med december 2002 ESV:s rutinbeskrivning beslutad 2002-12-06.

Värdereglering av fordringar

Fordringar har upptagits till de belopp som efter individuell prövning beräknas bli betalda.

Värdereglering av skulder

Skulder har upptagits till nominellt belopp.

Värdering av anläggningstillgångar

Med anläggningstillgång menas tillgång som är avsedd för stadigvarande bruk eller innehav, d v s har en ekonomisk livslängd överstigande tre år och kostar 10 000 kr eller mer (exklusive moms). Även objekt utgörande en fungerande enhet vars sammanlagda anskaffningsvärde uppgår till 10 000 kr klassificeras som en anläggningstillgång.

Anläggningstillgångarna skrivs av linjärt över den bedömda ekonomiska livslängden. Härvid tillämpas följande avskrivningstider:

Möbler, förbättringsutgifter annans fastighet	7 år
Datorutrustning, bilar mm	4 år
Hem-PC	3 år
Immateriella tillgångar	3 år

Länsstyrelsen i Jämtlands län bedömer att den ekonomiska livslängden hos bärbara datorer och persondatorer understiger 3 år varför dessa klassas som omsättningstillgångar.

Undantagna från avskrivning är kulturtillgångar.

Värdering av övriga tillgångar

Jordfondens fastigheter

Jordfondens fastigheter värderas till inköpspris med justeringar för gjorda åtgärder.

Investeringslån

Investeringslånen har upptagits till de belopp som beräknas bli betalda.

Räntestöd

Räntestöden har upptagits till de belopp som beräknas bli betalda.

Såddfinansiering

Värderegleras genom en individuell bedömning i samband med delårsrapport samt vid årsbokslutet.

Periodavgränsningsposter

Som periodavgränsningspost bokförs händelser med belopp överstigande 10 000 kr.

Brytdag

Löpande redovisning och anslagsavräkning avseende räkenskapsåret har gjorts fram till 2007-01-10.

Sjukfrånvaro

Enligt kraven i FÅB 7 kap 3 § redovisas anställdas sjukfrånvaro under tilläggsupplysningarna.

Kön	Ålder	2005			2006		
		Antal anställda	Total sjukfrånvaro i förhållande till ordinarie arbetstid (%)	Sjukfrånvaro 60 dagar och längre i förhållande till total sjukfrånvaro (%)	Antal anställda	Total sjukfrånvaro i förhållande till ordinarie arbetstid (%)	Sjukfrånvaro 60 dagar och längre i förhållande till total sjukfrånvaro (%)
Män	-29	6	2,3		3	1,5	
	30-49	68	1,5		68	1	
	50 -	61	2		66	2,8	
	Alla	135	1,8	36,1	137	1,9	53,1
Kvinnor	-29	11	2,7		11	1,9	
	30-49	73	5,5		79	7,3	
	50 -	65	4,7		73	6,1	
	Alla	149	4,9	47,8	163	6,5	76,2
Samtliga	-29	17	2,6		14	1,8	
	30-49	141	3,5		147	4,3	
	50 -	126	3,4		139	4,5	
	Totalt	283	3,4	44,9	300	4,3	71,6

Den inrapporterade sjukfrånvaron har ökat något under 2006 jämfört med 2005. Ökningen motsvarar 0,9 procentenheter eller 20 %. Det är särskilt den långa sjukfrånvaron som har ökat, både för kvinnor och för män. Kvinnor har fortfarande betydligt högre sjukfrånvaro och det är även där som den långa sjukfrånvaron har ökat mest. Totalt sett är dock sjukfrånvaron vid Länsstyrelsen i Jämtlands län låg.

Ersättning till styrelseledamöter och ledande befattningshavare

Skattepliktig ersättning och andra förmåner.

	Ersättning	Förmån	Totalt
Ledande befattningshavare			
Landshövding Maggi Mikaelsson	830	115	945
Länsråd Uno Svaleryd	746	2	748
Styrelsens ledamöter			
Kjell Svantesson			6
Lennart Olsson			9
Emanuel Sandberg			9
Eija Dibba			13
Elsa Danielsson			6
Lennart Oscarsson			7
Lena Kagart-Andersson			0
Per Åsling			6
Gunnar Engnér			9
Olof Johansson			13
Maidie Wiklund			0
Carina Zetterström			6
			<hr/> 85

Ledande befattningshavares styrelseuppdrag i aktiebolag och statliga myndigheter

Maggi Mikaelsson, landshövding
Länsarbetsnämnden i Jämtlands län

Uno Svaleryd, länsråd
Inga uppdrag

Styrelseledamöters och suppleanters styrelseuppdrag i aktiebolag och statliga myndigheter.

Maidie Wiklund (t o m 2006)
Inga uppdrag

Elsa Danielsson (t o m 2006)
Länsarbetsnämnden i Jämtlands län
Polisstyrelsen i Jämtlands län

Olof T Johansson
Sametinget

Kjell Svantesson
Jämtkraft AB
Inlandsbanan AB
Länstidningen AB

Eija Dibba
Inga uppdrag

Per Åsling (t o m 2006)
Östersundstidningarna AB
Milko
Åse Bruk AB
Mählers AB
Trångsviksbolaget AB

Gunnar Engnér (t o m 2006)
Järpens Hotellförvaltning AB
Åre Kongress AB

Lennart Olsson
Fastighetsbolaget Norkom
Härjedalens Turistanläggningar AB
Härjeåns Kraft AB
Härjeåns Nät AB
Fyrfasen Energi AB
Herje Net AB
Polisstyrelsen i Jämtlands län

Rolf Lilja (fr o m 2007)
Naboer AB
Krokoms Energi AB

Emanuel Sandberg
Inga uppdrag

Harriet Jorderud (fr o m 2007)
Inga uppdrag

Lena Kagart-Andersson (t o m 2006)
Årehus AB

Elisabet Yngström (fr o m 2007)
RTH AB
STCC (Svensk-thailändska handelskammaren)

Carina Zetterström
ZN Consult AB

Jan-Olof Andersson (fr o m 2007)
Inga uppdrag

Lennart Oscarsson (t o m 2006)
Strömsundshälsan AB
Strömsunds utvecklingsbolag (SUAB)

Håkan Larsson (fr o m 2007)
Riksbanksfullmäktige

Kerstin Wiemer (fr o m 2007)
Inga uppdrag

Not 1	Intäkter av anslag	2006	2005
	13 22:6 6 Europeiska socialfonden 2000-2006 S Skogslänen Mål 1	891	1.536
	13 22:6 7 Europeiska socialfonden 2000-2006 Socialf statl	566	0
	18 32:1 19 Länsstyrelserna förvaltningskostnader	89.184	80.990
	19 33:1 19 Allmänna regionalpolitiska åtgärder	9.581	9.757
	19 33:5 2 Europeiska reg. utv.fonden 2000-2006 S Skogslänen, Mål 1 och Interreg III	11.012	5.867
	22 37:7 15:1 IT-infrastruktur. Reg. Transportnät, Adm. kostnader	150	273
	23 44:2 6 Från EG finansierade åtg för landsb miljö och struktur Mål I Södra skogslänsregionen	0	9
	Summa intäkter av anslag	111.383	98.433
Not 2	Intäkter av avgifter och andra ersättningar	2006	2005
	§§ 4 Avgiftsförordningen		
	Intäkter av avgifter enligt 4§ Avgiftsförordningen		
	Intäkter av utbildning och konferenser	1.711	822
	Intäkter av konsultuppdrag	3.057	3.162
	Försäljning av publikationer	522	112
	Entréavgifter	0	145
	Intäkter av övriga avgifter enligt 4§ Avgiftsförordningen	49	-9
		5.339	4.233
	 Offentligrättsliga avgifter som disponeras av myndigheten		
	Körkortsavgifter	513	825
	Avgifter jaktområden	1.492	649
	Övrigt	398	291
		2.403	1.765
	 Övriga intäkter i verksamheten		
	Reavinster	66	195
	Arrendeavgifter, fiskekort	164	175
	Övrigt	426	955
		656	1.325
	 Summa intäkter av avgifter och andra ersättningar	8.398	7.323
	 Intäkter och kostnader avseende körkortsadministrationen	2006	2005
	Avgifter körkortsverksamhet	618	725
	Kostnader körkortsverksamhet, inkl OH	-632	-712
		-14	13
	 Intäkter och kostnader avseende pantbanksverksamhet	2006	2005
	Avgifter pantlåneverksamhet	0	4
	Kostnader pantlåneverksamhet, inkl OH	-3	-2
		-3	2

Not 3	Intäkter av bidrag	2006	2005
	Intäkter från statliga myndigheter		
	Naturvårdsverket	29.926	29.146
	Jordbruksverket	6.659	6.154
	Krisberedskapsmyndigheten	1.445	1.637
	Riksantikvarieämbetet	3.306	2.706
	Jordbruksdepartementet	6.492	8.580
	Övriga statliga	8.788	5.331
		56.616	53.553
	Intäkter från övriga		
	EU-kommissionen	5.967	6.164
	Kommuner	387	440
	Övriga	1.411	2.102
		7.765	8.707
	Summa intäkter av bidrag	64.380	62.259
Not 4	Finansiella intäkter	2006	2005
	Ränteutäkter på räntekonto hos Riksgäldskontoret	887	786
	Övriga finansiella intäkter	16	3
		904	789
Not 5	Kostnader för personal	2006	2005
	Lönekostnader	-75.489	-68.217
	Sociala avgifter	-33.893	-30.637
	Resor	-1.136	-1.104
	Utbildning	-1.107	-937
	Övrigt	-1.421	-1.377
		-113.046	-102.271
Not 6	Finansiella kostnader	2006	2005
	Räntekostnader på lån hos Riksgäldskontoret	-159	-138
	Övriga finansiella kostnader	-24	-18
		-182	-156
Not 7	Intäkter avgifter och ersättningar som inte disponeras av myndigheten	2006	2005
	Intäkter av offentligrättsliga avgifter, inomstatliga	33	6
	Intäkter av offentligrättsliga avgifter, utomstatliga	4.249	3.837
	Återbetalning av lån (näringslån och kreditgarantier)	43	23
	Intäkter av övriga avgifter	489.727	389.830
		494.052	393.696

Not 8	Uppbördsverksamhet, saldo	2006	2005
	Förutbetalda intäkter Regionala fonden	-166.153	-43.722
	Förutbetalda intäkter Sociala fonden	35.022	-102.464
	Förutbetalda intäkter Jordbruksfonden	-3.780	3.314
	Rekvirerat belopp Regionala fonden	218.398	10.454
	Rekvirerat belopp Sociala fonden	-70.853	110.964
	Rekvirerat belopp Jordbruksfonden	18.617	0
		31.251	-21.454
Not 9	Medel som erhållits från statsbudgeten för finansiering av bidrag	2006	2005
	13 22:6 6 Europ. socialfonden 2000-2006. Södra skogslänen Mål 1	77.793	68.070
	13 22:6 7 Europ. socialfonden 2000-2006. Statl medf. S. skogslänen Mål 1	17.935	15.714
	18 32:1 19 Länsstyrelserna förvaltningskostnader	354	84
	19 33:1 19 Allmänna regionalpolitiska åtgärder	109.698	104.374
	19 33:5 2 Europ. reg. utv. fonden 2000-2006. Interreg III, Mål 1 S skogsl.	366.395	291.607
	22 37:7 15:2 IT-Infrastruktur	20.131	41.108
	23 44:2 6 Från EG-budgeten finans. åtg. Mål 1 S skogslänen	31.790	22.746
		624.096	543.703
Not 10	Finansiella intäkter, transfereringar	2006	2005
	Ränteintäkter bygdemedel	697	524
	Ränteintäkter omställningsmedel	1.408	0
		2.105	524
	Omställningsmedlen har tillförts Länsstyrelsen i ett antal omgångar, med början vid årsskiftet 2005/2006, därför finns inga ränteintäkter redovisade för 2005. Medlen är till för att underlätta omställningen efter nedläggningen av militärförbanden i Östersund.		
Not 11	Transfereringar, saldo	2006	2005
	Kapitalförändring lönegaranti	-23	44
	Kapitalförändring fonder	4	-5
	Finansiering av driftskostnader Mål 1	12.338	-1.516
	Beslutade bidrag till egeninitierade projekt	-11.606	1.369
	Periodiserade bidrag	56.346	-16
	Återkrav EU-bidrag	-36	-13
	Värdereglering såddfinansiering	2.048	-180
	Användning av vinst & förlust bidrag	214	0
		59.286	-317
Not 12	Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar	2006	2005
	Tillgångarnas anskaffningsvärde (IB)	1.119	1.374
	Tillkommande tillgångar	350	61
	Avgående tillgångar (sålda, utrangerade)	-150	0
		0	0
	Årets avskrivningar	-252	-232
	Ackumulerade avskrivningar (IB)	-726	-811
	Korrigerig av tidigare års avskrivningar *	25	0
	Bokfört restvärde	367	393

Not 13 Maskiner, inventarier, installationer	2006	2005
Tillgångarnas anskaffningsvärde	32.773	30.626
Tillkommande tillgångar	3.398	2.878
	0	0
Avgående tillgångar (sålda, utrangerade)	-599	-563
Årets avskrivningar	-3.253	-2.538
Ackumulerade avskrivningar (IB)	-25.981	-23.443
Korrigerig av tidigare års avskrivningar *	355	-168
Bokfört restvärde	6.693	6.792

*Korrigerig av tidigare års avskrivningar avser utrangerade och sålda inventarier.

Not 14 Utlåning

	IB 2006	Årets utlåning	Amortering	Värde-reglering	Nedskrivning	UB 2006
Investeringslån	32	0	-8	0	-14	10
Investeringslån II	166	0	-35	0	0	131
Räntestöd	78	0	-12	0	0	66
Såddfinansiering	3.064	3.120	-316	-1.135	-900	3.833
	3.340	3.120	-371	-1.135	-914	4.040

Not 15 Fastigheter

	2006	2005
Avser Jordfondens fastigheter.	2.708	8

En fastighet har köpts in under året. Den avses att säljas inom kort.

Not 16 Förutbetalda kostnader

	2006	2005
Stenvalvets Fastighets AB	1.516	1.495
Statens Fastighetsverk	168	167
Övriga	726	539
	2.409	2.200

Not 17 Upplupna bidragsintäkter

	2006	2005
Fiskeriverket	156	534
Krisberedskapsmyndigheten	0	794
Nutek	550	195
Jordbruksverket	0	466
Övriga	270	383
Upplupna bidragsintäkter, inomstatliga	976	2.372
EU-kommissionen	5.755	2.013
Upplupna bidragsintäkter, utomstatliga	5.755	2.013
Upplupna bidragsintäkter totalt	6.731	4.385

Not 18	Övriga upplupna intäkter	2006	2005
	Vägverket	42	147
	Övriga upplupna intäkter	0	49
		<u>42</u>	<u>197</u>
Not 19	Avräkning med statsverket	2006	2005
	Ingående balans	42.271	35.972
	-Anslag	738.599	642.495
	-Inkomsttitlar	-463.116	-415.334
	Summa avräknat mot statsbudgeten	<u>275.483</u>	<u>227.160</u>
	-Anslagsmedel som tillförts räntekonto	-90.360	-82.861
	-Uppbördsmedel	592.276	506.866
	-Transfereringar	-807.098	-644.866
	Summa avräknat statsverkets checkräkning	<u>-305.182</u>	<u>-220.861</u>
	Utgående balans	12.572	42.271
Not 20	Behållning på räntekonto hos Riksgäldskontoret	2006	2005
	Anslagsmedel	-1.037	4.222
	Avgifter	-125	-263
	Bidrag från annan statlig myndighet	170.837	59.245
	Övriga icke statliga bidrag	-5.593	-732
		<u>164.081</u>	<u>62.472</u>
	Varav kortsiktigt likviditetsbehov: 50 mnkr kronor		
	Den stora ökningen av behållningen på räntekontot beror i huvudsak på de s.k. omställningsmedlen som ingår med dryga 80 mkr. Övriga stora nyttillkomna poster är Post och Telestyrelsen med ca 20 mkr och jordbruksdepartementets medel för rennäringens vinterbete i Härjedalen, 15 mkr.		
Not 21	Övriga tillgodohavanden hos Riksgäldskontoret	2006	2005
	Avser tillgodohavande på konto för depositioner.	4.650	6.236
Not 22	Statskapital	2006	2005
	Investeringslån	155	198
	Såddfinansiering	8.674	5.870
	Kulturtillgångar	18	18
		<u>8.847</u>	<u>6.086</u>

Not 23	Balanserad kapitalförändring	2006	2005
	Anslag	-8.164	-10.021
	Projekt	1.146	833
	Fonder	-19	-15
	Lönegaranti	389	345
	Körkort	363	247
	Utlåning	-2.805	-2.626
	EG-medel	-49.840	-25.385
		-58.930	-36.620
Not 24	Årets kapitalförändring	2006	2005
	Periodiseringseffekter i anslagsfinansierad verksamhet	-23.310	-22.595
	Över-/underskott i bidragsfinansierad verksamhet	-424	352
	Över-/underskott i avgiftsfinansierad verksamhet	-119	113
	Utlåning	-2.048	-180
		-25.902	-22.310
Not 25	Fonder		
	Älgårdsfonden:	2006	2005
	IB	2.671	2.300
	Erhållna medel	845	1.928
	Utbetalade medel	-1.691	-1.557
		1.826	2.671
	Bygdemedel:		
	IB	50.168	52.315
	Erhållna vattenregleringsmedel	34.417	31.919
	Utbetalade vattenregleringsmedel	-32.634	-34.066
		51.951	50.168
	Fonder totalt:	53.776	52.839
Not 26	Avsättningar	2006	2005
	Ingående avsättning	401	512
	Årets pensionskostnad	0	191
	Årets pensionsutbetalningar	-214	-301
	Utgående avsättning	188	401
Not 27	Lån i Riksgäldskontoret	2006	2005
	Låneskuld Riksgäldskontoret IB	6.822	7.177
	Under året nyupptagna lån	3.971	2.978
	Under året gjorda amorteringar	-3.823	-3.333
	Utgående skuld	6.970	6.822

Beviljad låneram enligt regleringsbrev uppgår till 10.000 tkr.

Not 28	Upplupna kostnader	2006	2005
	Upplupna löner och semesterlöner	6.466	5.690
	Upplupna avgifter på löner och semesterlöner	3.019	2.507
	Periodisering av bidragsutbetalning	56.362	0
	Övriga	967	1.022
		66.814	9.219

Länsstyrelsen har från och med i år fullt ut periodiserat bidragsutbetalningar.

Not 29	Oförbrukade bidrag	2006	2005
	Boverket	966	679
	Naturvårdsverket	25.669	22.770
	Jordbruksverket	15.961	0
	Riksantikvarieämbetet	1.089	856
	Näringsdepartementet	81.860	40.000
	Jordbruksdepartementet	2.247	708
	Socialdepartementet	286	835
	Kammarkollegiet Samefonden	5.797	5.386
	Post och telestyrelsen	19.521	0
	Övriga	2.066	2.470
	Oförbrukade bidrag, inomstatliga	155.461	73.704
	Sparbanksstiftelsen	413	1.195
	Jämtlands läns landsting	0	184
	Kommuner	140	346
	Övriga	144	88
	Oförbrukade bidrag, utomstatliga	697	1.814
	Oförbrukade bidrag totalt	156.159	75.518

Medlen från Jordbruksverket består av medel till renbete i Härjedalen
Ökningen av medlen från Näringsdepartementet består av tillskott till om-
ställningsmedlen. Medlen från Post- och telestyrelsen består av medel för
"Redundant infrastruktur".

Not 30	Övriga förutbetalda intäkter	2006	2005
	Förutbetald intäkt Regionala fonden	34.696	78.873
	Förutbetald intäkt Jordbruksfonden	397	655
	Förutbetald intäkt Sociala fonden	7.700	82.833
		42.792	162.361

Noter till finansieringsanalys		2006	2005
Not 31	Kostnader		
	Verksamhetens kostnader enligt resultaträkningen	-182.932	-169.343
	Avgår avsättningar	-214	-111
	Avgår avskrivningar	3.477	3.286
	Avgår realisationsförluster	79	26
	Kostnader enligt finansieringsanalys	<u>-179.591</u>	<u>-166.142</u>
Not 32	Intäkter av avgifter och andra ersättningar		
	Intäkter av avgifter och andra ersättningar enligt resultaträkningen	8.398	7.323
	Avgår reavinst vid försäljning av anläggningstillgångar	-66	-195
		<u>8.332</u>	<u>7.128</u>
Not 33	Lämnade bidrag		
	Lämnade bidrag enligt resultaträkningen	-758.020	-614.995
	Avgår värdering såddfinansiering	14	0
	Avgår värdering såddfinansiering	2.035	180
		<u>-755.972</u>	<u>-614.815</u>
Not 34	Medel som erhållits från andra myndigheter för finansiering av bidrag		
	Medel som erhållits från myndigheter för finansiering av bidrag enl RR	36.371	32.988
	Korrigerig fordringar/skulder avseende finansiering av transfereringar	62.110	40.516
		<u>98.481</u>	<u>73.505</u>
Not 35	Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag		
	Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag enligt resultaträkningen	37.099	35.688
	Finansiella intäkter enligt resultaträkningen	2.105	524
	Korrigerig fordringar/skulder avseende finansiering av transfereringar	-138	-29
		<u>39.066</u>	<u>36.183</u>

Årsredovisning för Länsstyrelsen Jämtlands län 2006

Beslut i detta ärende har fattats av styrelsen. I beslutet deltog tf landshövding Uno Svaleryd ordförande, samt ledamöterna Rolf Lilja, Kjell Svantesson, Harriet Jorderud, Lennart Olsson, Eija Dibba, Carina Zetterström, Elisabet Yngström, Jan-Olof Andersson, Håkan Larsson, Emanuel Sandberg, Olof T Johansson och Kerstin Weimer.

I den slutliga handläggningen deltog även redovisningschef Torsten Persson, föredragande och controller Bert Olsson.

Uno Svaleryd

Torsten Persson

Rolf Lilja

Kjell Svantesson

Harriet Jorderud

Lennart Olsson

Eija Dibba

Carina Zetterström

Elisabet Yngström

Jan-Olof Andersson

Håkan Larsson

Emanuel Sandberg

Olof T Johansson

Kerstin Weimer